

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

IFRS 7 FINANSIELLA INSTRUMENT: UPPLYSNINGAR

LEDER NY STANDARD TILL FÖRÄNDRING I LÄMNADE UPPLYSNINGAR?

Magisteruppsats i företagsekonomi
Extern redovisning

FÖRFATTARE: Hanna Benkel
Maria Moa

Vårterminen 2008

HANDLEDARE: Jan Marton
Pernilla Lundqvist

FÖRORD

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Jan Marton som med sitt stora engagemang har bidragit med värdefulla reflektioner under arbetet med uppsatsen. Han har hela tiden varit oerhört hjälpsam och i tid och otid funnits till hands för att svara på våra många frågor. Utan det stöd vi har fått hade vi inte kunnat genomföra undersökningen på det sätt vi gjorde och därmed inte nå de resultat som framkommit.

Vi vill även tacka Pernilla Lundqvist och opponentergrupper för kommentarer under arbetets gång.

Göteborg 29 maj 2008

Hanna Benkel

Maria Moa

SAMMANFATTNING

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Extern redovisning, Magisteruppsats, vårterminen 2008

FÖRFATTARE: Hanna Benkel och Maria Moa

HANDLEDARE: Jan Marton och Pernilla Lundqvist

TITEL: IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar – Leder ny standard till förändring i lämnade upplysningar?

BAKGRUND OCH PROBLEMDISKUSSION: Användandet av finansiella instrument har utvecklats dramatiskt under de senaste åren och som ett svar på detta har utökade upplysningskrav tagits fram. IFRS 7, som ska tillämpas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2007 eller senare, för med sig krav på nya specifika upplysningar relaterade till finansiella instrument vilket för företagen innebär både svårigheter och kostnader. Med detta som grund är det av intresse att undersöka vad som har hänt i årsredovisningarna efter att standarden infördes.

SYFTE: Uppsatsen syftar till att undersöka i vilken utsträckning införandet av IFRS 7 har lett till en förändring i lämnade upplysningar om finansiella instrument av bolag noterade på OMX Nordic Exchange Stockholm. Ett ytterligare syfte är att undersöka huruvida lämnade upplysningar påverkas av faktorer som inbegriper företagets storlek, i detta fall börsvärde, och anlita revisionsbyrå.

AVGRÄNSNINGAR: Undersökningen syftar endast till att se i vilken omfattning upplysningar lämnas i årsredovisningarna. Således görs inga bedömningar gällande huruvida företagen har gjort rätt och inga omdömen om kvaliteten på upplysningarna ges.

METOD: Studien genomfördes med en kvantitativ metod som omfattade 122 företag. Undersökningen är uppbyggd kring en kodningsnyckel i vilken information om företagens lämnade upplysningar samlades in för att sedan kunna summeras. Det sammanställda resultatet testades sedan med hjälp av ett statistiskt datorprogram i syfte att kunna fastställa huruvida de samband som framkom av undersökningen är signifikanta.

RESULTAT OCH SLUTSATSER: Införandet av IFRS 7 har lett till att de lämnade upplysningarna som kan relateras till finansiella instrument har ökat. Studien har därmed visat att en ny redovisningsstandard leder till förändring i lämnade upplysningar. Företagets storlek har betydelse för hur utförliga upplysningar som lämnas. Företag på Large Cap uppfyller flest krav i IFRS 7 medan företag på Small Cap är de som uppfyller minst antal krav. Vidare föreligger ett signifikant samband mellan lämnade upplysningar och anlita revisionsbyrå, vilket tyder på att vägledning från revisorn har betydelse då en ny standard implementeras.

FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING: Några av de områden som ingår i undersökningen har en mer kvalitativ karaktär och skulle gynnas av en mer ingående studie. Detta gäller framförallt upplysningar kring finansiella risker. Kvaliteten på dessa upplysningar skulle kunna bedömas genom en studie med en mer djupgående utvärdering och därigenom skulle eventuella skillnader som inte framkommit i denna undersökning kunna påvisas.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING	1
1.1 BAKGRUND	1
1.2 PROBLEMDISKUSSION	2
1.3 SYFTE	3
1.4 FRÅGESTÄLLNINGAR.....	3
1.5 AVGRÄNSNINGAR.....	4
1.6 FORTSATT DISPOSITION	4
2 IFRS KOPPLAT TILL UNDERSÖKNINGEN	5
2.1 INLEDNING	5
2.2 SKILLNADER MELLAN IFRS 7 OCH IAS 32	5
2.3 UPPLYSNINGSKRAV ENLIGT IFRS 7	6
2.3.1 BALANSRÄKNING: KATEGORIER AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER.....	7
2.3.2 BORTTAGANDE FRÅN BALANSRÄKNINGEN.....	8
2.3.3 AVSÄTTNINGSKONTON FÖR KREDITFÖRLUSTER	8
2.3.4 RESULTATRÄKNING OCH EGET KAPITAL: INTÄKTSPOSTER, KOSTNADSPOSTER, VINSTER ELLER FÖRLUSTER	8
2.3.5 KREDITRISK	9
2.3.6 LIKVIDITETSRISK	10
2.3.7 MARKNADSRISK	10
2.4 IFRS 7 OCH VÄSENTLIGHET	11
3 TEORETISK REFERENSRAM	12
3.1 LITTERATURENS KARAKTÄR	12
3.2 TRANSPARENS	12
3.3 FÖRETAGS VILJA ATT UPPLYSAS.....	12
3.4 FAKTORER SOM PÅVERKAR REDOVISNINGEN	13
3.5 INSTITUTIONELL TEORI.....	14
4 METOD	16
4.1 STUDIENS INRIKTNING.....	16
4.2 VAL AV METOD.....	16
4.3 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	17
4.4 URVAL AV FÖRETAG.....	18
4.5 VAL AV UNDERSÖKNINGSPUNKTER	19
4.6 DATAINSAMLING	20
4.7 STUDIENS TROVÄRDIGHET	20
4.7.1 RELIABILITET.....	21
4.7.2 VALIDITET	21
5 KODNINGSNYCKEL	23
5.1 KODNINGSNYCKELNS KOPPLING TILL UPPSATSENS SYFTE.....	23
5.2 FRAMTAGANDE AV KODNINGSNYCKELN	23
5.3 FÖRKLARING AV KODNINGSNYCKELN	23
5.3.1 BALANSRÄKNING: KATEGORIER AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER.....	24
5.3.2 BORTTAGANDE FRÅN BALANSRÄKNINGEN.....	27
5.3.3 AVSÄTTNINGSKONTO FÖR KREDITFÖRLUSTER	27
5.3.4 RESULTATRÄKNING OCH EGET KAPITAL: INTÄKTSPOSTER, KOSTNADSPOSTER, VINSTER ELLER FÖRLUSTER	27
5.3.5 KREDITRISK	28
5.3.6 LIKVIDITETSRISK	28
5.3.7 MARKNADSRISK	29
5.4 TOLKNING AV RESULTATET	30
5.5 KODNINGSNYCKELNS STYRKOR OCH SVAGHETER	31

6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN.....	32
6.1 INLEDNING	32
6.2 RESULTAT MED AVSEENDE PÅ MÄNGDEN UPPLYSNINGAR.....	33
6.2.1 BALANSRÄKNING: KATEGORIER AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER.....	33
6.2.2 BORTTAGANDE FRÅN BALANSRÄKNINGEN.....	33
6.2.3 AVSÄTTNINGSKONTON FÖR KREDITFÖRLUSTER	33
6.2.4 RESULTATRÄKNING OCH EGET KAPITAL: INTÄKTSPOSTER, KOSTNADSPÖSTER, VINSTER ELLER FÖRLUSTER	33
6.2.5 KREDITRISK.....	34
6.2.6 LIKVIDITETSRIK	35
6.2.7 MARKNADSRISK	35
6.2.8 FÖRÄNDRING TOTALT SETT	36
6.3 RESULTAT MED AVSEENDE PÅ FRAMSTÄLLNING	39
6.3.1 BALANSRÄKNING: KATEGORIER AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER.....	39
6.3.2 BORTTAGANDE FRÅN BALANSRÄKNINGEN.....	39
6.3.3 AVSÄTTNINGSKONTON FÖR KREDITFÖRLUSTER	40
6.3.4 RESULTATRÄKNING OCH EGET KAPITAL: INTÄKTSPOSTER, KOSTNADSPÖSTER, VINSTER ELLER FÖRLUSTER	40
6.3.5 KREDITRISK.....	40
6.3.6 LIKVIDITETSRIK	40
6.3.7 MARKNADSRISK	41
7 ANALYS.....	42
7.1 FÖRÄNDRING.....	42
7.2 FRAMSTÄLLNING	43
7.3 SAMBAND MELLAN UPPLYSNINGAR OCH STORLEK RESPEKTIVE REVISIONSBYRÅ	44
8 AVSLUTANDE REFLEKTIONER.....	46
8.1 SLUTSATSER	46
8.2 SLUTDISKUSSION	47
8.3 FÖRSLAG TILL FORTSATT STUDIER	48
REFERENSER.....	49
BILAGOR.....	54

TABELLFÖRTECKNING

TABELL 1: KATEGORIER AV FINANSIELLA INSTRUMENT, MODIFIERAD FRÅN MARTON ET AL. (2008) ..8	
TABELL 2: EXEMPEL PÅ URVAL FRÅN BOLAG PÅ MID CAP. 19	
TABELL 3: ANTAL UPPFYLLDA KRAV PER BÖRSLISTA.....37	
TABELL 4: ANTAL UPPFYLLDA KRAV PER BOLAG FÖR RESPEKTIVE BÖRSLISTA. 38	
TABELL 5: ANTAL UPPFYLLDA KRAV PER BOLAG PÅ RESPEKTIVE BÖRSLISTA MED AVSEENDE PÅ ANLITAD REVISIONSBYRÅ.....38	
TABELL 6: SAMBAND MELLAN FRAMSTÄLLNING OCH ANLITAD REVISIONSBYRÅ.....39	
TABELL 7: SAMBAND GÄLLANDE FRAMSTÄLLNING OCH ANLITAD REVISIONSBYRÅ. 40	
TABELL 8: ANTAGEN FÖRÄNDRING I VALUTA VID KÄNSLIGHETSANALYS. 41	

FIGURFÖRTECKNING

FIGUR 1: EXEMPEL PÅ KATEGORI A. HÄMTAT FRÅN NCC:S ÅRSREDOVISNING FÖR 2007.....24	
FIGUR 2: EXEMPEL PÅ KATEGORI B. HÄMTAT FRÅN SKANSKAS ÅRSREDOVISNING FÖR 2007.....25	
FIGUR 3: EXEMPEL PÅ KATEGORI C. HÄMTAT FRÅN TELIASONERAS ÅRSREDOVISNING FÖR 2007...26	
FIGUR 4: EXEMPEL PÅ KATEGORI D. HÄMTAT FRÅN SSAB:S ÅRSREDOVISNING FÖR 2007.....26	
FIGUR 5: EXEMPEL FRÅN KODNINGSNYCKELN HÄNFÖRLIG TILL BALANS- OCH RESULTATRÄKNING....28	
FIGUR 6: EXEMPEL FRÅN KODNINGSNYCKELN HÄNFÖRLIG TILL FINANSIELLA RISKER. 30	
FIGUR 7: EXEMPEL FRÅN KODNINGSNYCKELN MED AVSEENDE PÅ FRAMSTÄLLNING.....30	
FIGUR 8: FÖRÄNDRING PER PUNKT TOTALT FÖR ALLA BOLAG FÖR 2006 RESPEKTIVE 2007.....36	
FIGUR 9: FÖRÄNDRING PER PUNKT TOTALT FÖR ALLA BOLAG PÅ LARGE CAP FÖR 2006 RESPEKTIVE 2007.....37	
FIGUR 10: FÖRÄNDRING PER PUNKT TOTALT FÖR ALLA BOLAG PÅ MID CAP FÖR 2006 RESPEKTIVE 2007.....37	
FIGUR 11: FÖRÄNDRING PER PUNKT TOTALT FÖR ALLA BOLAG PÅ SMALL CAP FÖR 2006 RESPEKTIVE 2007. 37	
FIGUR 12: ANTAL UPPFYLLDA KRAV PER RESPEKTIVE BÖRSLISTA MED AVSEENDE PÅ ANLITAD REVISIONSBYRÅ. 38	

1 INLEDNING

I detta kapitel ges en introduktion till ämnet genom att bakgrunden till uppsatsen presenteras. Vidare får läsaren ta del av den problemdiskussion som så småningom mynnar ut i uppsatsens syfte och frågeställningar. Därefter presenteras studiens avgränsningar och avslutningsvis följer uppsatsens disposition.

1.1 BAKGRUND

En omfattande utveckling på de finansiella marknaderna har skett då det dyker upp allt fler finansiella instrument med en ökad grad av komplexitet, samtidigt som allt fler avancerade strategier för finansiell riskhantering har blivit möjliga¹. Den dramatiska utvecklingen av finansiell riskhantering, som har kommit att beröra fler typer av företag, har fört med sig nya tekniker för att mäta och hantera risker som kan relateras till finansiella instrument. På grund av bland annat detta har behovet av mer relevant information och större transparens gällande finansiell riskhantering ökat². Den stora ökningen i användandet av finansiella instrument har bidragit till högre ställda krav på redovisning och upplysning kring finansiella tillgångar och finansiella skulder³.

Inom området för redovisning av finansiella instrument har mycket diskussion förts och många svåra frågor har dykt upp. IASB är den organisation som ansvarar för utvecklandet av IFRS, det vill säga redovisningsstandarder som ska tillämpas för noterade bolags koncernredovisning. Förutom regler gällande värdering och redovisning av finansiella instrument har IASB tagit fram upplysningskrav inom området. Sådana formulerades i IAS 32 Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering som gavs ut 1995⁴. Då gamla IAS 30 Upplysningar i finansiella rapporter för banker och liknande finansiella institut och IAS 32 inte tillgodosedde behoven av transparens i redovisningen blev det tydligt att regelverket för upplysningar om finansiella instrument behövde omarbetas⁵. IFRS 7 kom till som ett svar på de förändringar i finansiell riskhantering som skedde under 1990-talet. Till en början skulle projektet med att utveckla standarden innefatta framtagande av regler för redovisning och upplysningar kring finansiella instrument för företag med finansiella aktiviteter⁶. IASC var den organisation som påbörjade arbetet med standarden men efter att IASB tog över ansvaret 2001 ändrades projektets riktning⁷. IASB ansåg att det var lämpligt att låta standarden omfatta inte bara banker och liknande finansiella institutioner, utan alla typer av företag⁸. Projektet utökades till att även innefatta upplysningar gällande kvalitativ information om riskexponering hänförlig till finansiella instrument, kvantitativ information om ledningens riskhantering, samt minimiupplysningar om kreditrisk, likviditetsrisk och marknadsrisk⁹. 2005 gavs den färdiga versionen av IFRS 7 ut som kom att ersätta IAS 30 och upplysningskraven i IAS 32¹⁰. Den nya standarden utgör således en sammanställning av

---

¹ Marton, J. et al. (2008).

² McDonnell, J. (2007).

³ Young, J. J. (1996).

⁴ Marton, J. et al. (2008).

⁵ McDonnell, J. (2007).

⁶ Gornik-Tomaszewski, S. (2006).

⁷ Ibid.

⁸ Basis for Conclusions on IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures, BC6.

⁹ Gornik-Tomaszewski, S. (2006).

¹⁰ Ibid.

1 INLEDNING

---

samtliga upplysningskrav som är hänförliga till finansiella instrument och de delar som återstår av IAS 32 behandlar numera endast klassificering av finansiella instrument. IFRS 7 ställer krav på att upplysningar lämnas om de finansiella instrumentens betydelse för företagets finansiella ställning och resultat, samt om risker hänförliga till finansiella instrument.

Den finansiella rapporteringens trovärdighet har skadats av ett antal stora redovisningsskandaler världen över. Ett av många exempel som har skapat ett behov av ökad transparens utgörs av det amerikanska energiföretaget Enron¹¹. Skandaler av denna typ har lett till att begreppet transparens kommit att användas flitigt vid exempelvis diskussioner om upplysningars tillräcklighet i finansiell rapportering¹². Den utveckling som skett har lett till att upplysningar har fått ökad betydelse vid utformning av de finansiella rapporterna¹³. Från utökade upplysningskrav som kommer från internationella normgivare kan kopplingar göras till informationsasymmetrin, som innebär att en part har tillgång till mer information än en annan. I affärsvärlden är det oftast företaget som besitter bäst information om dess finansiella ställning och resultat medan investeraren och andra intressenter i företagets omgivning har sämre tillgång till information. Intressenternas informationstillgång är dessutom till stor del beroende av företaget då mycket information lämnas i löpande rapportering från företaget, inte minst i dess årsredovisning. För att minska gapet mellan den information som företaget har tillgång till och den som finns tillgänglig för användarna av de finansiella rapporterna, det vill säga för att minska informationsasymmetrin, har de nya och högre kraven på upplysningar avseende finansiella instrument tagits fram.

1.2 PROBLEMDISKUSSION

Redovisningsstandarder uppdateras regelbundet vilket för med sig förändringar i företags sätt att redovisa. Dessutom leder ofta uppdateringar av redovisningsstandarder till krav på nya specifika upplysningar¹⁴. Utökade upplysningskrav skulle kunna leda till mer information, vilket både medför mer arbete för företagen och en större mängd information för användarna av de finansiella rapporterna att tolka. Arbetet med framtagande av upplysningar innebär för företagen både svårigheter och kostnader, vilket gör att det är relevant att studera upplysningar efter införandet av nya upplysningskrav. Det är dock oklart på vilket sätt de nya kraven påverkar den finansiella rapporteringen. Detta beror bland annat på att rapportering enligt IFRS 7, liksom enligt andra redovisningsstandarder, innebär att företagen får göra egna tolkningar av hur mycket upplysningar de måste lämna. Punkterna i standarden är inte alltid helt tydliga och det är upp till företagen och revisorerna att avgöra huruvida det är väsentligt att upplysa om de olika delarna som behandlas av standarden. Med detta som grund är det intressant att undersöka vad som har hänt i årsredovisningarna mellan 2006 och 2007, det vill säga hur stor förändring i lämnade upplysningar införandet av IFRS 7 har lett till. Det finns dock vissa begränsningar i hur väl företag kan anpassa sig till nya regler¹⁵. I och med att standarden är ny och behandlar ett område som är relativt komplicerat kan det vara svårt för företagen första gången IFRS 7 måste följas. Detta gör det rimligt att misstänka att företagen får hjälp av sina revisorer med framställningen av de nya upplysningarna. En revisors preferenser kan få stor betydelse för hur företag redovisar, inte minst för mindre företag som inte har så välutvecklade ekonomiavdelningar och därmed har benägenhet att söka råd vid

---

¹¹ Mensan, M. O., Nguyen, H. V. & Prattipati, S. N. (2006).

¹² Ibid.

¹³ Schroeder, R. G., Clark, M. W. & Cathey, J. M. (2004).

¹⁴ Young, J. J. (1996).

¹⁵ Ibid.

1 INLEDNING

---

implementeringen av en ny standard¹⁶. Att osäkerhet är kopplat till processen med att implementera en ny standard kan också leda till att revisionsbyråerna får ökat inflytande på företagens redovisning och finansiella rapportering, och det behöver inte vara osannolikt att revisionsbyråerna påverkar framställningen av upplysningarna. Därför är det av intresse att undersöka om det finns något samband mellan företagens lämnade upplysningar och vilken revisionsbyrå de anlitar. Något som skulle kunna tala emot ett sådant samband är att företag på grund av jävsituationer ofta anlitar en annan byrå för konsultarbete än den påskrivande byrån. Det skulle betyda att ett eventuellt samband försvagas, men det är ändå önskvärt att undersöka om en korrelation kan föreligga. Eventuella skillnader i lämnade upplysningar skulle även kunna hänföras till företagets storlek då det är befogat att anta att informationen kan skilja sig åt beroende på hur stort ett företag är. Mindre företag är till exempel inte bevakade av analytiker i samma utsträckning som stora företag är, vilket gör att mindre företags redovisningsval inte får lika mycket uppmärksamhet¹⁷. En annan anledning till att det kan finnas skillnader beroende på storlek är att större företag är mer beroende av externa investerare¹⁸. Det kan också vara tänkbart att större företag uppfyller nya krav i större utsträckning och lämnar mer omfattande upplysningar tack vare större resurser. Därmed är det emellertid inte sagt att större företag nödvändigtvis är bättre än mindre företag. Då IFRS 7 är en ny standard är en studie som undersöker huruvida en förändring i lämnade upplysningar har skett i och med införandet av standarden aktuell. Om införandet av en ny standard, i detta fall IFRS 7, antas leda till ökade upplysningar kan en undersökning beakta olika aspekter beroende på vad förändringen förväntas bestå i, samt beroende på vilka faktorer som antas påverka i vilken omfattning och på vilket sätt upplysningar lämnas.

1.3 SYFTE

Det övergripande syftet med uppsatsen är att undersöka i vilken utsträckning införandet av IFRS 7 har lett till en förändring i lämnade upplysningar om finansiella instrument av bolag noterade på OMX Nordic Exchange Stockholm. Vidare syftar uppsatsen till att beskriva på vilket sätt de lämnade upplysningarna i årsredovisningarna som är hänförliga till IFRS 7 framställs utseendemässigt. Ett ytterligare syfte med uppsatsen är att undersöka huruvida lämnade upplysningar påverkas av faktorer som inbegriper företagets storlek, i detta fall börsvärde, och vilken revisionsbyrå företaget anlitar.

1.4 FRÅGESTÄLLNINGAR

För att syftet ska kunna uppfyllas har ett antal frågeställningar formulerats, varav den första utgör undersökningens övergripande fråga.

I vilken utsträckning har införandet av IFRS 7 lett till att företag lämnar mer upplysningar om finansiella instrument i årsredovisningarna för 2007 än vad som finns i årsredovisningarna för 2006?

På vilket sätt framställs upplysningarna utseendemässigt i årsredovisningarna för 2007?

Kan de lämnade upplysningarna i årsredovisningarna för 2007 ha något samband med företagets storlek och med anlita revisionsbyrå och hur ser ett sådant samband i så fall ut?

---

¹⁶ Trombley, M. A. (1989).

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Ibid.

1.5 AVGRÄNSNINGAR

Det är viktigt att klargöra för läsaren att undersökningen endast syftar till att se hur upplysningarna i årsredovisningarna framställs och i vilken omfattning information lämnas. Således kommer vi inte att bedöma huruvida företagen har gjort rätt eller ge några omdömen om kvaliteten på upplysningarna.

1.6 FORTSATT DISPOSITION

Dispositionsavsnittet syftar till att ge läsaren en överblick över uppsatsen och en beskrivning av hur de olika kapitlen är uppbyggda och kopplade till varandra.

Det andra och tredje kapitlet utgör uppsatsens referensram varav kapitel 2 är en praktisk referensram och kapitel 3 en teoretisk referensram. Kapitel 2 innehåller en genomgång av gällande regler och begrepp som är nödvändiga att ha kännedom om för att kunna förstå undersökningen. Kapitlet ger en beskrivning av IFRS 7 men berör även IAS 32 och IAS 39 som också behandlar finansiella instrument. Här ges en genomgång av samtliga punkter som ingår i undersökningen. Tanken är att genomgången av kraven i IFRS 7 ska finnas till som en referens för läsaren om oklarheter uppstår. I det tredje kapitlet presenteras den teoretiska referensramen som ligger till grund för tolkning av det resultat som framkommit av undersökningen.

Det fjärde och femte kapitlet beskriver den metod som har tillämpats i uppsatsen. Det fjärde kapitlet beskriver det tillvägagångssätt som använts för att uppfylla uppsatsens syfte samt gjorda metodval. Detta kapitel syftar till att göra läsaren införstådd i studiens utformning samt skapa förståelse för resultatets styrkor och svagheter. Det femte kapitlet är en grundlig genomgång av den kodningsnyckel som använts i undersökningen. Detta kapitel är tänkt att fungera som en exakt beskrivning av uppsatsens undersökningsfas utifrån de krav som beskrivs i kapitel 2 och ge svar på eventuella oklarheter som kan uppstå för läsaren. Tillvägagångssättet för samtliga punkter som ingår i undersökningen beskrivs i detalj. Detta är viktigt för att läsaren ska kunna skapa sig en uppfattning om vad resultatet av undersökningen betyder.

I det sjätte kapitlet presenteras resultatet som framkommit av undersökningen.

I det sjunde kapitlet analyseras resultatet från undersökningen med hjälp av den teori som lagts fram i det tredje kapitlet.

I det åttonde och sista kapitlet återfinns en slutsats där frågeställningarna besvaras och förslag till fortsatta studier presenteras.

2 IFRS KOPPLAT TILL UNDERSÖKNINGEN

I detta kapitel diskuteras skillnader mellan de upplysningskrav som finns i IFRS 7 och de krav som ställdes upp i tidigare reglering. IFRS 7 och de undersökningsområden som ingår i uppsatsen presenteras. Kapitlet avslutas med en diskussion kring hur den kvalitativa egenskapen väsentlighet kan kopplas till IFRS 7.

2.1 INLEDNING

De punkter i IFRS 7 som ingår i studien återges i detta kapitel i sin helhet uppdelat per undersökningsområde. Val av undersökningsområden och punkter beskrivs i kapitel 4 och i kapitel 5 ges en utförlig beskrivning till hur lämnade upplysningar enligt de olika punkterna behandlas i undersökningen. I detta kapitel görs hänvisningar till IAS 32 och IAS 39 där det är nödvändigt men utgångspunkten är kraven i IFRS 7. Endast de punkter som ingår i undersökningen presenteras, det vill säga i de fall en eller flera underpunkter valts bort kommer enbart den del av punkten som undersökts att finnas nedan. För att underlätta för läsaren kommer de rubriker som anges för respektive undersökningsområde att tillämpas även i kapitel 5 och kapitel 6.

2.2 SKILLNADER MELLAN IFRS 7 OCH IAS 32

Med IAS 32 avses i detta avsnitt den version av IAS 32 som upphörde att gälla när IFRS 7 infördes. Fortsättningsvis när IAS 32 nämns är det dock den version av IAS 32 som gäller nu som avses.

IFRS 7 ersätter upplysningskraven i IAS 32 och ställer utökade krav gällande upplysningar om finansiella instrument. Vissa krav i IFRS 7 är helt nya jämfört med tidigare reglering medan andra krav innebär en förändring gentemot tidigare upplysningskrav. I detta avsnitt redogörs för de viktigaste förändringarna som IFRS 7 för med sig. Förändringar har identifierats för nio olika områden. Det första området är *Balansräkning: Kategorier av finansiella tillgångar och finansiella skulder* och innebär ett krav på att upplysningar om redovisat värde för finansiella tillgångar och finansiella skulder ska lämnas med uppdelning på de olika kategorier som återfinns i IAS 39¹⁹. Tidigare fanns endast kravet att upplysning skulle lämnas om redovisat värde för finansiella tillgångar och finansiella skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, med uppdelning på de som innehas för handel och de som vid första redovisningstillfället identifierats som finansiella tillgångar och finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Det andra området, *Borttagande från balansräkningen*, är ingen direkt nyhet jämfört med tidigare reglering. Krav på upplysning kring borttagande av finansiella tillgångar från balansräkningen fanns redan i IAS 32 och de upplysningskrav som återfinns i IFRS 7 liknar i all väsentlighet tidigare krav. Skillnaden består istället i de hänvisningar som görs till IAS 39. IFRS 7 hänvisar till fler punkter i IAS 39 än vad IAS 32 gjorde vilket gör att punkt 13 i IFRS 7 kan tolkas på så sätt att den nya standarden innebär en bredare applicering av reglerna. Införandet av IFRS 7 leder därmed indirekt till förändring i upplysningskrav i och med att ändringar skett i hänvisningen till IAS 39. Ett tredje område är *Avsättningskonton för kreditförluster* där krav ställs på att företag ska lämna upplysningar om förändringar i avsättningar för kreditförluster i de fall

---

¹⁹ IFRS 7, punkt 8.

2 IFRS KOPPLAT TILL UNDERSÖKNINGEN

---

dessa redovisas på ett separat konto²⁰. *Resultaträkning och eget kapital: Intäktsposter, kostnadsposter, vinster eller förluster* är ett fjärde område som innebär utökade upplysningskrav. Företag ska ange vinster och förluster från finansiella instrument, med uppdelning på vinster och förluster hänförliga till respektive kategori av finansiella tillgångar och finansiella skulder²¹. Enligt IFRS 7 ska företag ange summa ränteintäkter och summa räntekostnader för finansiella tillgångar och finansiella skulder som *inte* värderas till verkligt värde via resultaträkningen medan IAS 32 angav att summa ränteintäkter och summa räntekostnader som värderas till verkligt värde via resultaträkningen ska visas. Ett femte område där nya krav har identifierats är *Säkringsredovisning*. IFRS 7 kräver säkringsrelaterade upplysningar som omfattar bland annat beskrivning av de olika typerna av säkringar och de finansiella instrument som används som säkringsinstrument samt beskrivning av karaktären på de risker som är förknippade med säkringarna²².

De krav i IFRS 7 som innebär utökning gentemot IAS 32 men som inte är helt nya gäller främst kvalitativa och kvantitativa upplysningar om risk. IFRS 7 är mer specifik i sina krav och anger exakta upplysningar som måste visas. Således krävs tydligare upplysningar än tidigare. *Kvalitativa upplysningar om risk* är det sjätte området där skillnader föreligger jämfört med tidigare reglering. Kraven består bland annat i att upplysning ska lämnas om riskexponering och om företagets metoder för att hantera och mäta risk²³. *Kreditrisk* utgör ett sjunde område. Upplysningar om kreditrisk, till exempel upplysningar om maximal kreditriskexponering, krävdes även av IAS 32 men IFRS 7 ställer högre krav på dessa upplysningar än vad tidigare reglering gjorde. Det åttonde området är *Likviditetsrisk* som innebär att företag ska lämna löptidsanalys för finansiella skulder samt beskriva hur likviditetsrisk hanteras²⁴. Det nionde och sista området där skillnader mellan IFRS 7 och IAS 32 föreligger är *Marknadsrisk*. IFRS 7 är tydligare än tidigare reglering och anger att en känslighetsanalys ska lämnas för valutarisk, ränterisk och prISRISK; det vill säga de tre olika typer av risker som tillsammans kallas marknadsrisk. I denna undersökning ingår inte säkringsrelaterade upplysningar eller kvalitativa upplysningar om finansiella risker. Urvalet beskrivs som tidigare nämnts i kapitel 4.

2.3 UPPLYSNINGSKRAV ENLIGT IFRS 7

IFRS 7 ska tillämpas av alla noterade företag i Sverige i koncernredovisningen för alla typer av finansiella instrument, med undantag för sådana finansiella instrument som regleras via andra standarder, från och med räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2007 eller senare. Alla företagskategorier omfattas av IFRS 7 men i vilken omfattning upplysningar ska lämnas är beroende av i vilken utsträckning finansiella instrument används och hur stor risk företaget är exponerat för²⁵. Standarden ska tillämpas även på finansiella instrument som inte redovisas i balansräkningen, till exempel lånelöften²⁶.

IASB:s arbete med att sammanställa IFRS 7 syftade bland annat till att samla alla upplysningskrav för finansiella instrument i en standard²⁷. Förutom att alla krav gällande

---

²⁰ IFRS 7, punkt 16.

²¹ IFRS 7, punkt 20.

²² IFRS 7, punkt 22.

²³ IFRS 7, punkt 33.

²⁴ IFRS 7, punkt 39.

²⁵ Finansinspektionen.

²⁶ IFRS 7, punkt 4.

²⁷ Basis for Conclusions on IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures, BC12.

2 IFRS KOPPLAT TILL UNDERSÖKNINGEN

---

upplysningar nu finns samlade i en standard innehåller IFRS 7 nya upplysningskrav för finansiella instrument. Kraven i IFRS 7 är uppdelade efter två huvudprinciper, genom vilka syftet med standarden definieras.

Den första huvudprincipen, punkt 7, lägger fokus på att tillräckliga upplysningar ska lämnas för att användare av de finansiella rapporterna ska kunna bedöma de finansiella instrumentens betydelse för företagets finansiella ställning och resultat. Ett finansiellt instrument definieras som *ett avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld eller ett egetkapitalinstrument i ett annat företag*²⁸. Det övergripande kravet i IFRS 7 punkt 7 uppfylls genom att företag lämnar upplysningar i enlighet med punkterna 8 till 30. De punkter som ingår i undersökningen presenteras nedan, uppdelade på upplysningar hänförliga till balansräkning respektive resultaträkning och eget kapital.

2.3.1 BALANSRÄKNING: KATEGORIER AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER

8. Redovisat värde uppdelat på följande kategorier, enligt definitionen i IAS 39, skall anges i balansräkningen eller i not:

a) finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, med ytterligare uppdelning på

i. de som vid första redovisningstillfället har identifierats som sådana och

ii. de som klassificeras som att de innehas för handel enligt IAS 39,

b) investeringar som hålls till förfall,

c) lånefordringar och kundfordringar,

d) finansiella tillgångar som kan säljas,

e) finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, med ytterligare uppdelning på

i. de som vid första redovisningstillfället har identifierats som sådana och

ii. de som klassificeras som att de innehas för handel enligt IAS 39, och

*f) finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde.*²⁹

Kategoriseringen av finansiella tillgångar och finansiella skulder baseras på definitionen i IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Enligt IAS 39 finns fyra olika kategorier av finansiella instrument. Den första kategorin innefattar sådana finansiella tillgångar eller finansiella skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen³⁰. Dessa finansiella instrument är sådana som antingen innehas för handel i syfte att generera avkastning på kort sikt eller som företaget vid första värderingstillfället väljer att redovisa till verkligt värde med värdeförändringar som redovisas över resultaträkningen allteftersom de uppstår. I den andra kategorin, investeringar som hålls till förfall³¹, hamnar ett begränsat antal typer av finansiella tillgångar. För att en tillgång ska kategoriseras som hålls till förfall krävs att tillgången har en begränsad löptid och att företaget har för avsikt att hålla den till förfall. Lånefordringar och kundfordringar utgör en tredje kategori³². I den fjärde kategorin hamnar de finansiella tillgångar och finansiella skulder som inte kan ordnas enligt någon av de tre andra kategorierna³³. Finansiella tillgångar kan således delas upp i fyra olika kategorier medan det endast finns två kategorier för finansiella skulder. I praktiken är det dock inte helt enkelt att kategorisera tillgångar och skulder enligt de ovan nämnda alternativen varför det är

---

²⁸ IAS 32, punkt 11.

²⁹ IFRS 7, punkt 8.

³⁰ IAS 39, punkt 9.

³¹ Ibid.

³² Ibid.

³³ Ibid.

2 IFRS KOPPLAT TILL UNDERSÖKNINGEN

vanligt att företagens årsredovisningar visar finansiella instrument som redovisas utanför de fyra kategorierna. Hur de olika kategorierna av finansiella tillgångar och finansiella skulder och värdeförändringar på dem redovisas förtydligas genom uppställningen nedan.

Kategori	Värdering i balansräkningen	Redovisning av värdeförändring
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Verkligt värde	Via resultaträkningen
Investeringar som hålls till förfall	Upplupet anskaffningsvärde	-
Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde	-
Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde	Direkt till eget kapital
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Verkligt värde	Via resultaträkningen
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	-

Tabell 1: Kategorier av finansiella instrument, modifierad från Marton et al. (2008).

2.3.2 BORTTAGANDE FRÅN BALANSRÄKNINGEN

13. Ett företag kan ha överfört en finansiell tillgång på ett sådant sätt att en del av eller hela den finansiella tillgången inte uppfyller kraven för borttagande från balansräkningen (se punkterna 15-37 i IAS 39). För varje klass av sådana finansiella tillgångar skall företaget lämna upplysning om....³⁴

Punkten presenteras inte i sin helhet då den inte undersöks utifrån standarden på samma sätt som övriga punkter.

2.3.3 AVSÄTTNINGSKONTON FÖR KREDITFÖRLUSTER

16. När finansiella tillgångar skrivits ned pga. kreditförluster och företaget bokför nedskrivningen på ett separat konto (exempelvis avsättningskonton för bokföring av individuella nedskrivningar eller ett liknande konto för att redovisa gruppvisa nedskrivningar av tillgångar) istället för att direkt minska tillgångens redovisade värde, skall det lämna upplysning om detta med en redogörelse för förändringarna i det kontot under perioden för varje finansiell tillgångsklass.³⁵

Den tillgångsklass för vilken det är vanligast förekommande med den här typen av nedskrivningar är kundfordringar. Ofta redovisas nedskrivningar på grund av kreditförluster på kundfordringar på ett separat konto och enligt punkt 16 ska företaget redogöra för förändringen som skett under räkenskapsåret i kontot.

2.3.4 RESULTATRÄKNING OCH EGET KAPITAL: INTÄKTSPOSTER, KOSTNADSPOSTER, VINSTER ELLER FÖRLUSTER

20. Ett företag skall lämna upplysning om följande intäktsposter, kostnadsposter, vinster eller förluster antingen i resultaträkningen eller i not:

a) nettovinst eller nettoförlust på

i. finansiella tillgångar eller finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, med ytterligare uppdelning på de finansiella tillgångar eller finansiella skulder som vid första redovisningstillfället har identifierats som sådana, och de finansiella tillgångar eller finansiella skulder som klassificeras som att de innehas för handel i enlighet med IAS 39,

³⁴ IFRS 7, punkt 13.

³⁵ IFRS 7, punkt 16.

2 IFRS KOPPLAT TILL UNDERSÖKNINGEN

- ii. *finansiella tillgångar som kan säljas, med ytterligare uppdelning på belopp avseende vinst eller förlust som redovisas direkt mot eget kapital under perioden och belopp som omförs från eget kapital till resultaträkningen under perioden,*
- iii. *investeringar som hålls till förfall,*
- iv. *lånefordringar och kundfordringar, och*
- v. *finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde,*
  - b) *summa ränteintäkter och summa räntekostnader (beräknade enligt effektivräntemetoden) för finansiella tillgångar eller finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen,*
  - d) *ränteintäkter från osäkra finansiella tillgångar, i enlighet med punkt VT 93 i IAS 3³⁶, och*
  - e) *storleken på eventuella nedskrivningsförluster för olika klasser av finansiella tillgångar.³⁷*

Nettovinst eller nettoförlust ska redovisas uppdelat på de kategorier av finansiella instrument som IAS 39 anger och vars redovisade värde ska anges i enlighet med IFRS 7 punkt 8. Vanliga nedskrivningsförluster enligt punkt e) utgörs av kundfordringar.

Den andra huvudprincipen i IFRS 7, punkt 31, är koncentrerad på de risker som de finansiella instrumenten ger upphov till. Företag ska lämna upplysningar i tillräcklig utsträckning för att användare av de finansiella rapporterna ska kunna bedöma karaktären och omfattningen av riskerna. Företagen ska lämna upplysningar som är av såväl kvalitativ som kvantitativ karaktär men i denna undersökning tas endast hänsyn till de kvantitativa upplysningarna. Nedan presenteras de punkter som är hänförliga till den andra huvudprincipen och som ingår i undersökningen.

2.3.5 KREDITRISK

- 36. *För varje klass av finansiella instrument skall ett företag ange*
  - a) *det belopp som bäst motsvarar den maximala kreditriskexponeringen på balansdagen utan hänsyn till erhållna säkerheter eller andra former av kreditförstärkning (t.ex. nettningsöverenskommelser som inte uppfyller förutsättningarna för en nettoredovisning enligt IAS 32),*
  - c) *information om kreditkvaliteten på finansiella tillgångar som varken har förfallit till betalning eller är nedskrivningsbara³⁸*
- 37. *För varje klass av finansiella tillgångar skall ett företag ange*
  - a) *en analys av sedan hur länge de finansiella tillgångarna är förfallna, men inte nedskrivna, på balansdagen³⁹*

Kreditrisk är risken för att en part i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra en skyldighet och därigenom förorsaka motparten en finansiell förlust⁴⁰. Kreditriskexponeringen utgörs av finansiella tillgångar som kundfordringar, derivatkontrakt, finansiella garantier och lånelöften och det belopp som anges som maximal kreditriskexponering är normalt tillgångarnas anskaffningsvärde⁴¹. Exempelvis anger kundfordringarnas redovisade värde den totala kreditriskexponeringen för just den tillgångsklassen.

---

³⁶ Notera att IAS 3 är en felskrivning i IFRS 7. Hänvisningen avser IAS 39.

³⁷ IFRS 7, punkt 20.

³⁸ IFRS 7, punkt 36.

³⁹ IFRS 7, punkt 37.

⁴⁰ IFRS 7, Bilaga A.

⁴¹ IFRS 7, B9 och B10.

2.3.6 LIKVIDITETSRISK

39. Ett företag skall lämna

a) en löptidsanalys avseende finansiella skulder som visar återstående kontraktstid till förfall, samt

b) en analys av hur företaget hanterar den likviditetsrisk som är inneboende i (a).⁴²

Likviditetsrisk definieras som *risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella skulder*⁴³.

När löptidsanalysen upprättas gör företaget egna bedömningar gällande lämpliga tidsintervall, samt antal tidsintervall. Intervallen kan till exempel vara upp till en månad, längre än en månad men högst tre månader, längre än tre månader men högst ett år och längre än ett år men högst fem år.⁴⁴

2.3.7 MARKNADSRISK

40. Om ett företag inte uppfyller kraven i punkt 41 skall det lämna

a) en känslighetsanalys för varje typ av marknadsrisk som företaget är exponerad för på balansdagen, som skall utvisa hur resultatet och det egna kapitalet skulle ha påverkats av rimligt möjliga förändringar i den relevanta riskvariabeln på den dagen,

b) de metoder och antaganden som känslighetsanalysen bygger på, och

c) förändringar i metoder och antaganden sedan föregående period samt orsakerna till sådana förändringar.⁴⁵

Det finns tre olika typer av marknadsrisk som företag, i de fall de är exponerade för dessa risker, ska lämna en känslighetsanalys för. Marknadsrisk definieras som *risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser*⁴⁶. De tre marknadsriskerna är valutarisk, ränterisk och andra prisrisker.

När det gäller känslighetsanalysen för de olika marknadsriskerna är det företaget som avgör hur analysen ska göras för att den ska visa en övergripande riskbild⁴⁷. Dock får inte riskexponering från ekonomiska miljöer som skiljer sig väsentligt åt aggregeras⁴⁸. Känslighetsanalysen för valutarisk ska visa företagets känslighet mot förändringar i växelkursen för varje valuta som företaget i betydande utsträckning är exponerat för⁴⁹. Andra prisrisker innefattar bland annat förändringar i råvarupriser och aktiekurser⁵⁰.

41. Om ett företag utarbetar en känslighetsanalys såsom Value at Risk (VaR), som avspeglar samband mellan riskvariabler (t.ex. ränterisk och valutarisk) och använder denna för att hantera finansiella risker, får det använda denna känslighetsanalys i stället för den analys som anges i punkt 40. Företaget skall då lämna...⁵¹

---

⁴² IFRS 7, punkt 39.

⁴³ IFRS 7, Bilaga A.

⁴⁴ IFRS 7, B11.

⁴⁵ IFRS 7, punkt 40.

⁴⁶ IFRS 7, Bilaga A.

⁴⁷ IFRS 7, B17.

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ IFRS 7, B24.

⁵⁰ IFRS 7, B25.

⁵¹ IFRS 7, punkt 41.

Punkten presenteras inte i sin helhet då den inte undersöks utifrån standarden på samma sätt som övriga punkter.

2.4 IFRS 7 OCH VÄSENTLIGHET

I IASB:s föreställningsram för utformning av finansiella rapporter presenteras ett antal kvalitativa egenskaper som krävs för att informationen som lämnas i rapporterna ska vara användbar för användarna. En av dessa kvalitativa egenskaper är väsentlighet. Väsentligheten påverkar relevansen av informationen som lämnas i de finansiella rapporterna⁵². Punkt 30 i föreställningsramen beskriver väsentlighet och tar utgångspunkt i att information är väsentlig om ett utelämnande av eller en felaktighet i den kan påverka beslut som användare fattar på grundval av den information som lämnas i de finansiella rapporterna. I IFRS 7 kommer begreppet väsentlighet till uttryck då standarden betonar vikten av att företag inte ska lämna alltför detaljerade upplysningar i de finansiella rapporterna och på så sätt riskera att viktig information döljs⁵³. Det är företagets uppgift att avgöra vilka upplysningar som ska lämnas och vilken detaljnivå informationen ska ha för att uppfylla kraven i IFRS 7⁵⁴. Samtidigt som kraven ska uppfyllas är det viktigt att den övergripande bilden visas och beroende på vilka omständigheter som råder kan kraven uppfyllas på olika sätt av olika företag⁵⁵.

---

⁵² IASB:s Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter, punkt 29.

⁵³ IFRS 7, B3.

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Ibid.

3 TEORETISK REFERENS RAM

I detta kapitel presenteras den teori som ligger till grund för tolkning av studiens resultat. Kapitlet inleds med en kort beskrivning av hur information till detta kapitel har inhämtats. Vidare följer en definition av begreppet transparens varefter forskning kring upplysningar samt forskning kring införande av nya regler hos företag presenteras. Det sista avsnittet som handlar om institutionell teori behandlar olika faktorer som kan påverka hur företag väljer att redovisa.

3.1 LITTERATURENS KARAKTÄR

Informationsinsamlingen till detta kapitel har skett med uppsatsens syfte som utgångspunkt. Litteraturen har huvudsakligen utgjorts av forskningsartiklar som berör upplysningar och de faktorer som kan påverka hur företag upplyser. Då den litteratur som använts till kapitlet inte används för att dra några slutsatser utan endast fungerar som en hjälp för att kunna föra en diskussion kring ämnet föreligger inget problem med tillförlitlighet. De teorier och tankegångar som presenteras har sitt ursprung från olika källor och författarna kan givetvis ha olika synsätt men eftersom den teoretiska referensramen inte utgör den huvudsakliga utgångspunkten anser vi att källornas oberoende inte har någon avgörande betydelse för uppsatsens trovärdighet.

3.2 TRANSPARENS

Flertalet forskningsartiklar som handlar om upplysningar tar upp begreppet transparens. Transparens behandlas inte direkt i amerikanska FASB:s föreställningsram som en av de grundläggande kvalitativa egenskaperna, men begreppet uttrycks implicit genom de andra kvalitativa egenskaperna⁵⁶. Detta kan även antas gälla för IASB:s regelverk som i många avseenden liknar FASB. Transparens kan definieras som tillgängligheten till företagsspecifik information för de som befinner sig utanför publika bolag⁵⁷. Begreppet innefattar tre huvudsakliga element: frivillig och obligatorisk rapportering, informationsspridning via media och Internet samt privat anskaffande av information och kommunikation av finansanalytiker, institutionella investerare och insiders⁵⁸. Begreppet anses ha dykt upp i finansvärlden eftersom det verkar omfatta alla egenskaper av god finansiell rapportering utifrån användarens perspektiv⁵⁹. Användaren måste i sin tur kunna förlita sig på sin utvärdering av de finansiella rapporterna för att kunna fatta beslut⁶⁰.

3.3 FÖRETAGS VILJA ATT UPPLYSA

Ett företags val att lämna upplysningar i sina finansiella rapporter idag kan påverka omfattningen av dess framtida upplysningar⁶¹. En undersökning som syftade till att se i vilken utsträckning ett företags strategiska beteende angående upplysningar påverkar företags benägenhet att upplysa även i framtiden visade att företag genom att frivilligt lämna

---

⁵⁶ Mensan, M. O., Nguyen, H. V. & Prattipati, S. N. (2006).

⁵⁷ Bushman, R. M., Piotroski, J. D. & Smith, A. J. (2004).

⁵⁸ Bushman, R. M. & Smith, A. J. (2003).

⁵⁹ Mensan, M. O., Nguyen, H. V. & Prattipati, S. N. (2006).

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Einhorn, E. & Ziv, A. (2008).

information implicit förbinder sig att lämna minst lika informativa upplysningar även i efterföljande perioder⁶². Detta tyder på att företag är motvilliga att lämna alltför utförlig information första gången de ska upplysa om något⁶³. Vid senare perioder kan företag dock vara mer benägna att lämna tillfredställande upplysningar för att minska informationsasymmetrin⁶⁴. Informationsasymmetri innebär kostnader för företag genom att distans mellan företag och användare av de finansiella rapporterna skapas⁶⁵. Att företag förbinder sig att upplysa mer än tidigare minskar därför den komponent av kapitalkostnaden som är hänförlig till informationsasymmetri⁶⁶. Gapet mellan den information som företaget har tillgång till och den information som investerarna har tillgång till leder till att investerare blir ovilliga att inneha aktier i företaget, och därmed sjunker företagets börsvärde⁶⁷. Då investerare tolkar all typ av information som företagen håller inne med som ett tecken på att de skulle kunna dölja dåliga nyheter, har företag incitament att upplysa så mycket som möjligt för att framstå som bättre än företag som har en ännu sämre ekonomisk ställning⁶⁸. Det finns även forskning som visar att stora företag upplyser mest eftersom det är de som har mest att vinna på att lämna utförlig information⁶⁹.

3.4 FAKTORER SOM PÅVERKAR REDOVISNINGEN

IFRS är ett principbaserat regelsystem vilket betyder att principer som relevans och jämförbarhet ska vägleda företag i deras redovisningsval⁷⁰. Fördelen med ett principbaserat system är bland annat att det ger möjligheter att anpassa redovisningen till ett företags unika situation. Dock finns det en risk att redovisningsval inte behandlas lika i olika företag vilket påverkar harmoniseringen av finansiella rapporter negativt.

Implementering av nya redovisningsstandarder sker på olika sätt i olika företag. Skillnader i sättet att implementera nya standarder innebär att jämförbarhet mellan företag och transparens i redovisningen minskar. Reglering enligt IFRS sker visserligen på en internationell nivå men själva redovisningen utförs ändå på företagsnivå. Anledningen till att företag väljer att redovisa och presentera den finansiella informationen på olika sätt är ett ämne som har studerats utifrån flera olika perspektiv. Flera studier visar att det finns många olika faktorer som påverkar ett företags val att redovisa.⁷¹

Företags val att redovisa kan påverkas av olika faktorer, och något som visat sig ha betydelse är företagets storlek⁷². Hur implementeringen av en ny standard går till kan således påverkas av hur stort företaget är. Det finns flera anledningar till att redovisningsval kan skilja sig åt vid en jämförelse av små och stora företag. Exempelvis tenderar små företag att ta fler risker eftersom ledare av små företag verkar vara mer risktoleranta än vad ledare av stora företag är⁷³. Vidare är små företag inte bevakade av analytiker i samma utsträckning som stora

---

⁶² Einhorn, E. & Ziv, A. (2008).

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Ibid.

⁶⁵ Leuz, C. & Verrecchia, R. E. (2000).

⁶⁶ Lambert, R. Leuz, C. & Verrecchia, R. E. (2007).

⁶⁷ Leuz, C. & Verrecchia, R. E. (2000).

⁶⁸ Einhorn, E. & Ziv, A. (2008).

⁶⁹ Diamond, D. W. & Verrecchia, R. E. (1991).

⁷⁰ IASB:s Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter.

⁷¹ Lundqvist, P. et al. (2008).

⁷² Trombley, M. A. (1989).

⁷³ Ibid.

företag är, vilket gör att små företags redovisningsval inte får lika mycket uppmärksamhet⁷⁴. En tredje anledning till att det kan finnas skillnader beroende på storlek är att små företag ofta har privata banklån medan stora företag är mer beroende av investerare⁷⁵. Det betyder att företag har olika typer av intressenter och därmed ser användandet av och förväntningarna på de finansiella rapporterna olika ut.

Ekonomisk teori föreslår ofta att redovisningsval påverkas av chefers incitament, till exempel bonusprogram⁷⁶. I situationer då chefer inte har några egentliga incitament till att redovisa på ett visst sätt kan en revisors preferenser ha stor betydelse för hur företaget redovisar⁷⁷. En revisor med preferenser kan få ännu större betydelse i ett litet företag som inte har så välutvecklade ekonomiavdelningar och därmed gärna söker råd när en ny standard ska implementeras⁷⁸.

Då implementering av IFRS är komplicerat för företag leder det till en ökad efterfrågan på vägledning då en standard ska tillämpas. Standarderna kan vara problematiska på grund av att de är korta och inte så detaljerade, och det är då svårt att täcka in alla typer av företag då stora skillnader finns i till exempel storlek, kapitalstruktur och ägarstruktur. Denna situation kan leda till att många frågor uppstår och om inte IASB svarar för erforderlig vägledning kan redovisare och revisorer vända sig till andra källor för vägledning.⁷⁹

En stark faktor som kan påverka hur företagen redovisar är hur de har gjort tidigare. Företag är motvilliga att ändra på invanda mönster och tenderar att underskatta den förändring som krävs. De är ovilliga att förändra, och de är ovilliga att se förändringarna. Vidare verkar företagen lida brist på resurser och kunskap om hur IFRS ska implementeras, och de når inte upp till full IFRS eftersom de inte vill betala för det. Relaterat till detta är att företag gör sina egna analyser över nyttan i förhållande till kostnaden gällande implementeringen av standarden. Eftersom de inte tror att användarna är intresserade av alla upplysningar lämnar de inte all den information som krävs av IFRS.⁸⁰

3.5 INSTITUTIONELL TEORI

Att företag inte lyckas anpassa sig till nya regler fullt ut kan förklaras med hjälp av institutionell teori. Institutionell teori har använts i studier som ämnar förklara hur kulturella och andra element påverkar sättet på vilket företag implementerar redovisningsstandarder⁸¹. Tidigare använda lösningar och invanda mönster påverkar hur företag väljer att redovisa och har en tendens att hämma utvecklingen och viljan att göra på något annat sätt än tidigare⁸². Trots att det regelbundet sker förändringar i redovisningen verkar förändringarna vara hindrade av institutionellt tänkande⁸³.

---

⁷⁴ Trombley, M. A. (1989).

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ Ibid.

⁷⁹ Schipper, K. (2005).

⁸⁰ Lundqvist, P. et al (2008).

⁸¹ Ball, R., Kothari, S. P. & Robin, A. (2000).

⁸² Young, J. J. (1996).

⁸³ Ibid.

3 TEORETISK REFERENSRAM

En organisation anpassar sig till andra organisationer över tid⁸⁴. Företag har en tendens att anpassa sina organisatoriska modeller till dess omgivning och kan i enlighet med ett institutionellt perspektiv göra detta genom att kopiera eller imitera andra⁸⁵. Organisationer med samma sorts aktiviteter kan skilja sig åt i början men med tiden tenderar de att presentera den finansiella informationen på ett liknande sätt⁸⁶. Det behöver inte bero på konkurrens eller på att organisationer söker de mest effektiva alternativen, utan det finns flera processer som bidrar till att organisationer liknar varandra utan att nödvändigtvis vara mer effektiva⁸⁷. Denna likriktning beror på ett flertal faktorer och det är intressant att se på helheten och dessa faktorerers samverkan⁸⁸.

Det finns flera starka krafter som gör att organisationer blir mer lika varandra och vanligt förekommande anledningar till imitationsprocessen är regler, normer och säkerheten i att kopiera andra. Strategier som är rationella för individuella organisationer kan upptas av ett stort antal andra organisationer för vilka strategierna inte längre är rationella. Trots detta faktum är det troligt att strategierna smittar av sig till andra. Organisationer strävar ofta efter förändring men sådana förändringar tenderar att minska mångfalden. Det begrepp som bäst beskriver denna process är isomorfi. Isomorfi är en process som tvingar en enhet i en population att likna andra enheter som ställs inför samma omständigheter. Enligt Aldrich är just andra organisationer det viktigaste som en organisation måste ta hänsyn till. Organisationer konkurrerar inte bara om resurser och kunder, utan även om politisk makt och institutionell legitimitet. Institutionell isomorfi är ett användbart verktyg för att förstå vilka faktorer som genomsyrar organisationer. Ett rådande lagsystem som är lika för alla organisationer påverkar flera olika aspekter av en organisations beteende och struktur. En annan faktor som starkt uppmuntrar imitation är osäkerhet. För att minska osäkerheten har organisationer en tendens att ta efter andra organisationer.⁸⁹

Stora organisationer har endast ett begränsat utbud som utgörs av de främsta konsultföretagen att välja mellan vilket gör att ett litet antal av valmöjligheter utbjuds. Vidare tenderar organisationer ofta att ta efter liknande organisationer som de uppfattar som framgångsrika. En ytterligare bakomliggande faktor till likriktning är att organisationer ofta anställer personal som har erfarenhet inom branschen. Därtill är karriärvägarna till dessa positioner ofta snarlika, vilket bidrar till att individer högt upp i organisationer ofta i det närmaste kan vara svåra att skilja mellan. DiMaggio och Powell menar att en hög grad av isomorfi kan förutsägas med hjälp av ett antal andra faktorer. Bland annat blir graden av isomorfi högre när det finns ett fåtal synliga och valbara alternativ och när det finns osäkerhet eller tvetydighet i uppsatta mål. Utöver detta kan graden av isomorfi också bli högre när organisationer är beroende av en enskild eller några få källor av stöd för resurser.⁹⁰

---

⁸⁴ DiMaggio, P. & Powell, W. (1983).

⁸⁵ Furusten, S. (2007).

⁸⁶ DiMaggio, P. & Powell, W. (1983).

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Ibid.

⁹⁰ Ibid.

4 METOD

I detta kapitel beskrivs de val vi har gjort, varför vi har gjort dem samt hur dessa val påverkar resultatet av undersökningen. Kapitlet inleds med en förklaring till hur studien lagts upp samt en beskrivning av vårt metodval. Därefter följer en redogörelse för vårt tillvägagångssätt, urval av företag samt val av undersökningspunkter. Vidare beskrivs processen för datainsamling och kapitlet avslutas med en diskussion om studiens trovärdighet där reliabilitet och validitet behandlas.

4.1 STUDIENS INRIKTNING

Uppsatsens syfte har hela tiden varit vår utgångspunkt för hur studien har lagts upp och med detta som grund har uppsatsen en större tyngdpunkt på det material som framkommit av undersökningen än på det teoretiska materialet. Det är alltså frågeställningarna som utgör uppsatsens struktur och därmed bestämmer dess form. Teoretiska begrepp som har tagits upp i uppsatsens teoretiska referensram diskuteras i samband med tolkning av resultatet från undersökningen men fokus i uppsatsen ligger ändå på det som framkommit av undersökningen, varför detta har getts mest utrymme.

4.2 VAL AV METOD

Eftersom metoden ska hjälpa oss att uppnå det vi undersöker är val av metod beroende av syftet med uppsatsen. Då syftet med undersökningen är att beskriva förändringen i mängden upplysningar i årsredovisningarna krävs att metoden vi använder oss av tillåter att ett stort antal undersökningsobjekt studeras. Detta är en förutsättning för att vi ska kunna generalisera för företag som inte ingår i undersökningen. För att kunna generalisera krävs att relativt många företag undersöks med en metod som kan kvantifiera det som mäts. Eftersom det inte ingår i syftet att se till de enskilda företagens situationer kan vi inte säga något om kvaliteten på upplysningarna. Med frågeställningen som grund ämnade vi undersöka i vilken omfattning företagens upplysningar har förändrats mellan 2006 och 2007 vilket gjorde att vi behövde identifiera frekvensen av det som skulle mätas. Med mätning avses att tilldela numeriska siffervärden på ett entydigt sätt till det objekt vi studerar⁹¹. Distanen till de företag som undersöks gör att vi inte har möjlighet att förstå deras enskilda situation och därmed inte kan uttala oss om varför de väljer att redovisa sina finansiella instrument på ett visst sätt och lämnar olika slags upplysningar. Detta är inte något vi hade för avsikt att undersöka och vårt val av metod föll därmed på en kvantitativ ansats.

En av fördelarna med denna typ av metod är att den standardiserar informationen och därmed gör att den blir relativt lätt att behandla med datorns hjälp⁹². Detta möjliggjorde att vi kunde skapa oss en överblick över en ganska stor mängd material. Det som skulle undersökas behövde dock definieras i förväg, det vill säga vi var tvungna att bestämma hur resultatet skulle tolkas redan innan undersökningen startade. Då den kvantitativa metoden har en tydligare start- och slutpunkt blir det också enklare att avgränsa undersökningen⁹³. Vidare kan vi med hjälp av en kvantitativ ansats uttala oss relativt säkert om de förhållanden som

---

⁹¹ Patel, R. & Davidson, B. (2003).

⁹² Jacobsen, D. I. (2002).

⁹³ Ibid.

4 METOD

---

framkommit i undersökningen. Frekvenser kan beskrivas i procent eller i antal och kan därför med en viss grad av osäkerhet generalisera resultatet till att gälla för alla de företag vi vill uttala oss om⁹⁴. En ytterligare fördel är att undersökningsobjekten är opersonliga vilket gör att vi inte lade personliga värderingar i undersökningen utan bara koncentrerade oss på faktiska förhållanden⁹⁵.

En nackdel med en kvantitativ metod är att då den inte kan gå så djupt riskerar undersökningen att bli alltför ytlig⁹⁶. Detta blir en följd av att det är många enheter som undersöks och det blir omöjligt att få fram alla individuella variationer inom urvalsgruppen⁹⁷. Som nämnts tidigare behövde vi i förväg definiera det som skulle undersökas. Vi var då i ett tidigt stadium även tvungna att definiera vad som var relevant att besvara, och därmed gick det inte att undgå risken att gå miste om viktig information. Det enda vi fick svar på var det vi undersökte.

4.3 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Upplägget av tillvägagångssätt vid en kvantitativ metod är inte så flexibelt eftersom olika parametrar måste definieras i förväg och allt måste göras i en viss ordning. Det är väldigt svårt att ändra på metoden när undersökningen väl har börjat. I ett tidigt skede sammanställde vi en lista över samtliga bolag noterade på Large Cap, Mid Cap respektive Small Cap. Därefter sorterade vi bort företag som av olika anledningar skulle exkluderas. För att kunna generalisera resultatet krävs att ett slumpmässigt stickprov görs ur en population. Detta togs fram genom en slumpgenerator i Excel. Urvalet förklaras närmare senare i kapitlet. Efter att urvalet var gjort beställdes årsredovisningar.

För att kunna studera samtliga årsredovisningar på ett enhetligt sätt utformades en kodningsnyckel med kraven i IFRS 7 som utgångspunkt. Kodningsnyckeln förklaras närmare i kapitel 5. Eftersom vi i första hand ville jämföra vilken skillnad i mängden upplysningar införandet av IFRS 7 har bidragit till omfattar undersökningen årsredovisningar från både 2006 och 2007. Ett första problem ligger i att informationen inte alltid lämnas på samma ställe i årsredovisningen. Dels kan olika bolag lämna upplysningar på olika sätt och på olika ställen, dels kan information från ett och samma bolag gällande ett visst upplysningskrav återfinnas utspritt på olika ställen i årsredovisningen. På grund av detta uppstod vissa svårigheter i att utforma kodningsnyckeln på ett sätt som gör den tillämpbar på alla årsredovisningar. Därför togs kodningsnyckeln fram genom en pilotstudie av ett antal årsredovisningar och den justerades sedan innan undersökningen startade för att vara anpassad till alternativa framställningssätt. Det faktum att informationen kan återfinnas på olika ställen i årsredovisningen, i vissa fall utanför den ekonomiska redovisningen, bidrog till att arbetet med genomgången av årsredovisningarna var tidskrävande. För att i största möjliga mån undvika att missa en upplysning i årsredovisningarna gjordes sökningar på lämpliga ord i den digitala versionen i de fall en upplysning inte hittades efter att ha gått igenom alla sidor i årsredovisningen.

Efter att genomgången av årsredovisningarna var avslutad sammanställdes resultatet. En närmare beskrivning av hur tolkning av resultatet gick till återfinns i kapitel 5. Resultatet analyserades med utgångspunkt i de teorier vilka vi redogör för i kapitel 3. I analysen

---

⁹⁴ Jacobsen, D. I. (2002).

⁹⁵ Ibid.

⁹⁶ Ibid.

⁹⁷ Ibid.

diskuteras de resultat som framkommit för respektive frågeställning, men diskussionen som förs är mer generell och används därför inte direkt för att besvara frågeställningarna utan mer för att skapa förståelse för vårt resultat. Frågeställningarna besvaras istället med utgångspunkt i resultatet av undersökningen.

4.4 URVAL AV FÖRETAG

Generaliserbarheten hos de resultat vi erhåller beror på hur vi har valt ut de företag som ska undersökas⁹⁸. De årsredovisningar som ingår i undersökningen kommer från bolag noterade på Large Cap, Mid Cap och Small Cap. Bland bolagen på Large Cap ingår samtliga företag som inte exkluderats av olika orsaker i undersökningen. I syfte att kunna matcha branscher mellan de olika listorna gjordes ett urval från bolagen på Mid Cap och Small Cap av samma antal bolag som finns på Large Cap för respektive bransch. Vi har utgått från den branschindelning som tillhandahålls av OMX. Bolagen är hämtade från börslistorna 11 februari 2008. Urvalet från Mid Cap och Small Cap baseras på branschfördelningen på Large Cap. Matchning av branscher innebär att vi har sett till att det inom varje bransch finns lika många bolag från Large Cap som från Mid Cap och Small Cap. Vissa branscher som på Mid Cap och på Small Cap inte är tillräckligt stora slogs ihop. *Dagligvaror* och *Sällanköpsvaror och tjänster*, *Industri* och *Material* samt *Informationsteknik* och *Telekomoperatörer* är de branscher som har slagits ihop för att det skulle vara möjligt att matcha bolagen på Mid Cap och Small Cap med de i motsvarande branscher på Large Cap. Att branscher har slagits ihop kan ha försvagat resultatet men om detta inte hade gjorts skulle det inte ha varit möjligt att matcha branscher överhuvudtaget. Vi har dock slagit ihop liknande branscher för att resultatet inte skulle påverkas mer än nödvändigt. Anledningen till att branscher matchades mellan de tre listorna är att vi så långt som möjligt ville eliminera alla andra faktorer som kan påverka resultatet än just företagets storlek och anlitad revisionsbyrå. Företag med olika typer av aktiviteter kan ha olika typer av finansiella instrument och vara utsatta för olika slags risker. Företag inom en och samma bransch har troligtvis liknande typer av finansiella instrument. Därför är det rimligt att anta att skillnader mellan företag kan uppstå beroende på vilken bransch de tillhör. Om branscherna inte skulle matchas finns risk för att vi till exempel skulle se skillnader mellan bolag av olika storlek som egentligen beror på att branschfördelningen på de olika börslistorna varit ojämn. I efterhand testades skillnader beroende på bransch med ett statistikprogram varpå ett flertal samband kunde identifieras. Detta faktum anser vi stärker vårt resonemang om att fördelningen av branscher mellan de olika börslistorna behövde utjämnas för att få ett rättvisande och tillförlitligt resultat.

De företag som har exkluderats är finansiella bolag, dels eftersom de tidigare har tillämpat IAS 30 och inte IAS 32 som bolag i övriga branscher, och dels eftersom deras aktiviteter skiljer sig mycket från andra branscher. Här har vi tillfullo utgått från branschindelningen enligt OMX. Ett företag som har förtidstillämpat IFRS 7 uteslöts, liksom de företag som har brutet räkenskapsår och därmed inte hade börjat tillämpa IFRS 7 när studien genomfördes. Ett fåtal företag tillämpar andra regler än IFRS och de har därmed fallit bort från undersökningen. Vidare hade ett bolag ännu inte publicerat sin årsredovisning för 2007 när studien avslutades.

I de branscher där antalet bolag på Mid Cap eller Small Cap var större än antalet bolag på Large Cap tilldelades företagen på Mid Cap och Small Cap en slumpfaktor i Excel. Slumpfaktorn är större än noll men mindre än ett. Företagen rangordnades därefter och det företag med högst slumpfaktor i varje bransch hamnade högst upp på listan. Genom att

---

⁹⁸ Patel, R. & Davidson, B. (2003).

4 METOD

använda slumpfaktorn var det möjligt att ta ut rätt antal bolag som skulle ingå i undersökningen. I de fall ett företag av någon anledning föll bort, till exempel på grund av brutet räkenskapsår, togs det företag som var nästa i ordningen på listan in i studien. På detta sätt kunde vi säkerställa att lika många företag togs med från varje börslista. Dock föll ett bolag från Mid Cap bort ur branschen *Hälsovård* och då det inte fanns fler bolag i den branschen är det ett bolag mindre i urvalet från Mid Cap än de från Large Cap respektive Small Cap. Vi ansåg inte att detta skulle innebära något problem för undersökningen och valde att, istället för att plocka in ett bolag från en annan bransch som skulle störa branschfördelningen, låta branschen *Hälsovård* innehålla ett bolag mindre på Mid Cap.

I tabellen nedan visas ett exempel på hur urvalet gick till. Exemplet är hämtat från urvalet på Mid Cap i den sammanslagna branschen *Sällanköpsvaror och tjänster och Dagligvaror*. Nio bolag från Large Cap ingick i denna bransch och därmed togs nio bolag från Mid Cap från branschen ut för att ingå i undersökningen. Då Clas Ohlson och SkiStar föll bort på grund av att de har brutet räkenskapsår valdes istället Metro International och Securitas Direct in i urvalet.

Bolag	Bransch	Slumpfaktor	Orsak till bortfall
Mekonomen	Sällanköpsvaror och tjänster	0,9895	
Unibet Group	Sällanköpsvaror och tjänster	0,9277	
Bilia	Sällanköpsvaror och tjänster	0,9021	
Ballingslöv	Sällanköpsvaror och tjänster	0,8569	
Björn Borg	Sällanköpsvaror och tjänster	0,8517	
Clas Ohlson	Sällanköpsvaror och tjänster	0,7880	Brutet räkenskapsår
SkiStar	Sällanköpsvaror och tjänster	0,6423	Brutet räkenskapsår
New Wave	Sällanköpsvaror och tjänster	0,5554	
Home Properties	Sällanköpsvaror och tjänster	0,5149	
Metro International	Sällanköpsvaror och tjänster	0,4988	
Securitas Direct	Sällanköpsvaror och tjänster	0,4721	
Betsson	Sällanköpsvaror och tjänster	0,4191	
AarhusKarlshamn	Dagligvaror	0,3510	
Cloetta Fazer	Dagligvaror	0,2941	
KappAhl	Sällanköpsvaror och tjänster	0,2695	
RNB Retail and Brands	Sällanköpsvaror och tjänster	0,2579	
Hemtex	Sällanköpsvaror och tjänster	0,2401	
Gant Company	Sällanköpsvaror och tjänster	0,1111	
Duni	Sällanköpsvaror och tjänster	0,0471	
Rezidor Hotel Group	Sällanköpsvaror och tjänster	0,0164	

Tabell 2: Exempel på urval från bolag på Mid Cap.

Totalt har 122 företag ingått i undersökningen. Det faktum att de flesta företag i urvalet också har gått att undersöka innebär att inga betydande problem med bortfall i urvalet har uppstått.

4.5 VAL AV UNDERSÖKNINGSPUNKTER

IFRS 7 behandlar samtliga upplysningskrav som kan relateras till finansiella instrument. Eftersom vi ville se omfattningen av förändringen mellan 2006 och 2007 har fokus lagts på de punkter som antingen innebär helt nya upplysningskrav eller där vi åtminstone förväntade oss någon typ av förändring. Efter en genomgång av IFRS 7 och gamla IAS 32 kunde vi identifiera nio olika områden där IFRS 7 utgör en skillnad gentemot de tidigare upplysningskraven. Vår utgångspunkt var att vi, för att få en bred grund för våra slutsatser, ville undersöka så många av dessa områden som möjligt. Dock är det vissa punkter som inte

4 METOD

---

lämpar sig att undersöka med vår valda metod. Redan innan undersökningen började valde vi bort det område som anger krav på kvalitativa upplysningar om risk eftersom dessa upplysningar är mycket svåra att undersöka utan att göra subjektiva bedömningar. Upplysningar om säkringsredovisning valdes bort på grund av att det är ett komplicerat och omfattande område och att undersöka detta i kombination med övriga områden skulle bli svårt. Därefter återstod således sju undersökningsområden, vilka har inkluderats antingen delvis eller i sin helhet i studien. De underpunkter som har exkluderats är sådana som genom vår pilotstudie har visat sig vara svåra att undersöka på grund av att de är av kvalitativ karaktär eller saknar relevans i den här typen av undersökning. Det kan till exempel vara så att vissa punkter är mycket ovanliga för icke-finansiella bolag eller att de innebär så mycket bedömningar att det har varit omöjligt för oss att undersöka dem med vår kodningsnyckel.

De undersökningsområden i IFRS 7 som omfattas av studien är: *Balansräkning: Kategorier av finansiella tillgångar och skulder* (punkt 8), *Borttagande från balansräkningen* (punkt 13), *Avsättningskonton för kreditförluster* (punkt 16), *Resultaträkning och eget kapital: Intäktsposter, kostnadsposter, vinster eller förluster* (punkt 20), *Kreditrisk* (punkt 36 till 38), *Likviditetsrisk* (punkt 39), samt *Marknadsrisk* (punkt 40 till 42). Punkterna 8, 16 och 39 inkluderas alla i sin helhet. Punkt 13 är ovanlig, men har ändå tagits med i undersökningen på grund av att den är intressant att undersöka ur förändringssynpunkt. Gällande punkt 20 har underpunkten c) som är hänförlig till provisionsintäkter och provisionskostnader som härrör från finansiella tillgångar eller finansiella skulder samt depositionsverksamhet och annan förvaltningsverksamhet exkluderats på grund av att punkten är mest relevant för banker och försäkringsföretag och därmed inte så vanligt för icke-finansiella bolag. För området kreditrisk har punkt 38 som behandlar erhållna säkerheter och andra former av kreditförstärkning exkluderats helt då även den är ovanlig för icke-finansiella bolag. För punkt 36 har b) exkluderats med anledning av att den är av kvalitativ karaktär, och d) har exkluderats på grund av att den är ovanlig för icke-finansiella bolag. För punkt 37 har b) uteslutits på grund av att den kräver upplysning av kvalitativ karaktär och d) har inte tagits med eftersom den är mest relevant för finansiella bolag. Gällande marknadsrisk har punkterna 40 och 41 tagits med. Punkt 42 som behandlar andra upplysningar om marknadsrisk har exkluderats då den utgör ett alternativ för företagen i de fall de inte anser att de två första punkterna är representativa för riskerna de utsätts för. Detta gör att punkten dels är ovanlig och dels att det är svårt att definiera ett kriterium som kan mäta frekvensen av punkten. I kapitel 5 återfinns en utförlig beskrivning av hur de olika punkterna i IFRS 7 undersöks och tolkas.

4.6 DATAINSAMLING

De studerade företagens årsredovisningar har utgjort undersökningsmaterialet i uppsatsen. Årsredovisningarna har i de flesta fall studerats i tryckt form, men i de fall de inte funnits tillgängliga i tid har årsredovisningen laddats ner digitalt från respektive företags hemsida. En fördel med att studera årsredovisningar är att företagen inte själva kan påverka resultatet som de skulle kunna göra genom till exempel en intervju. Vidare blir bortfallet inte så stort eftersom alla företag kan studeras under förutsättning att deras årsredovisning finns tillgänglig.

4.7 STUDIENS TROVÄRDIGHET

Kvaliteten på en kvantitativ studie är beroende av graden av säkerhet i den insamlade informationen. Vissa av punkterna i IFRS 7 har varit relativt enkla att undersöka då det inte

4 METOD

---

har inneburit några större svårigheter att se om upplysningen finns eller inte. Dock har andra punkter varit svårare att undersöka och gränfallen blir därmed fler. Detta kan naturligtvis påverka resultatet. För de punkter som visade sig svåra att undersöka utifrån kraven i IFRS 7 har vi satt upp våra egna krav för att kunna inkludera även dessa punkter, vilket innebär att resultatet som framkommit kan anses ha en högre trovärdighet jämfört med om det inte skulle finnas tydliga villkor och riktlinjer att gå efter då gränfall skulle bedömas.

4.7.1 RELIABILITET

Materialet från undersökningen måste vara tillförlitligt och trovärdigt. Reliabilitet handlar om hur väl studien motstår slumpinflytanden av olika slag⁹⁹. Slumpinflytanden kan vara att olika personer skulle bedöma en och samma observation på olika sätt eller att observationer bedöms på olika sätt beroende på vilken tidpunkt de görs. Då studien har utförts inom en begränsad tidsperiod innebär inte tidsperspektivet något större problem i vårt fall. Däremot har en viktig fråga för oss i denna uppsats varit att försäkra oss om att vi gör våra bedömningar på ett enhetligt sätt. Kodningsnyckeln har utformats på så vis att den i möjligaste mån inte kräver några subjektiva bedömningar utan det finns tydliga kriterier uppsatta för att säkerställa att alla företag undersöks på samma sätt. Dock går det aldrig att undkomma detta problem helt och hållet eftersom det alltid kan uppstå gränfall som är svåra att bestämma. För att stärka reliabiliteten i uppsatsen innan själva undersökningen startade valde vi ut ett antal företag som båda fick undersöka var och en för sig. Efter detta jämförde vi resultaten och kom fram till att det överlag inte var några problem, och att de olikheter som uppstod alla hörde till ett mindre antal undersökningsområden. Överensstämmelsen mellan de individuella resultaten utgör då ett mått på reliabiliteten som kallas interbedömarreliabilitet¹⁰⁰. De skillnader som fanns diskuterades och villkoren förtydligades. För att vidare undvika subjektiva bedömningar antecknade vi, under undersökningens gång, de oklarheter som uppstod. Dessa oklarheter har sedan diskuterats tillsammans varpå vi har fått ett resultat som med stor säkerhet har bedömts på ett enhetligt sätt.

Problem med reliabiliteten kan också uppstå beroende på olika faktorer som vi inte kan ha kontroll över. Det kan till exempel handla om mänskliga fel som att misstag görs när kodningsnyckeln fylls i. Vi har utfört studien med stor noggrannhet men kan naturligtvis inte garantera att inga fel av den här typen har skett.

4.7.2 VALIDITET

Materialet från undersökningen måste vara giltigt och relevant. Validitet handlar om överensstämmelsen mellan vad vi säger att vi ska undersöka och vad vi faktiskt undersöker¹⁰¹. I vårt fall är det avgörande för studien att kodningsnyckeln har konstruerats på ett sätt som gör att den mäter det som ska mätas. När kodningsnyckeln är färdig och undersökningsfasen tar vid har studien god validitet om kodningsnyckeln har god validitet eftersom villkoren då inte längre kan ändras. För att försäkra oss om att studien skulle ha en hög validitet togs kodningsnyckeln fram med uppsatsens frågeställningar och kraven i IFRS 7 som utgångspunkt, där varje krav som skulle undersökas resulterade i en enskild kategori i kodningsnyckeln. Vidare har validiteten stärkts genom att kodningsnyckeln togs fram genom

---

⁹⁹ Patel, R. & Davidson, B. (2003).

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ Ibid.

4 METOD

---

en pilotstudie varvid resultatet från den prövningen jämfördes med vad som skulle mätas. Validiteten i undersökningen kan därför anses vara hög.

5 KODNINGSNYCKEL

Kapitel 5 syftar till att beskriva hur kodningsnyckeln som använts vid undersökningen av årsredovisningarna är framtagen och uppbyggd. En genomgång görs av de områden i IFRS 7 som ingår i undersökningen. För varje område beskrivs de punkter som inte behandlas helt i enlighet med standarden. Alla punkter diskuteras således inte i detalj, utan bara de som får en avvikande tolkning jämfört med kraven i IFRS 7 som återges i kapitel 2.

5.1 KODNINGSNYCKELNS KOPPLING TILL UPPSATSENS SYFTE

Kodningsnyckeln måste utgå från uppsatsens syfte och frågeställningar, eftersom resultatet senare ska kunna besvara de frågor som ställts inledningsvis. Tanken är därför att kodningsnyckeln ska kunna användas till att beskriva förändringar mellan 2006 och 2007 och visa hur upplysningarna framställs i 2007 års årsredovisningar samt undersöka om framställningen kan ha något samband med vilken revisionsbyrå företaget anlitar.

5.2 FRAMTAGANDE AV KODNINGSNYCKELN

Kodningsnyckeln är gjord i Excel och har tagits fram genom en pilotstudie där tio företag ingick. De företag som utgjorde undersökningsmaterialet i pilotstudien var bland de första som hade gett ut sina årsredovisningar för 2007. De utvalda företagen representerade, i den mån det var möjligt, olika branscher. Pilotstudien innebar att kodningsnyckeln testades med en genomgång av tio bolags årsredovisningar från 2006 och 2007 med avseende på de punkter som ingår i undersökningen. De oklarheter och brister kring kodningsnyckeln som förelåg diskuterades och i de fall det var nödvändigt omarbetades sedan kodningsnyckeln. Under tiden som pilotstudien genomfördes antecknades de kriterier som gäller för att kraven i IFRS 7 för utvalda punkter ska anses vara uppfyllda.

5.3 FÖRKLARING AV KODNINGSNYCKELN

Kodningsnyckeln består av två delar, varav den första mäter förändringen i mängden upplysningar mellan årsredovisningarna från 2007 och årsredovisningarna från 2006 och den andra visar hur informationen presenteras 2007. Den första delen bygger på 0/1-variabler och innebär att företaget får en etta om det har upplyst i enlighet med respektive punkt i IFRS 7. Om informationen inte återfinns i företagets årsredovisning får företaget en nolla. Att företaget får en nolla behöver inte betyda att det inte har uppfyllt kraven i IFRS 7 utan kan innebära att en viss punkt inte är aktuell för företaget och att det således inte behöver lämna en sådan upplysning. Samtidigt behöver inte en etta alltid betyda att företaget har uppfyllt kraven i respektive punkt som omfattas av undersökningen. En etta behöver inte betyda att företaget har gjort rätt, vilket är värt att ha i åtanke då det många gånger kan uppfattas på det sättet. De kriterier som redogörs för nedan beskriver vad kravet för att få en etta för respektive punkt innefattar. Den andra delen av kodningsnyckeln bygger på ett system där företagen tilldelas olika koder beroende på hur de presenterar informationen i årsredovisningen. Olika aspekter beaktas beroende på vilken punkt i standarden som undersöks.

De olika alternativen för framställningssätt togs fram genom att det i pilotstudien visade sig finnas vissa sätt att framställa upplysningar på för respektive punkt. För de framställningssätt som inte enkelt kunde kategoriseras efter att endast tio bolag gått igenom gjordes

5 KODNINGSNYCKEL

kategoriseringen vid ett senare tillfälle, då fler alternativ hade samlats in. Nedan beskrivs, uppdelat per område, hur de punkter som ingår i undersökningen hanteras i kodningsnyckeln. Först diskuteras kraven med avseende på 0/1-variabler och därefter beskrivs vad som beaktas gällande framställningen av upplysningarna.

5.3.1 BALANSRÄKNING: KATEGORIER AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER

Om företaget visar en kategorisering av finansiella tillgångar och finansiella skulder enligt IFRS 7 punkt 8 får företaget en etta. Dock krävs inte att företaget har alla fyra kategorier uppställda, utan det får en etta så länge det har redovisat några av de kategorier av finansiella tillgångar och skulder som punkt 8 anger. Många företag har inte samtliga kategorier av finansiella instrument och kan således enbart redovisa några av kategorierna. Det kan till och med räcka att enbart en av kategorierna visas men det ska då framgå tydligt att företaget inte har några andra kategorier.

Utseendemässigt noteras om presentationen är ny för 2007 eller om företaget har utgått från presentationen för 2006. Detta görs i syfte att ta reda på om företagen utgår från tidigare presentation eller om införandet av IFRS 7 har lett till att helt nya presentationer tas fram. För att presentationen ska anses vara ny ska det tydligt synas att den är ny för 2007 och inte bygger på den som eventuellt finns i 2006 års årsredovisning. En gammal presentation innebär att presentationen för 2007 är en uppdaterad version av den i 2006 års årsredovisning. Detta är oberoende av huruvida företaget får en etta för 2006. Vidare har vi kunnat se att presentationerna är olika till utseendet och att det finns några olika alternativ som används. I syfte att kunna urskilja olika sätt att framställa informationen på och eventuellt kunna se samband mellan framställningssätt och anlita revisionsbyrå har de olika alternativen för presentation av upplysningen delats in i olika kategorier. Fyra större kategorier kan urskiljas, vilka benämns A, B, C och D. Dessa beskrivs nedan med hjälp av exempel. De presentationer som inte kan kategoriseras enligt någon av de fyra kategorierna betecknas Ö.

Kategori A: Kategorier för både finansiella tillgångar och finansiella skulder enligt IFRS 7 är uppställda horisontellt högst upp och företagens tillgångar och skulder redovisas vertikalt till vänster i en och samma tabell.

KLASSIFICERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT, Verkligt värde och redovisat värde

KONCERNEN, 2007	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat-räkningen*	Derivat som används i säkrings-redovisning	Kund- och lånefordringar	Investeringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar som kan säljas	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultat-räkningen*	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Andra långfristiga värdepappersinnehav				207	43			250	247
Långfristiga fordringar	3	16	840					859	859
Kundfordringar			8 323					8 323	8 323
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1		18					18	18
Övriga fordringar	5	18	1 558					1 581	1 581
Kortfristiga placeringar	400			83				483	482
Summa tillgångar	409	34	10 738	290	43	0	0	11 514	11 510
Långfristiga räntebärande skulder ¹⁾							1 590	1 590	1 590
Övriga långfristiga skulder							816	816	816
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser							112	112	112
Kortfristiga räntebärande skulder							1 701	1 701	1 701
Leverantörsskulder							4 974	4 974	4 974
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter						3	14	17	17
Övriga kortfristiga skulder		88				27	2	117	117
Summa skulder	0	88	0	0	0	30	9 209	9 327	9 327

¹⁾ Återlån från NCC:s Pensionsstiftelse ingår om 990 (990) MSEK.

* Innehas för handelsändamål.

Figur 1: Exempel på kategori A. Hämtat från NCC:s årsredovisning för 2007.

5 KODNINGSNYCKEL

Kategori B: Företagets finansiella tillgångar och finansiella skulder redovisas vertikalt till vänster i separata tabeller, och kategorier enligt IFRS 7 är uppställda horisontellt högst upp i varje tabell. Denna kategori liknar kategori A med enda skillnaden att tillgångar och skulder redovisas i olika tabeller.

	Värderade till verkligt värde över resultat- räkningen	Derivat som säkrings- redovisas	Investeringar som hålles till förfall	Tillgångar som kan säljas	Fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
2007							
Finansiella instrument							
Räntebärande tillgångar och derivat							
Finansiella tillgångar ¹⁾							
Finansiella placeringar värderade till verkligt värde	83	33		795		911	911
Finansiella placeringar värderade till upplupet anskaffningsvärde			592			592	592
Finansiella räntebärande fordringar	83	33	592	795	3 819	5 322	5 323
Kortfristiga placeringar värderade till verkligt värde				521		521	521
Kassa och bank					13 688	13 688	13 688
	83	33	592	1 316	17 507	19 531	19 532
Kundfordringar ²⁾					20 211	20 211	20 211
Övriga rörelsefordringar inklusive aktier							
Aktier redovisade som tillgångar som kan säljas ³⁾				92		92	92
Övriga rörelsefordringar ^{2) 4)}					191	191	191
	0	0	0	92	191	283	283
Summa finansiella instrument	83	33	592	1 408	37 909	40 025	40 026

	Värderade till verkligt värde över resultat- räkningen	Derivat som säkrings- redovisas	Värderade till upplupet anskaffnings- värde	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Skulder					
2007					
Finansiella instrument					
Räntebärande skulder och derivat					
Finansiella skulder ¹⁾					
Finansiella skulder värderade till verkligt värde	28	61		89	89
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde			3 569	3 569	3 579
	28	61	3 569	3 658	3 668
Rörelseskulder					
Leverantörsskulder			14 909	14 909	14 909
Övriga rörelseskulder ²⁾			1 761	1 761	1 761
	0	0	16 670	16 670	16 670
Summa finansiella instrument	28	61	20 239	20 328	20 338

Figur 2: Exempel på kategori B. Hämtat från Skanskas årsredovisning för 2007.

5 KODNINGSNYCKEL

Kategori C: Finansiella tillgångar och finansiella skulder redovisas vertikalt efter varandra med uppdelning per kategori enligt IFRS 7.

MSEK	Not	31 december	
		2007	2006
Finansiella tillgångar			
Derivat betecknade som säkringsinstrument	17	83	50
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen			
Derivat ej betecknade som säkringsinstrument	17, 19	621	64
Investeringar som innehas för handel	17, 20	146	155
Investeringar som hålls till förfall	17, 20	1 679	371
Lånefordringar och kundfordringar	17, 19, 20	26 952	34 074
Finansiella tillgångar som kan säljas	17	385	167
Summa finansiella tillgångar per kategori		29 866	34 881
Finansiella skulder			
Derivat betecknade som säkringsinstrument	22	188	478
Finansiella skulder till verkligt värde via resultaträkningen			
Derivat ej betecknade som säkringsinstrument	22, 26	78	455
Skulder betecknade vid första redovisningstillfället	24	1 884	–
Upplåning i ett säkringsförhållande avseende verkligt värde	22	13 856	15 116
Upplåning som säkrar nettoinvesteringar	22	5 794	–
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	22, 24, 25, 26	38 543	25 711
Summa finansiella skulder per kategori		60 343	41 760

Figur 3: Exempel på kategori C. Hämtat från TeliaSoneras årsredovisning för 2007.

Kategori D: Finansiella tillgångar och finansiella skulder redovisas efter varandra, med kompletterande text alternativt notsystem som anger kategorier enligt IFRS 7 för respektive tillgång och skuld.

Mkr	2007		2006	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
3. Finansiella anläggningstillgångar	272	272	15	15
1. Valutaderivat som ej säkringsredovisas *)	9	9	174	174
6. Valutaderivat för "verkligtvärdesäkring" av flöden *)	6	6	–	–
6. Valutaderivat för "verkligtvärdesäkring" av lån *)	–	–	1	1
6. Valutaderivat för säkring av nettoinvestering *)	102	102	–	–
6. Ränteswappar för "verkligtvärdesäkring" *)	0	0	0	0
3. Kundfordringar	8 268	8 268	4 926	4 926
1. Övriga korta räntebärande fordringar	–	–	495	495
3. Likvida medel	1 707	1 707	1 373	1 373
Finansiella skulder				
5. Långfristiga räntebärande skulder	39 825	40 474	850	850
5. Kortfristiga räntebärande skulder	4 998	4 997	306	311
1. Valutaderivat som ej säkringsredovisas *)	– 24	– 24	70	70
6. Valutaderivat för "verkligtvärdesäkring" av flöden *)	– 30	– 30	54	54
6. Valutaderivat för "verkligtvärdesäkring" av lån *)	–	–	1	1
6. Valutaderivat för säkring av nettoinvestering *)	– 225	– 225	–	–
5. Leverantörsskulder	4 740	4 740	2 362	2 362

Balansposternas klassificering:

1. Innehav värderade till verkligt värde över resultaträkningen.
2. Innehav till förfall.
3. Lånefordringar och kundfordringar.
4. Tillgångar tillgängliga till försäljning.
5. Finansiella skulder värderade till anskaffningsvärde.
6. Derivat för säkring.

Figur 4: Exempel på kategori D. Hämtat från SSAB:s årsredovisning för 2007.

5.3.2 BORTTAGANDE FRÅN BALANSRÄKNINGEN

En etta ges till företaget då det har lämnat någon upplysning om borttagande av finansiella tillgångar från balansräkningen, oavsett om det har uppfyllt alla underpunkterna till punkt 13 i IFRS 7 eller inte. Ingen hänsyn tas till utseendet av dessa upplysningar då det i pilotstudien visade sig vara ovanligt att information om borttagande från balansräkningen lämnas.

5.3.3 AVSÄTTNINGSKONTO FÖR KREDITFÖRLUSTER

I de fall företaget har lämnat upplysning om nedskrivning av finansiella tillgångar på grund av kreditförluster enligt IFRS 7 punkt 16 får det en etta.

Utseendemässigt noteras om informationen lämnas i text eller tabell. Det alternativ som innehåller den information som krävs enligt standarden är det alternativ som anges, vilket innebär att i de fall en upplysning har form av en tabell med en presenterande text anges att den lämnas i tabellform.

5.3.4 RESULTATRÄKNING OCH EGET KAPITAL: INTÄKTSPOSTER, KOSTNADSPÖSTER, VINSTER ELLER FÖRLUSTER

Om företaget har lämnat upplysning i enlighet med IFRS 7 punkt 20 får det en etta för var och en av underpunkterna a), b), d) och e). För punkt a) krävs inte nödvändigtvis att företaget anger nettovinst eller nettoförlust på samtliga kategorier av finansiella tillgångar och finansiella skulder, utan det kan räcka att visa några av kategorierna. Alla företag har inte alla de kategorier av finansiella tillgångar och finansiella skulder som definieras i IAS 39 och lämnar då av förklarliga skäl inte information gällande dessa. För att få en etta krävs dock att det ska vara tydligt att företaget följt kategoriseringen av finansiella instrument. I vissa fall kan det till och med räcka att nettovinst eller nettoförlust på en av de fyra kategorierna av finansiella tillgångar och finansiella skulder anges men det ska då framgå tydligt att företaget enbart innehar finansiella instrument inom en av kategorierna. För punkt b) gäller att företaget får en etta endast om det tydligt angett summa ränteutgifter och summa räntekostnader från finansiella tillgångar eller finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen, eller att denna summa på annat sätt tydligt framgår. För punkt e) får företaget en etta endast om det har några nedskrivningsförluster, vilket innebär att företaget får en nolla för punkt e) i en situation där det anger att nedskrivningarna för det aktuella året är lika med noll. Anledningen till detta är att vissa företag lämnar jämförelsesiffror för 2006 i en och samma tabell medan andra inte gör det. I de fall jämförelsesiffror visas för 2006 kan ett företag redovisa en nedskrivningsförlust på noll för 2007 enbart på grund av att det hade en nedskrivningsförlust för 2006. Ett företag som inte visar jämförelsesiffror och vars nedskrivningsförluster är lika med noll skulle i detta exempel erhålla en nolla i kodningsnyckeln på grund av att nedskrivningsförlusten inte syns.

Utseendemässigt hanteras punkt a) på så sätt att det anges om presentationen är ny för 2007 eller om företaget har utgått från presentationen i 2006 års årsredovisning. För att presentationen ska anses vara ny ska den inte bygga på den som eventuellt finns i årsredovisningen för 2006. Om presentationen för 2007 är en uppdaterad version av den från 2006 bedöms den vara gammal. Övriga underpunkter behandlas inte med avseende på framställning på grund av att dessa dels uppfylls av relativt få företag och dels på grund av att det visade sig vara svårt att urskilja olika sätt att framställa informationen på för dessa punkter.

5 KODNINGSNYCKEL

Nedan följer ett exempel på hur den del av kodningsnyckeln som behandlar punkter hänförliga till balans- och resultaträkningen ser ut och fungerar. Den del som tar hänsyn till framställning presenteras senare i kapitlet.

Bolag	Stl	Bransch	År	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR och EK				Rev.byrå
							a	b	d	e	
Axfood	L	1	2006	0	0	0	0	0	0		
Axfood	L	1	2007	1	0	1	1	0	0	1	KPMG

Figur 5: Exempel från kodningsnyckeln hänförlig till balans- och resultaträkning.

5.3.5 KREDITRISK

Företaget får en etta för var och en av punkterna 36 a), 36 c) samt 37 a) det uppfyller. För punkt 36 a) gäller att företaget antingen uttryckligen anger ett värde för maximal kreditriskexponering, att det lämnar en hänvisning till ett värde eller att det nämner kreditrisk i samband med de tillgångar som är utsatta för kreditrisk. Det räcker således inte att bara ange redovisat värde för kundfordringar om detta inte görs i anslutning till någon information om kreditrisk. Företaget får en etta så länge det har upplyst om maximal kreditriskexponering för en klass av de finansiella tillgångarna. Det kan exempelvis skriva ”den maximala kreditexponeringen i derivatinstrument motsvaras av det redovisade värdet”, och får en etta även om det inte nämner något om maximal exponering för andra finansiella tillgångar. För punkt 36 c) räcker det att företaget anger något som kan indikera kreditkvaliteten på de finansiella tillgångarna och det får en etta om det till exempel skriver ”företaget genomför endast transaktioner med motparter med hög kreditrating” eller ”företaget har historiskt sett inte haft några väsentliga kundförluster”.

För punkt 37 a) anges utseendemässigt om upplysningen lämnas i textform eller tabellform. Ingen hänsyn tas till på vilket sätt informationen framställs gällande punkt 36 a) och c) då det har visat sig att det inte finns något sätt att kategorisera informationen på.

5.3.6 LIKVIDITETSRISK

Om företaget uppfyller kraven i IFRS 7 punkt 39 a) och b) får det en etta för respektive punkt. Punkt a) anger att företaget ska visa en löptidsanalys för finansiella skulder gällande återstående kontraktstid till förfall. Företaget ges en etta även i de fall det endast anger ett tidsintervall, eller en tidpunkt efter vilken skulderna förfaller. Exempel på det är när företaget visar finansiella skulder som förfaller till betalning senare än om fem år. Återstående kontraktstid till förfall för resterande skulder antas då vara mindre än fem år. Dock räcker det inte att företaget anger ”kortfristiga skulder” och ”långfristiga skulder”, även om dessa kan antas förfalla inom respektive efter tolv månader. I de fall ett företag endast har ett lån och detta tydligt kan utläsas får det en etta om det anger återstående kontraktstid till förfall för det lånet. Kravet i IFRS 7 punkt 40 a) gäller även för leaseskulder. Dock omfattas dessa av IAS 17 Leasingavtal varför leaseskulder inte beaktas i undersökningen. Företaget kan få en etta för punkt b) oavsett om det har lämnat en löptidsanalys i enlighet med punkt a) eller inte.

Utseendemässigt delas de olika sätten att framställa upplysningarna som krävs av punkt 39 a) in i olika kategorier. Fem olika kategorier har identifierats med olika tidsintervall som utgångspunkt. Dessa benämns U, V, X, Y och Z. Kategori U innefattar sådana löptidsanalyser som anger månader som lägsta tidsintervall och sträcker sig upp till ett år. Exempel på denna

kategori är *0 till 1 månad, 1 till 3 månader, 3 månader till 1 år*. Kategori V liknar till stor del kategori U, med skillnaden att den omfattar ett längre tidsintervall som sträcker sig upp till fem år. *0 till 3 månader, 3 till 6 månader, 6 till 12 månader, 2 till 5 år, mer än 5 år* är exempel på intervaller för en löptidsanalys enligt kategori V. Kategori X omfattar löptidsanalyser som börjar sina tidsintervall med ett år och löper upp till fem år. Exempel på det är *0 till 1 år, 1 till 2 år, 2 till 5 år, mer än 5 år* och *mindre än 1 år, mellan 1 och 5 år*. De löptidsanalyser som anger *mindre än 5 år, mer än 5 år* placeras i kategori Y. I de fall företaget anger exakt vilka år, eller datum, lånen förfaller placeras löptidsanalysen i kategori Z. Löptidsanalyser som inte faller inom ramen för någon av dessa kategorier betecknas Ö. I de fall företaget får en etta för båda åren men har utökat sin löptidsanalys i 2007 års årsredovisning markeras detta i kodningsnyckeln, i syfte att uppmärksamma en förändring mellan åren som inte kan registreras via 0/1-variabler. Anledningen till detta är att det framkom att många företag som visade en löptidsanalys redan 2006 hade lämnat en tydligare löptidsanalys 2007. Genom pilotstudien visade det sig att upplysningarna som krävs enligt punkt 39 b) lämnas i textform och hänsyn tas därför inte till utseendet på denna punkt.

5.3.7 MARKNADSRISK

För var och en av de tre marknadsriskerna får företaget en etta för varje underpunkt a) till c) det uppfyller i enlighet med IFRS 7 punkt 40. Punkt 40 a) kräver att känslighetsanalysen ska visa påverkan på både resultatet och det egna kapitalet. Dock räcker det att företaget anger påverkan på resultatet eller det egna kapitalet för att få en etta. Eftersom det framkom i pilotstudien att endast ett fåtal företag visade påverkan på både resultatet och det egna kapitalet bedömde vi att vi kunde fånga upp förändringen bättre på det sättet. Har företaget däremot endast angett påverkan på någon annan post, till exempel nettoskulden eller låneportföljens verkliga värde, får det ingen etta. För prisrisk gäller att företaget får en etta så länge det har en känslighetsanalys för någon prisrisk, till exempel stål, plast, gummi eller el, oavsett om det har något derivatinstrument kopplat till inköpen eller inte. Detta görs av två anledningar. Dels är det många gånger svårt att se om ett derivatinstrument används, men framförallt är det omöjligt att veta om känslighetsanalysen är kopplad till IFRS 7 eller inte då IAS 39 undantar de avtal som innehas i syfte att erhålla eller leverera en icke-finansiell post i enlighet med företagets förväntade behov avseende köp, försäljning eller förbrukning¹⁰². Gällande punkt b) får företaget en etta om det har lämnat någon text som förklarar vilka metoder och antaganden som ligger till grund för känslighetsanalysen. Antaganden finns implicit i de procentsatser som företaget bygger sin analys på. Dock visade det sig genom pilotstudien vara mycket svårt att avgöra huruvida företagen upplyser om de metoder som känslighetsanalysen bygger på. Många företag nämner något om sina metoder men det är svårt att på ett objektivt sätt bedöma om det är tillräckligt för att uppfylla kraven i IFRS 7, och att göra detta på ett konsekvent sätt. Det är även en tolkningsfråga att bedöma vad standardens krav på metoder och antaganden egentligen innebär. För att kunna avgöra huruvida ett företag har lämnat tillräckliga upplysningar om de metoder och antaganden som känslighetsanalysen bygger på skulle det vara nödvändigt att först sätta sig in i varje företags situation för att få kunskap om de risker för vilka det är utsatt. För denna punkt anges därför endast om företaget överhuvudtaget lämnar någon information som kan anses vara metod. Förutom att det givetvis måste ange någon procentuell förändring som känslighetsanalysen bygger på krävs för att få en etta enbart att det utöver procentsatsen skriver någonting som skulle kunna vara metod. Exempel på text som får en etta gällande punkt 40 b) är ”baserat på förhållandena vid bokslutet” och ”med alla andra variabler konstanta”. Ett annat exempel är att företaget för

---

¹⁰² IAS 39, punkt 5.

5 KODNINGSNYCKEL

valutakänslighet till exempel visar nettoflöden i olika valutor i samband med känslighetsanalysen. Om företaget istället tillämpar Value at Risk (VaR), vilket enligt punkt 41 kan användas som alternativ till en känslighetsanalys för var och en av marknadsriskerna, får det en etta oavsett om kraven i punkt 41 a) och b) är uppfyllda. Att VaR tillämpas är ovanligt och punkten behandlas därför inte mer ingående.

Utseendemässigt noteras om känslighetsanalysen presenteras i text-, tabell- eller diagramform, alternativt en kombination av flera framställningssätt. I de fall en upplysning har form av en tabell med en presenterande text anges att den lämnas i tabellform. För att räknas som kombination av tabell och text krävs att någon ytterligare information som behövs för att kunna tyda tabellen lämnas i texten. För ränterisk anges vilken procentuell förändring känslighetsanalysen baseras på, och för valutarisk anges vilken procentuell förändring av USD och EUR som antagits. Många företag är naturligtvis utsatta för valutarisk i andra valutor än USD och EUR men för att det skulle gå att mäta detta på ett bra sätt valde vi att bara ta med de vanligaste. För känslighetsanalyser gällande prisrisk tas ingen hänsyn till hur informationen presenteras då prisrisk inte förekommer särskilt ofta.

Figuren nedan är ett exempel på den del av kodningsnyckeln som behandlar punkter i IFRS 7 relaterade till finansiella risker.

Bolag	Stl	Bransch	År	Kreditrisk		Likv.risk		Marknadsrisk										
				p 36		p 37		Valuta			Ränta			Pris			VaR	
				a	c	a	a	b	a	b	c	a	b	c	a	b		c
Axfood	L	1	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Axfood	L	1	2007	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0

Figur 6: Exempel från kodningsnyckeln hänförlig till finansiella risker.

Den del av kodningsnyckeln som tar hänsyn till framställning illustreras nedan.

Bolag	År	BR	Avs.konto	RR & EK		Marknadsrisk				Likv.risk	Kred.risk	Rev.byrå		
				a		Valuta		Ränta					Kat.	p 37
				Ny/Ga	Tx/Tb	USD	EUR	Tx/Tb	%					
Axfood	2007	Ny	A	Tb	Ny	Tb	10	10	Tx	1	X	Tb	KPMG	

Figur 7: Exempel från kodningsnyckeln med avseende på framställning.

5.4 TOLKNING AV RESULTATET

Den del av kodningsnyckeln som anger om en viss upplysning finns eller inte resulterar i ett antal nollor och ettor. Dessa kan sedan summeras på olika sätt för att visa ett resultat av undersökningen. Den typ av upplysningar som behandlas kategoriskt innebär att resultatet från undersökningen kan användas till att gruppera enheter i olika kategorier, med avseende på de faktorer som beaktas.

Efter att genomgången av företag var klar summerades antal ettor per respektive år, per storlek och per revisionsbyrå. För den del av kodningsnyckeln som mäter sättet att framställa informationen på summerades de olika koderna per revisionsbyrå. För att kunna se huruvida det resultat vi fick fram är signifikant eller inte har vi använt oss av Mann-Whitneys test i de

fall samband mellan en variabel som kunde anta två värden skulle testas. Detta var aktuellt när skillnader mellan 2006 och 2007 skulle påvisas. När en variabel kunde anta fler än två värden, vilket blev aktuellt när samband testades med avseende på börslista samt anlita revisionsbyrå, användes Kruskal-Wallis test. Testen fungerar på liknande sätt med den skillnaden att Kruskal-Wallis test kan mäta variabler som antar fler värden än vad Mann-Whitneys test kan göra. Testen är användbara verktyg som kan analysera huruvida skillnader existerar mellan oberoende grupper¹⁰³. Vanligtvis anses att 95 procents sannolikhet, vilket motsvaras av ett signifikansvärde på 0,05, är signifikant¹⁰⁴. Således kräver vi ett värde på 0,05 eller mindre för att kunna säga att ett samband är signifikant. I denna undersökning är årtal, storlek och anlita revisionsbyrå oberoende variabler och mängden upplysningar samt upplysningarnas framställningssätt är beroende variabler.

5.5 KODNINGSNYCKELNS STYRKOR OCH SVAGHETER

Då vi i förväg definierade vad som gäller för respektive punkt utifrån våra antaganden om vad som är relevant att mäta finns en risk för att viktiga aspekter förbisetts. Kodningsnyckeln ger inte utrymme för sådana förhållanden som faller utanför de förutbestämda villkoren och på grund av detta kan den inte mäta hela förändringen i mängden upplysningar. För att i största möjliga mån undvika att viktig information går förlorad antecknades anmärkningsvärda observationer för att finnas tillgängliga att beskrivas och kommenteras i efterhand. Fördelen med kodningsnyckeln är att den ger möjlighet att undersöka ett stort antal årsredovisningar med avseende på många olika punkter. Den ger dessutom omfattande information i och med att den även kan mäta utseendet hos upplysningarna.

---

¹⁰³ Anderson, D. R., Sweeney, D. J. & Williams, T. A. (2008).

¹⁰⁴ Gold, A. (2007).

6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

I detta kapitel görs en genomgång av det som har framkommit av undersökningen. Kapitlet är uppdelat på så sätt att det undersökningsmaterial som är relaterat till mängden upplysningar presenteras först, följt av en beskrivning av det material som avser framställningen av upplysningar. De skillnader som föreligger med avseende på de oberoende variablerna storlek och anlitad revisionsbyrå behandlas i förekommande fall per respektive punkt.

6.1 INLEDNING

Tyngdpunkten i denna uppsats ligger på det material som framkommit av undersökningen av årsredovisningarna varför resultatet går igenom relativt ingående. Då undersökningen genererat stora mängder siffror ges i flertalet fall stöd till texten från tabeller och diagram i syfte att enklare skapa en helhetsbild. Kapitlets upplägg är baserat på de olika undersökta punkterna, med en rubrik för varje område. Syftet med detta upplägg är att läsaren ska kunna välja att läsa enskilda delar mer ingående och vid önskemål enkelt kunna hitta tillbaka till vissa punkter.

Då det finns någon form av minimigräns för vilken omfattning de olika upplysningarna ska ha för att få en etta i kodningsnyckeln, och varje bolag får antingen en etta eller nolla, betyder det att informationen som lämnas av två bolag som båda har fått en etta kan skilja sig åt. I många fall gäller detta även för ett och samma bolag när upplysningar i årsredovisningen för 2006 har jämförts med upplysningar i årsredovisningen för 2007; att bolaget får en etta båda åren behöver inte betyda att lämnad information är lika omfattande 2006 som 2007, utan skillnader kan förekomma. En kodningsnyckel som bygger på 0/1-variabler kan inte mäta dessa skillnader men då anteckningar har förts under genomgången av årsredovisningarna kan skillnader i omfattningen av lämnad information ändå kommenteras. Fullständiga resultat från kodningsnyckeln med avseende på 0/1-variabler återfinns i Bilaga 1.

Att tänka på när detta kapitel läses är vad som menas med *krav* när redogörelser för huruvida bolagen upplyser i enlighet med kraven i IFRS 7 presenteras. Med krav menas inte nödvändigtvis samma krav som IFRS 7 ställer upp, utan ordet refererar till definitionen av uppfyllt krav som presenteras i kapitel 5 och därmed det som krävs för att företagen ska anses ha uppfyllt kraven för respektive punkt.

För en del av punkterna upplyser en stor andel av de bolag som ingår i undersökningen i enlighet med uppställda krav medan det för andra punkter är relativt få bolag som har uppfyllt kraven. Att upplysning saknas behöver dock inte betyda att bolagen har stridit mot kraven i IFRS 7 utan kan vara en följd av att en viss punkt inte är aktuell för alla bolag. En del av punkterna som ingår i undersökningen berör många bolag medan en del punkter bara är aktuella för några av bolagen. Således bör inga värderingar göras gällande antal bolag som uppfyllt kraven för respektive punkt utan att först ta reda på mer om punktens karaktär och innehåll.

Tre bolag har anlitat andra revisionsbyråer än någon av de fyra som kommenteras vid genomgången av resultatet. Gällande den diskussion som förs med avseende på samband med revisionsbyrå tas endast hänsyn till de bolag som anlitat någon av de fyra revisionsbyråerna

6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

---

vilket innebär att summan av dessa bolag avviker från det totala antalet bolag som ingått i undersökningen.

6.2 RESULTAT MED AVSEENDE PÅ MÄNGDEN UPPLYSNINGAR

6.2.1 BALANSRÄKNING: KATEGORIER AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER

Kravet på att redovisa finansiella tillgångar och finansiella skulder uppdelat per kategori är ett av de områden där störst skillnad mellan 2006 och 2007 föreligger. Av de 122 bolag som ingår i undersökningen är det 81 bolag som uppfyller det nya upplysningskravet i 2007 års årsredovisningar, medan motsvarande siffra för 2006 endast är tio.

Bolagen på Large Cap är de som i störst utsträckning uppfyller kravet i IFRS 7 punkt 8 medan bolagen på Mid Cap är de som står för den största procentuella ökningen. Samtidigt är ökningen för samtliga bolag väldigt stor; jämfört med 2006 är det i årsredovisningarna för 2007 mer än sju gånger fler bolag som upplyser i enlighet med kravet i punkt 8.

6.2.2 BORTTAGANDE FRÅN BALANSRÄKNINGEN

Att företag överför finansiella tillgångar på så sätt att kraven för borttagande av tillgången inte är uppfyllt är ovanligt. Då endast ett bolag överhuvudtaget nämner detta i sin årsredovisning kan inte denna punkt bidra till något gällande förändring i mängden upplysningar mellan 2006 och 2007.

6.2.3 AVSÄTTNINGSKONTON FÖR KREDITFÖRLUSTER

Kravet på att redogöra för förändringar i avsättningskonton för kreditförluster är en annan punkt som har lett till en stor ökning i mängden upplysningar. I årsredovisningarna för 2006 är det endast tretton bolag som visar denna redogörelse. För 2007 återfinns upplysningen i 69 bolags årsredovisningar.

Två bolag på Small Cap och två på Mid Cap lämnade en redogörelse för förändring i avsättningskonton i årsredovisningen för 2006 och året efter hade antalet ökat till 18 respektive 22 bolag, vilket motsvarar cirka hälften av bolagen på dessa två börslistor. På Large Cap lämnar så många som 38 av 41 bolag denna upplysning.

6.2.4 RESULTATRÄKNING OCH EGET KAPITAL: INTÄKTSPOSTER, KOSTNADSPOSTER, VINSTER ELLER FÖRLUSTER

Inte i någon av årsredovisningarna för 2006 lämnas upplysning i enlighet med punkt 20 a), b) och d) och även om det är en tydlig skillnad jämfört med 2007 års årsredovisning är antalet bolag som uppfyller kriterierna 2007 i dessa tre underpunkter begränsat. Enligt punkt 20 a) ska företag redovisa nettovinst eller nettoförlust för de olika kategorierna av finansiella instrument. Drygt en femtedel av bolagen på de tre börslistorna uppfyller detta krav. Punkt 20 b), som ställer krav på att företag ska visa summa ränteintäkter och summa räntekostnader från finansiella instrument som inte redovisas till verkligt värde över resultaträkningen, uppfylls av ännu färre bolag. Några bolag har istället lämnat upplysning om ränteintäkter och räntekostnader från finansiella instrument som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Det är dock inte ovanligt att informationen i 2007 års årsredovisning är mer

6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

---

detaljerad än den i årsredovisningen för 2006. Många bolag har i den senare en tydligare uppdelning av såväl vinster och förluster från finansiella instrument som ränteintäkter och räntekostnader men når ändå inte upp till nivån för att kravet ska anses vara uppfyllt.

De flesta av de bolag som redovisar nettovinst eller nettoförlust för de olika kategorierna av finansiella instrument är bolag från Large Cap. Gällande skillnader mellan anlita revisionsbyrå avseende lämnade upplysningar relaterade till resultaträkning och eget kapital visar Kruskal-Wallis test ett signifikansvärde på 0,005 för punkt a) och b) och 0,025 för punkt b). Detta innebär att de samband som finns mellan uppfyllda krav och anlita revisionsbyrå med hög säkerhet inte beror på slumpen eller andra faktorer. De som har uppfyllt kraven i störst utsträckning är för punkt a) och b) de bolag som anlita Deloitte och för punkt e) de bolag som anlita KPMG.

6.2.5 KREDITRISK

Hur stor förändringen med avseende på upplysningar om kreditrisk är mellan 2006 och 2007 skiljer sig beroende på vilken av de undersökta punkterna som beaktas. Kravet i punkt 36 a), som innebär att upplysning ska lämnas om maximal kreditriskexponering, uppfylls 2007 i relativt stor utsträckning jämfört med 2006. 114 av de 122 bolagen i urvalet uppfyller kravet i 2007 års årsredovisning, jämfört med 74 bolag 2006. Minst skillnad i lämnade upplysningar om kreditrisk mellan åren gäller upplysningskravet i punkt 36 c), som kräver information om kreditkvaliteten på finansiella tillgångar som varken är förfallna till betalning eller är nedskrivningsbara. Antal bolag som upplyser om detta har inte ökat med mer än elva procent mellan de båda åren, vilket kan förklaras av att så många som drygt tre fjärdedelar av alla 122 bolag lämnade upplysningen redan i 2006 års årsredovisning. Kravet i punkt 37 a) som innebär att företag ska visa en analys av sedan hur länge de finansiella tillgångarna är förfallna men inte nedskrivna är det som har lett till störst förändring avseende upplysning om kreditrisk. I 2006 års årsredovisning är det inte ett enda av de 122 bolagen som lämnar sådan upplysning, medan informationen återfinns hos 102 bolag 2007.

Vilken omfattning och karaktär upplysningarna om kreditrisk har skiljer sig i vissa fall mellan bolagen. Gällande punkt 36 a) skriver många bolag väldigt allmänt att ingen betydande kreditrisk i kundfordringar föreligger och andra anger till exempel bara kreditriskexponeringen i derivatinstrument. I det första fallet har upplysningskravet ansetts vara uppfyllt men inte i det andra fallet. Vissa bolag visar värden uppdelat på olika finansiella tillgångar som tillsammans utgör maximal kreditriskexponering men det är vanligare att hänvisning görs till redovisat värde av finansiella tillgångar i balansräkningen i samband med att bolagets kreditrisk beskrivs.

Störst procentuell ökning gällande kravet att ange maximal kreditriskexponering står bolagen på Mid Cap för. Bolagen på Large Cap är de som i störst utsträckning lämnar en analys av sedan hur länge de finansiella tillgångarna är förfallna men inte nedskrivna; endast fyra av 41 bolag på Large Cap utelämnar denna upplysning 2007. Skillnader i lämnade upplysningar gällande kreditrisk kan hänföras till anlita revisionsbyrå då Kruskal-Wallis test ger ett signifikansvärde på 0,001 för punkt 36 a), 0,003 för 36 c) och 0,045 för 37 a). De som har uppfyllt kraven i störst utsträckning är för punkterna 36 a) och 37 a) de bolag som anlita Deloitte och för punkt 36 c) de bolag som anlita KPMG.

6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

6.2.6 LIKVIDITETSRISK

Enligt punkt 39 a) ska ett företag lämna en löptidsanalys som visar när de finansiella skulderna förfaller till betalning, och enligt 39 b) ska det även upplysa om hur det hanterar likviditetsrisken. Varken den procentuella förändringen eller förändringen i absoluta tal mellan 2006 och 2007 skiljer sig särskilt mycket mellan de båda punkterna. 2006 visade 72 av 122 bolag en löptidsanalys och 2007 hade antalet ökat till 99. Information om hur likviditetsrisken hanteras lämnades av 85 bolag 2006, och 2007 är motsvarande siffra 108.

Även om många bolag även i 2006 års årsredovisning visar en löptidsanalys för finansiella skulder är det värt att nämna att det finns många exempel på bolag som i årsredovisningen för 2007 har lagt till ytterligare en tabell, utöver den som fanns 2006, som ofta är mer utförlig. Ungefär hälften av de bolag som uppfyllt kravet 2006 har utökat upplysningen i 2007 års årsredovisning.

Störst ökning i antal bolag som lämnar upplysning om likviditetsrisk återfinns bland bolagen på Small Cap. Gällande upplysning i form av löptidsanalys föreligger ett signifikant samband mellan anlita revisionsbyrå och uppfyllda krav då Kruskal-Wallis test ger ett signifikansvärde på 0,003. De bolag som anlita KPMG är de som i störst utsträckning uppfyller kravet i punkt 39 a) och de bolag som anlita Deloitte eller PricewaterhouseCoopers (PwC) ligger ganska tätt efter medan de bolag som anlita Ernst & Young i minst utsträckning uppfyller kravet.

6.2.7 MARKNADSRISK

Upplysningar enligt punkt 40 c), som anger att företag ska lämna information om förändringar i metoder och antaganden sedan föregående period, har inte uttryckligen lämnats av något av de bolag som ingår i undersökningen. Däremot är det ett par bolag som har skrivit att de inte har gjort några förändringar i metoder och antaganden.

Av de olika marknadsriskerna, det vill säga valutarisk, ränterisk och prisrisk, är det känslighetsanalys för valutarisk och ränterisk som är vanligast förekommande. Samtidigt är det känslighetsanalys för prisrisk som har upplevt den största procentuella ökningen jämfört med 2006, medan antalet bolag som lämnar känslighetsanalys för valutarisk och ränterisk har ökat mest i absoluta tal mellan åren. Att känslighetsanalys för prisrisk endast lämnas av totalt 28 av 122 bolag medan motsvarande siffra för valutarisk och ränterisk är 85 respektive 81 kan vara ett resultat av att prisrisk är mer ovanligt förekommande än de andra två marknadsriskerna.

Det kan tilläggas att de flesta bolagen inte visar påverkan på både resultat och eget kapital, även om standarden anger att både resultatpåverkan och påverkan på eget kapital ska utvisas. För att kravet ska anses vara uppfyllt räcker det dock att företagen anger påverkan på antingen resultatet eller det egna kapitalet. Det är inte ovanligt att påverkan visas på annat än resultat och eget kapital, exempelvis kostnader och utestående kontrakt. I dessa fall har kravet inte ansetts uppfyllt, då varken påverkan på resultatet eller det egna kapitalet anges.

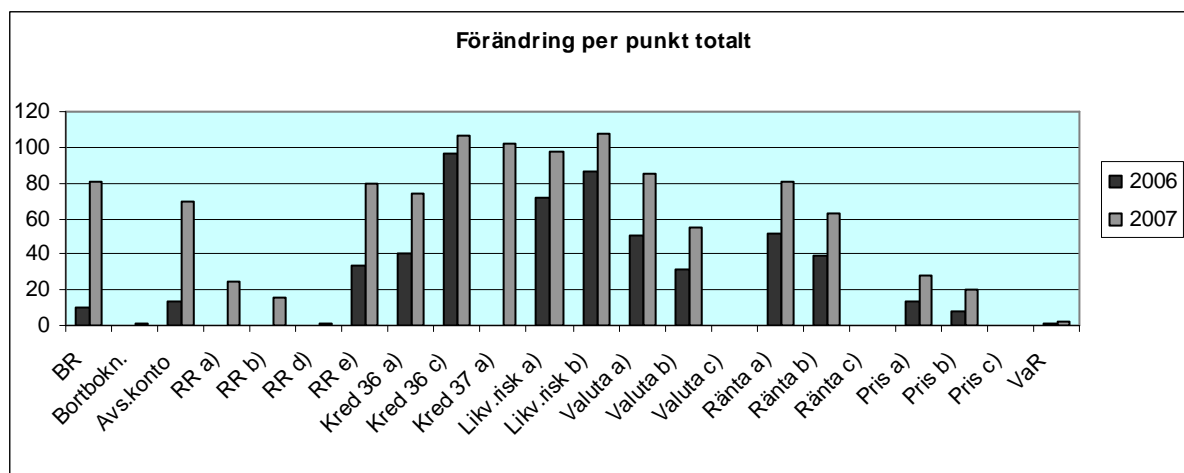
Den största procentuella förändringen gällande valutarisk och ränterisk återfinns hos bolagen på Small Cap och Mid Cap medan känslighetsanalys med avseende på prisrisk har ökat mest på Large Cap. I Kruskal-Wallis test erhöles ett signifikansvärde på 0,004 gällande känslighetsanalys för ränterisk vilket innebär att ett samband med anlita revisionsbyrå med stor säkerhet kan anses föreligga. De som uppfyllt detta krav i störst utsträckning är de bolag

6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

som anlitat Deloitte medan de som anlitat Ernst & Young har uppfyllt kravet i minst utsträckning. För övriga punkter föreligger inga signifikanta samband mellan uppfyllda krav och anlita revisionsbyrå.

6.2.8 FÖRÄNDRING TOTALT SETT

Den enskilda punkt som utan tvekan ökat mest är punkt 37 a), som kräver att företag lämnar en analys av sedan hur länge de finansiella tillgångarna är förfallna till betalning. I årsredovisningarna för 2006 var det inte ett enda bolag som lämnade denna upplysning, medan 102 av 122 bolag uppfyller kravet 2007. Ett område som också har upplevt en stor förändring är kategorisering av finansiella tillgångar och skulder, det vill säga punkt 8 i IFRS 7. I absoluta tal har antalet bolag som har fått en etta ökat med 71; i årsredovisningarna från 2006 lämnar tio bolag denna upplysning och 2007 är motsvarande siffra 81. Vidare har en stor förändring i lämnade upplysningar skett gällande punkt 16, som kräver att redogörelse visas för förändring i avsättningskonton för finansiella tillgångar som skrivits ned på grund av kreditförluster. Ökningen i absoluta tal från 2006 till 2007 är 56 bolag. Inte heller enligt punkt 20 a) och 20 b), som ställer krav på upplysning om vinster och förluster på finansiella instrument samt om ränteintäkter och räntekostnader, lämnas upplysning av något bolag i 2006 års årsredovisningar. 2007 lämnar 25 respektive 16 bolag denna upplysning. Gällande känslighetsanalys för de tre marknadsriskerna har antalet bolag som lämnar upplysning enligt punkt 40 a) och 40 b) ökat med mellan 56 procent och 150 procent. Den största procentuella ökningen har skett gällande prisrisk men i absoluta tal har upplysning kring valutarisk ökat mest. Den punkt för vilken den minsta procentuella ökningen har skett är punkt 36 c), som ställer krav på att information om kreditkvaliteten på finansiella tillgångar ska anges. Ökningen är elva procent, vilket motsvarar elva bolag. 96 bolag upplyste i enlighet med punkt 36 c) redan 2006, och i årsredovisningarna för 2007 lämnas informationen i 107 av samtliga 122 bolag. Fullständig information om förändring per punkt för respektive börlista återfinns i Bilaga 2.

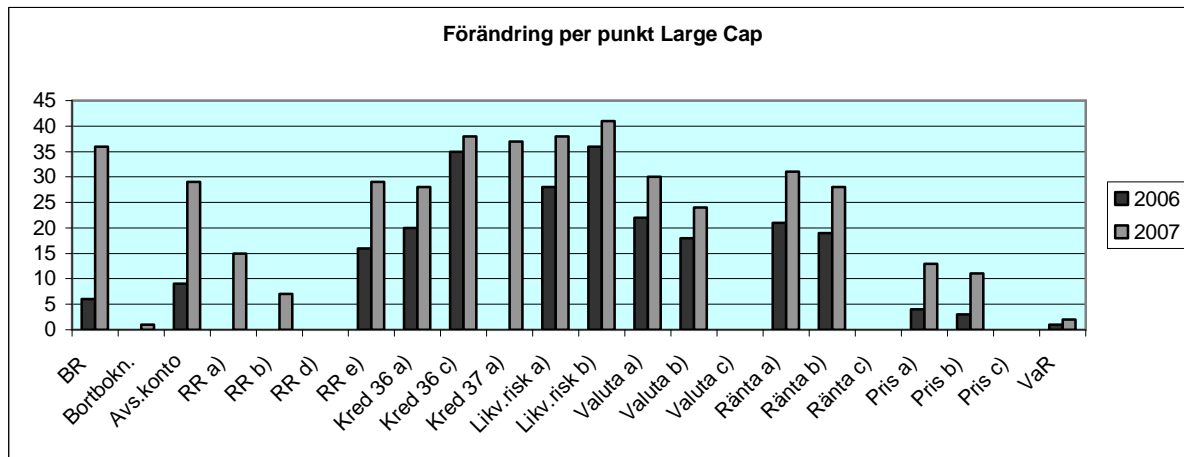
Figur 8: Förändring per punkt totalt för alla bolag för 2006 respektive 2007.

Totalt sett för alla bolag i urvalet har antalet uppfyllda krav ökat med 551, vilket motsvarar en förändring på 101 procent. Den största procentuella förändringen står bolagen på Small Cap för medan antal uppfyllda krav för bolagen på Large Cap har ökat mest i absoluta tal. Bolagen på Mid Cap placerar sig i mitten både gällande procentuell ökning och gällande ökning i absoluta tal.

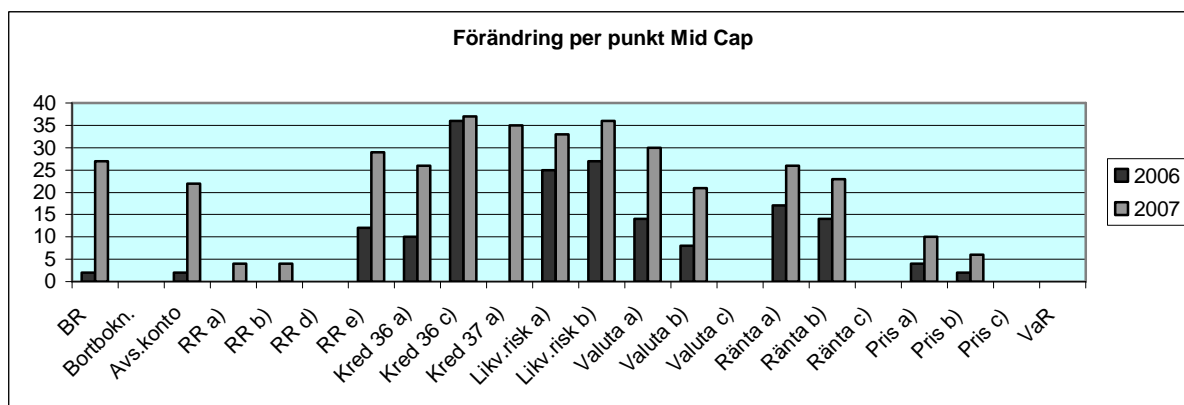
6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

Antal uppfyllda krav	2006	2007	Förändring	Förändring %
Large Cap	238	438	200	84%
Mid Cap	173	369	196	113%
Small Cap	134	289	155	116%
Totalt	545	1096	551	101%

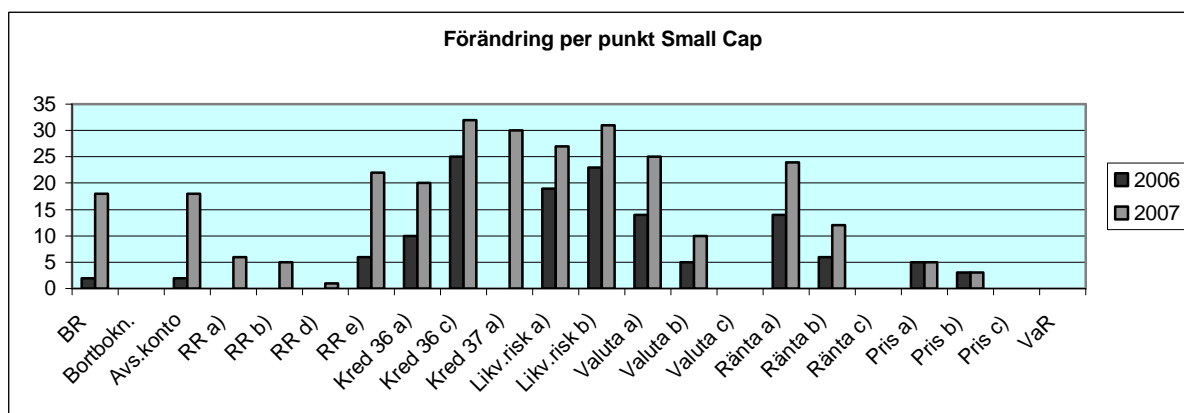
Tabell 3: Antal uppfyllda krav per börslista.

Figur 9: Förändring per punkt totalt för alla bolag på Large Cap för 2006 respektive 2007.

Figur 10: Förändring per punkt totalt för alla bolag på Mid Cap för 2006 respektive 2007.

Figur 11: Förändring per punkt totalt för alla bolag på Small Cap för 2006 respektive 2007.

6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

Flest antal uppfyllda krav per bolag har bolagen på Large Cap. För 2006 är snittet 5,8 uppfyllda krav per bolag och 2007 har antalet ökat till 10,7. Bolagen på Small Cap har det minsta antalet uppfyllda krav per bolag och bolagen på Mid Cap hamnar i mitten.¹⁰⁵

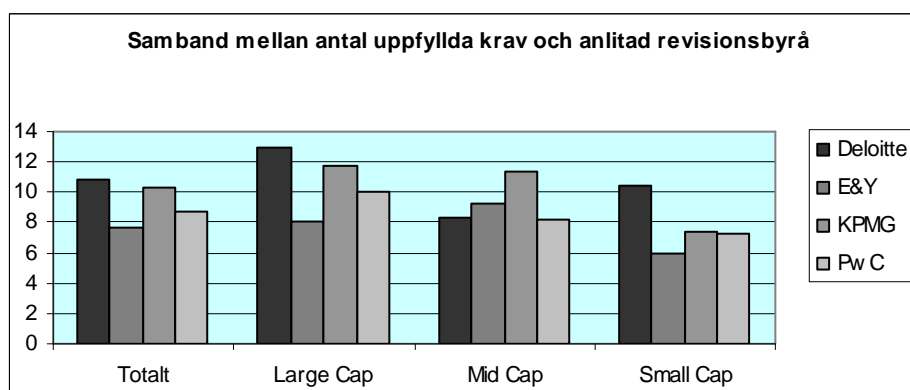
Uppfyllda krav/bolag	2006	2007	Förändring	Förändring %
Large Cap	5,8	10,7	4,9	84%
Mid Cap	4,3	9,2	4,9	113%
Small Cap	3,3	7,0	3,8	116%
Totalt	4,5	9,0	4,5	101%

Tabell 4: Antal uppfyllda krav per bolag för respektive börslista.

En av de faktorer som antas påverka i vilken omfattning och på vilket sätt bolagen i undersökningen lämnar upplysningar är anlitad revisionsbyrå. Då de fyra revisionsbyråerna inte har en jämn fördelning med avseende på antal bolag på Small Cap, Mid Cap och Large Cap kan inte skillnader i antal uppfyllda krav beroende på revisionsbyrå identifieras utan att hänsyn tas till antal bolag och börslista. När detta beaktas kan skillnader i antal uppfyllda krav per bolag, med revisionsbyrå som oberoende variabel, urskiljas. Samtliga siffror som presenteras nedan gäller för årsredovisningarna för 2007. De bolag som har Deloitte som anlitad revisionsbyrå har totalt sett i snitt 10,8 uppfyllda krav och är de som har flest uppfyllda krav per bolag. Bolag som anlitar KPMG har i snitt uppfyllt 10,3 krav och för de bolag som anlitar PwC och Ernst & Young är motsvarande siffror 8,7 respektive 7,6. För Small Cap och Large Cap är det de bolag som har anlitat Deloitte som har det största antalet uppfyllda krav och för Mid Cap har bolag med KPMG som anlitad revisionsbyrå uppfyllt flest krav. Signifikansen testades för samband mellan revisionsbyrå och antal uppfyllda krav, och för samtliga punkter tillsammans gav Kruskal-Wallis test ett signifikansvärde på 0,000.

Deloitte	Totalt	Large Cap	Mid Cap	Small Cap
Uppfyllda krav/bolag	10,8	13,0	8,3	10,4
Ernst & Young	Totalt	Large Cap	Mid Cap	Small Cap
Uppfyllda krav/bolag	7,6	8,0	9,2	5,9
KPMG	Totalt	Large Cap	Mid Cap	Small Cap
Uppfyllda krav/bolag	10,3	11,8	11,3	7,4
PwC	Totalt	Large Cap	Mid Cap	Small Cap
Uppfyllda krav/bolag	8,7	10,1	8,2	7,2

Tabell 5: Antal uppfyllda krav per bolag på respektive börslista med avseende på anlitad revisionsbyrå.

Figur 12: Antal uppfyllda krav per respektive börslista med avseende på anlitad revisionsbyrå.

¹⁰⁵ Den procentuella förändringen är beräknad utifrån ej avrundade tal varför den på sista raden i tabellen inte ser korrekt ut.

6.3 RESULTAT MED AVSEENDE PÅ FRAMSTÄLLNING

6.3.1 BALANSRÄKNING: KATEGORIER AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER

Drygt 80 procent av de bolag som uppfyller kravet i punkt 8 presenterar upplysningen i en ny tabell som inte är en uppdaterad version av tidigare framställning. Förutom att det har noterats om framställningen är ny eller gammal har presentationerna delats in i olika kategorier, vilka beskrivs i kapitel 5, beroende på hur de är uppbyggda. Syftet med kategoriseringen är att se huruvida de fyra olika revisionsbyråerna har en övervägande andel av en viss, eller vissa, kategorier. KPMG är den byrå som har den mest ojämna fördelningen mellan kategorierna; 16 av de 25 bolag som anlitat KPMG presenterar redovisat värde av sina finansiella tillgångar och skulder enligt kategori A. Sett till totala antalet bolag är kategori A den vanligaste, och det är bara för de bolag som har anlitat PwC som kategori A inte dominerar. Minst vanlig är kategori D, som bara används av sex procent av de 81 bolag som lämnat upplysning i enlighet med punkt 8. 21 procent av samtliga bolag presenterar informationen enligt kategori B, 16 procent enligt kategori C och övriga framställningsalternativ, som inte faller inom ramen för någon av de fyra kategorierna, utgör 14 procent. De senare har exempelvis lämnat upplysning i textform eller lämnat informationen utspritt i olika noter i årsredovisningen. Något bolag angav i redogörelsen för redovisningsprinciperna vilka poster i balansräkningen som ingår i respektive kategori. När signifikansen testades i Kruskal-Wallis test med revisionsbyrå som oberoende variabel och de olika kategorierna som beroende variabel erhöles ett signifikansvärde på 0,132 vilket innebär att det samband som syns inte med tillräckligt hög säkerhet kan sägas bero på vilken revisionsbyrå som är anlitat. Att signifikansen inte är tillräckligt hög behöver inte betyda att det inte föreligger något samband mellan de två variablerna men de skillnader som finns kan vara slumpmässiga, eller bero på andra faktorer.

Deloitte	A	B	C	D	Ö	Totalt
Antal/kategori	4	1	2	0	3	10
Kategori %	40%	10%	20%	0%	30%	
Ernst & Young	A	B	C	D	Ö	Totalt
Antal/kategori	6	4	4	3	0	17
Kategori %	35%	24%	24%	18%	0%	
KPMG	A	B	C	D	Ö	Totalt
Antal/kategori	16	3	4	0	2	25
Kategori %	64%	12%	16%	0%	8%	
PwC	A	B	C	D	Ö	Totalt
Antal/kategori	7	10	3	2	6	28
Kategori %	25%	36%	11%	7%	21%	
Summa	A	B	C	D	Ö	Totalt
Antal/kategori	33	18	13	5	11	80
Kategori %	41%	23%	16%	6%	14%	

Tabell 6: Samband mellan framställning och anlitat revisionsbyrå.

6.3.2 BORTTAGANDE FRÅN BALANSRÄKNINGEN

Då denna punkt har visat sig vara mycket ovanlig ingår den inte i den del av undersökningen som diskuteras med avseende på framställning.

6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

6.3.3 AVSÄTTNINGSKONTON FÖR KREDITFÖRLUSTER

Enligt punkt 16 ska företag lämna en redogörelse för förändringar i avsättningskonton för kreditförluster från finansiella tillgångar. 67 av de 69 bolag som lämnar denna upplysning visar redogörelsen i tabellform och övriga två i textform.

6.3.4 RESULTATRÄKNING OCH EGET KAPITAL: INTÄKTSPOSTER, KOSTNADSPOSTER, VINSTER ELLER FÖRLUSTER

Nettovinst eller nettoförlust på finansiella tillgångar och skulder enligt de fyra kategorierna visas i ungefär 75 procent av fallen i en uppställning som är ny för årsredovisningen för 2007. Resterande 25 procent använder sig av en uppdaterad version från 2006 års årsredovisning.

6.3.5 KREDITRISK

Gällande framställningssätt för information om kreditrisk har endast hänsyn tagits med avseende på punkt 37 a). 99 av samtliga 102 bolag som uppfyller detta krav lämnar informationen i tabellform och övriga tre lämnar den i textform.

6.3.6 LIKVIDITETSRIK

De alternativa sätten att lämna löptidsanalys för finansiella skulder i enlighet med punkt 39 a) delas in i fem olika kategorier, baserade på hur långa tidsintervall som används i löptidsanalysen. Dessa beskrivs i kapitel 5. Den vanligaste kategorin är kategori X, som används av 43 av alla 98 bolag som visar en löptidsanalys. Den minst förekommande kategorin är kategori U, som sex av bolagen använder. Samband kan utläsas gällande anlitad revisionsbyrå och typ av kategori. Vilken kategori som används är den beroende variabeln och revisionsbyrå den oberoende. 63 procent av alla bolag i urvalet med PwC som anlitad revisionsbyrå presenterar löptidsanalysen enligt kategori X. Ernst & Youngs klienter använder sig till övervägande del av kategori Z. För de bolag som har anlitat KPMG är det istället för en kategori två kategorier som dominerar. 30 procent av de bolag som har anlitat Deloitte använder kategori U, medan andelen bolag totalt sett för denna kategori, oavsett revisionsbyrå, är sex procent. Signifikansen för detta samband testades med hjälp av Kruskal-Wallis test och ett signifikansvärde på 0,004 erhöles. Detta betyder att sannolikheten för att sambandet hänför sig till revisionsbyrå är 99,6 procent.

	U	V	X	Y	Z	Ö	Totalt
Deloitte							
Antal/kategori	3	3	3	0	1	0	10
Kategori %	30%	30%	30%	0%	10%	0%	
E&Y							
Antal/kategori	1	3	3	2	6	0	15
Kategori %	7%	20%	20%	13%	40%	0%	
KPMG							
Antal/kategori	2	10	11	2	5	1	31
Kategori %	6%	32%	35%	6%	16%	3%	
PwC							
Antal/kategori	0	1	26	4	8	2	41
Kategori %	0%	2%	63%	10%	20%	5%	
Summa							
Antal/kategori	6	17	43	8	20	3	97
Kategori %	6%	18%	44%	8%	21%	3%	

Tabell 7: Samband gällande framställning och anlitad revisionsbyrå.

6 RESULTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

6.3.7 MARKNADSRISK

Gällande känslighetsanalys för valutarisk lämnar ungefär lika många bolag upplysningen i tabellform som i textform, medan det för ränterisk är en övervägande andel av bolagen som lämnar informationen i text. I några fall lämnas informationen i känslighetsanalysen genom en kombination av text och tabell, och ett fåtal bolag använder sig av diagram. För känslighetsanalys för ränterisk antar i stort sett alla bolag en procentuell förändring på 1 procent. Den mest förekommande antagna procentuella förändringen av både USD och EUR är 10 procent, som används av 24 av 56 respektive 28 av 78 bolag. 15 av 58 bolag som anger känslighetsanalys för USD antar en förändring på 1 procent och 8 bolag gör antaganden baserat på en förändring på 5 procent. För EUR är det en jämnare fördelning mellan de olika alternativen på 1 procent, 5 procent och 10 procent. I tabellen nedan förtydligas hur många bolag som antagit vilken procentuell förändring i respektive valuta. Några få bolag antar andra förändringar, till exempel 0,1 procent och absolut förändring angivet i ören.

Antagen förändring	Valutarisk USD	Valutarisk EUR
1%	15	24
5%	8	18
10%	24	28

Tabell 8: Antagen förändring i valuta vid känslighetsanalys.

7 ANALYS

I detta kapitel ställs resultatet från undersökningen mot de teorier som redogjorts för i tidigare kapitel. Kapitlet är disponerat med utgångspunkt i uppsatsens frågeställningar. Först diskuteras den förändring som skett med avseende på lämnade upplysningar. Därefter diskuteras de olika sätt på vilka upplysningarna kan framställas. Avslutningsvis behandlas de samband som föreligger mellan lämnade upplysningar och företagens storlek, samt mellan lämnade upplysningar och anlita revisionsbyrå.

7.1 FÖRÄNDRING

Det är tydligt att det har skett en stor förändring i mängden lämnade upplysningar mellan årsredovisningarna för 2006 och 2007. Företag kan vilja lämna mer utförliga upplysningar för att minska informationsasymmetrin och skapa transparens i redovisningen. Då transparens har diskuterats flitigt den senaste tiden kan detta påverka företags vilja att lämna upplysningar på så vis att de vill sprida företagsspecifik information och göra den tillgänglig för externa användare. Det kan finnas en önskan hos företag att skapa förtroende hos användarna av de finansiella rapporterna och se till att användarna ska kunna förlita sig på sin utvärdering för att kunna fatta beslut. Vidare har forskning visat att företag kan vinna på att lämna tillfredställande upplysningar för att minska informationsasymmetrin eftersom det bidrar till bättre investeringsvilja hos potentiella investerare. För att det inte ska tolkas som att ett företag håller inne med ofördelaktig information kan det då anses som ett bättre alternativ att upplysa så mycket som möjligt, vilket kan ses som en förklaring till att företag i stor utsträckning väljer att upplysa om sina finansiella instrument.

Även om det är tydligt att införandet av IFRS 7 har lett till stora förändringar i företagens upplysningar är det flera krav i standarden som många företag inte uppfyller. Undersökningen syftar inte till att se till de bakomliggande orsakerna till att företag väljer att lämna vissa upplysningar medan vissa inte lämnas, men en sådan diskussion kan ändå föras. Det kan tyckas vara märkligt att vissa företag väljer att inte lämna de upplysningar som krävs, som till exempel att visa finansiella instruments redovisade värden uppdelat per kategori. Anledningarna till att de inte gör det kan givetvis variera. Dels kan det vara så att företaget anser att informationen ändå framgår tydligt för en användare med vana att läsa finansiella rapporter och att det därför inte finns något behov av att dela upp de finansiella instrumenten per kategori så som de är uppställda i standarden. En annan anledning, som kan förklaras med hjälp av IASB:s föreställningsram, är att företaget kan ha gjort bedömningen att informationen inte behöver visas på grund av att den inte anses vara väsentlig. Om informationen inte anses vara väsentlig förväntas den heller inte ha relevans för användarna vilket betyder att investerares och andra intressenters beslut inte skulle påverkas av informationen. Att avgöra vad som är väsentligt och inte innebär naturligtvis bedömningar vilket leder till att varje enskilt företag kan göra på det sätt det anser spegla dess unika situation. Å andra sidan kan det enskilda företaget inte göra precis som det vill bara för att undvika att redovisa ofördelaktig information; det måste finnas en grund för gjorda antaganden och varje enskilt bolag har en påskrivande revisor som har gjort bedömningen att företagets antagande är riktigt. Dock ger den kvalitativa egenskapen väsentlighet en möjlighet för företagen att till viss mån själva välja vad de vill redovisa. IASB har genom IFRS 7 angett att företag inte ska lämna alltför detaljerad information vilket kan ses som en förklaring till att vissa upplysningar inte lämnas.

Ett annat perspektiv som kan relateras till att inte alla upplysningar lämnas av alla företag är det institutionella synsättet. Inom organisationer finns en tendens att förändringar tar lång tid. Invanda mönster är en vanlig orsak till detta och gör att företag fortsätter i samma spår som tidigare, det vill säga de gör som de alltid har gjort. Vidare finns det forskning som pekar på att företag genom att lämna upplysningar även förbinder sig att lämna minst lika informativa upplysningar i efterföljande perioder. Denna forskning är baserad på frivilliga upplysningar vilket gör att den inte direkt kan kopplas till upplysningskrav enligt IFRS 7. Dock tror vi, på grund av att standarden i många fall kräver tolkningar angående hur utförlig information som krävs, att forskning om frivilliga upplysningar ändå kan appliceras på våra resultat. Att företag genom att upplysa på ett informativt sätt förbinder sig att göra det även i framtiden kan ses som en förklaring till att upplysningar enligt IFRS 7 inte lämnas fullt ut. Kopplat till institutionell teori är det troligt att företag vid första redovisningstillfället avvaktar för att se hur andra företag gör eftersom det är svårare att lämna mindre upplysningar efterföljande perioder än tvärtom. När det till exempel handlar om upplysningar relaterade till hantering av likviditetsrisk är det en tolkningsfråga att avgöra hur mycket information som krävs av IFRS 7. Företag kan då tolka kravet som att de endast behöver lämna mycket begränsad information och lämnar därför inte mer än en kort mening om riskhanteringen. Det kan givetvis diskuteras huruvida det kan anses vara en fullgod upplysning. Företagen gör det i denna situation enkelt för sig och gör bara precis så mycket som krävs. Det kan vara svårt att motivera varför en upplysning som lämnats ett år inte skulle anses vara relevant nästföljande år om det inte kan bevisas bero på någon särskild händelse. Att göra det omvända, det vill säga utöka upplysningarna till efterföljande perioder är antagligen mer accepterat och väcker inte lika många frågor. En annan anledning till att företagen inte upplyser fullt ut i enlighet med IFRS 7 kan vara att de saknar tillräckliga resurser och att de inte har den kunskap som krävs för att standarden ska kunna implementeras. En anmärkningsvärd observation som kan tyda på att förändringar tar lång tid är att det finns exempel på företag som lämnade en upplysning i årsredovisningen för 2007 i enlighet med tidigare reglering. Detta gäller kravet i IFRS 7 på upplysning om summa ränteintäkter och summa räntekostnader för finansiella tillgångar eller finansiella skulder som *inte* värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ett företag angav i 2007 års årsredovisning summa ränteintäkter och summa räntekostnader för finansiella tillgångar och finansiella skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, vilket är det krav som anges i gamla IAS 32. Värt att understryka i detta är att denna upplysning inte lämnades i 2006 års årsredovisning då kravet verkligen var aktuellt.

Det är viktigt att poängtera att det inte är så att vi anser att företagen har gjort fel. Den diskussion vi för ovan är baserad på antagandet att regleringen lämnar rum för egna tolkningar och att det då inte alltid är självklart hur utförliga upplysningar som krävs. Vidare vill vi framhålla för läsaren att förändringar i lämnade upplysningar kan bero på annat än införandet av IFRS 7. Det faktum att vi har undersökt årsredovisningar från ett stort antal företag innebär emellertid att vi har väldigt många observationer. Mann-Whitneys test har visat ett signifikansvärde på 0,000 för sambandet mellan år och lämnade upplysningar vilket gör att vi kan säkerställa att det inte är en slump att upplysningarna har ökat mellan 2006 och 2007. Däremot kan vi inte i enskilda fall vara säkra på att förändringen beror på införandet av IFRS 7.

7.2 FRAMSTÄLLNING

Gällande framställningen har för de flesta krav i IFRS 7 ett begränsat antal varianter av sätt att presentera upplysningarna på kunnat urskiljas. Många företag gör likadant och det skulle

kunna förklaras med hjälp av institutionell teori då företag har en tendens att anpassa sig till sin omgivning och kan göra detta genom att kopiera eller imitera andra. Enligt det institutionella perspektivet är isomorfi den process som tvingar enheter att likna andra enheter som verkar under samma omständigheter. I detta fall har samtliga företag ställts inför samma upplysningskrav och resultatet är att många i ganska stor utsträckning har gjort på liknande sätt. Samtidigt är det första gången företagen ska tillämpa IFRS 7 vilket innebär att de inte har haft möjlighet att se hur andra gör. Dock skulle det kunna vara så att imitationsprocessen har startat långt tidigare. Upplysningskraven enligt IFRS 7 är visserligen nya, men de flesta företag har lång erfarenhet av att presentera andra upplysningar och därmed kan några olika alternativ för framställning redan ha utkristalliserats. Företag kan ha sneglat på varandra i andra redovisningssituationer och olika modeller har på så sätt utvecklats. En annan invändning mot att likriktningen skulle bero på att företagen kopierar varandra är att det kanske helt enkelt endast finns ett fåtal lämpliga alternativ för framställning och att valmöjligheterna är begränsade, vilket även det kan bidra till en hög grad av isomorfi.

7.3 SAMBAND MELLAN UPPLYSNINGAR OCH STORLEK RESPEKTIVE REVISIONSBYRÅ

Gällande samband mellan företagets storlek och lämnade upplysningar har stora skillnader kunnat urskiljas. Företag på Large Cap uppfyller flest krav i IFRS 7 medan företag på Small Cap är de som uppfyller minst antal krav i standarden. Företag på Mid Cap hamnar i mitten. Detta samband är mycket starkt då Kruskal-Wallis test har gett ett signifikansvärde på 0,000. Anledningarna till att skillnader beroende på storlek föreligger kan vara flera. Att större företag lämnar mer information än mindre företag kan bero på att deras användning av finansiella instrument kan skilja sig åt. Här kan återigen en koppling till IASB:s föreställningsram och väsentlighet göras. Om användandet av finansiella instrument ser olika ut hos företag som är olika stora är det troligt att det för bolagen på Large Cap är väsentligt att upplysa om fler situationer än vad som är väsentligt för ett bolag på Small Cap. Vidare har större företag oftast tillgång till mer resurser än vad mindre företag har, vilket också kan bidra till att större företag lämnar mer uttömmande upplysningar än vad mindre företag gör. En ytterligare anledning till att det kan finnas skillnader beroende på storlek är att företag av olika storlek har olika typer av intressenter och därmed ser användandet av och förväntningarna på de finansiella rapporterna olika ut. Mindre bolag är i det här fallet visserligen noterade och är därmed beroende av externa investerare, men det kan ändå finnas skillnader som kan hänföras till storlek. Mindre bolag kan till exempel ha en annan historik; om de till exempel blivit börsnoterade relativt nyligen kan gamla mönster från en invand struktur finnas kvar. Innan bolaget blev noterat kan det ha haft en annan typ av intressenter och därmed ett visst beteende som inte ändras bara på grund av att bolaget noteras och får en annan intressentkrets. Slutligen kan en anledning till skillnader beroende på storlek vara att mindre bolag inte är bevakade av analytiker i samma utsträckning som stora bolag är, vilket gör att mindre bolags val av upplysningar inte får samma uppmärksamhet som stora bolags val får. Som tidigare nämnts kan företag upplysa så lite som möjligt första gången en ny standard ska tillämpas för att sedan ha möjlighet att se hur andra gör. Om mindre bolag då inte är lika hårt bevakade som större bolag kan mindre bolags bedömningar för vad som kan anses vara lägsta nivå när det gäller upplysningar tänkas vara lägre än vad större bolags bedömningar är. Vidare kan ledare för mindre bolag vara mer benägna att upplysa på det sätt de själva vill eftersom de ofta är mer risktoleranta än vad ledare för större bolag är.

Genom att Kruskal-Wallis test gav ett signifikansvärde på 0,000 även för samband mellan uppfyllda krav gällande upplysningar och anlita revisionsbyrå kan vi säga att ett starkt

sådant samband föreligger. Testet visade även att det med 99,6 procent sannolikhet finns ett samband mellan anlita revisionsbyrå och vilka tidsintervall som används när en löptidsanalys för finansiella skulder lämnas. Vad detta beror på kan inte sägas helt säkert. Det skulle kunna vara så att de olika byråerna tillhandahåller sina egna mallar med till exempel olika tidsintervall och har olika uppfattningar om vad IFRS 7 kräver. Vidare kan det vid själva granskningen finnas skillnader i vad olika revisorer godkänner och inte. En störande faktor när det gäller hypotesen att revisionsbyråer har sina egna mallar är att företag, på grund av exempelvis jävsituationer, köper in konsulttjänster från andra byråer och det är då omöjligt för oss att veta vad som har ingått i sådana tjänster. Sambandet kan även försvagas av att påskrivande revisor kan ha individuella preferenser. Dock kan vi, med en stor mängd observationer, se att ett samband ändå föreligger. Även om vi inte kan säga att ett företag som har uppfyllt många krav är bättre än ett företag som har uppfyllt färre krav eftersom vi antar att det finns orsaker till detta, så är det orimligt att anta att just de företag som anlitar Deloitte generellt sett har mer att upplysa om än vad ett företag som anlitar Ernst & Young har. Hänsyn måste givetvis tas till vilken storlekskategori revisionsbyråns klienter hör till, men resultaten är ganska lika oavsett om det är Large Cap, Mid Cap eller Small Cap som studeras. Deloitte's klienter är de som upplyst mest på både Large Cap och Small Cap, men inte på Mid Cap. Dock är det bara tre av de undersökta bolagen på Mid Cap som anlitar Deloitte, vilket gör att ett samband ändå kan antas föreligga. Totalt sett har de bolag som anlitar Deloitte uppfyllt flest krav i IFRS 7. Skillnader i upplysningar som kan hänföras till anlita revisionsbyrå kan förklaras med hjälp av institutionell teori. Då organisationer ställs inför samma lagsystem påverkas flera aspekter av organisationers beteende och struktur. Vid införande av en ny standard kan företag uppleva osäkerhet och för att minska den osäkerheten söker de extern hjälp. Osäkerheten kan förstärkas av att IFRS 7 innebär tolkningar av vad som krävs av företagen och att det då finns en tvetydighet i de mål som ska uppnås. Då det endast finns ett begränsat antal revisionsbyråer att tillgå är valmöjligheterna för företagen relativt få. Det innebär att många företag anlitar samma byrå och sätten att redovisa på blir alltmer likriktade. Graden av isomorfi kan antas bli högre när organisationer är beroende av några få källor av vägledning, vilket här är fallet. Tidigare forskning har visat att en revisors preferenser kan ha stor betydelse för hur ett företag redovisar, vilket vi anser har visat sig stämma överens med vårt resultat.

8 AVSLUTANDE REFLEKTIONER

I detta avslutande kapitel presenteras våra slutsatser genom att uppsatsens frågeställningar besvaras. Därefter följer en mer allmän slutdiskussion där även aspekter som inte direkt ingår i syftet behandlas. Avslutningsvis presenterar vi några intressanta observationer som gjorts under uppsatsens gång och som vi tror kan vara en lämplig grund för fortsatt forskning.

8.1 SLUTSATSER

Inledningsvis presenterades ett antal frågeställningar som var tänkta att fungera som stöd för att uppfylla syftet, och samtidigt kunna besvaras efter avslutad undersökning. Frågeställningarna presenteras på nytt nedan för att besvaras en och en.

I vilken utsträckning har införandet av IFRS 7 lett till att företag lämnar mer upplysningar om finansiella instrument i årsredovisningarna för 2007 än vad som finns i årsredovisningarna för 2006?

Att 2007 års årsredovisningar innehåller mer upplysningar om finansiella instrument än årsredovisningarna för 2006 råder det inget tvivel om. För bolagen som ingår i urvalet har det totalt sett skett en ökning i lämnade upplysningar på varje undersökningsspunkt, med undantag för en underpunkt där ingen information alls lämnades vare sig i årsredovisningen för 2006 eller i den för 2007. Ett enskilt bolag däremot kan naturligtvis ha lämnat en viss upplysning 2006 som inte återfinns i årsredovisningen för 2007. Detta är dock väldigt ovanligt och gäller i förekommande fall endast på enstaka punkter. Samtliga bolag lämnar mer, eller i ett fåtal fall lika mycket, upplysningar i årsredovisningarna för 2007 jämfört med de för 2006. Då IFRS 7 började tillämpas 2007 och årsredovisningarna för 2007 innehåller en väsentligt större mängd upplysningar om finansiella instrument än årsredovisningarna för 2006 kan det konstateras att införandet av IFRS 7 har lett till att företag lämnar mer information. Således leder, i detta fall, en ny standard till förändringar i lämnade upplysningar.

På vilket sätt framställs upplysningarna utseendemässigt i årsredovisningarna för 2007?

Under arbetet med genomgången av årsredovisningarna har hänsyn i viss mån, utöver att notering gjorts om upplysningen överhuvudtaget lämnas, tagits till hur informationen framställs. Dock är det i den här typen av undersökning inte möjligt att ingående kunna beakta utseendet hos upplysningarna. Trots det har vissa likheter och skillnader kunnat urskiljas. För vissa av punkterna skiljer sig framställningssättet mer åt medan det för andra punkter förefaller finnas ett enda sätt att lämna informationen på. I de fall det har identifierats ett begränsat antal sätt att presentera upplysningarna på har dessa kunnat delas in i kategorier och vi har därmed kunnat ge en generell beskrivning av hur företag presenterar vissa typer av upplysningar.

Kan de lämnade upplysningarna i årsredovisningarna för 2007 ha något samband med företagens storlek och med anlita revisionsbyrå och hur ser ett sådant samband i så fall ut?

Generellt sett lämnar bolagen på Large Cap mer upplysningar än vad bolagen på Small Cap gör. Mid Cap-bolagen placerar sig i mitten med avseende på mängd lämnade upplysningar. Signifikansen för att det ska föreligga ett samband mellan företagens storlek och mängd lämnade upplysningar sett till undersökningsspunkterna tillsammans är väldigt hög, varför det

med stor säkerhet kan fastställas att lämnade upplysningar i årsredovisningarna har ett samband med företagens storlek. Ett liknande samband finns med anlita revisionsbyrå som oberoende variabel. Per varje enskild undersökningsspunkt kan inte ett samband sägas föreligga men totalt sett, för alla punkter, är signifikansen väldigt hög och ett samband mellan lämnade upplysningar och anlita revisionsbyrå föreligger med stor säkerhet. På vilket sätt upplysningarna framställs har till viss del att göra med vilken revisionsbyrå företaget anlitar. Gällande löptidsanalys för finansiella skulder finns signifikanta skillnader mellan vilka tidsintervall som används av företag som anlita olika revisionsbyråer, vilket kan tyda på att revisionsbyråerna tillhandahåller en mall med lämpliga tidsintervaller eller att de har olika preferenser.

Resultaten som har framkommit ur undersökningen kan användas för att generalisera för företag i samma situation som de som ingår i urvalet. Storleken på urvalet, det vill säga antal bolag som undersökts, är tillräckligt stort och ger en tillräcklig hög statistisk signifikans för att resultaten med stor sannolikhet kan anses stämma.

8.2 SLUTDISKUSSION

IFRS 7 tolkas många gånger på olika sätt av olika företag gällande vad som krävs för att uppfylla upplysningskraven. Samtidigt ser vissa upplysningar likadana ut oavsett vilken storlek företaget har och oberoende av vilken revisionsbyrå som anlitas. Generellt kan sägas att även för de punkter där standarden förefaller tydlig underlåter företagen relativt ofta att lämna fullständig information. Ett exempel är kravet på att känslighetsanalys för marknadsriskerna ska ange påverkan på både resultatet och det egna kapitalet. Det förekommer att företagen upplyser om påverkan på båda dessa poster men det är vanligare att endast en av dem anges. Det är inte heller ovanligt att påverkan istället anges på någon helt annan post än resultatet och det egna kapitalet.

En punkt som särskilt drar till sig uppmärksamhet är upplysningskravet som innebär att företag ska ange förändringar i metoder och antaganden för känslighetsanalysen jämfört med föregående period. Inte i en enda av samtliga undersökta årsredovisningar lämnades sådan information. Det kan naturligtvis vara en följd av att inget av bolagen har gjort några förändringar i sina metoder och antaganden. Oavsett vad resultatet beror på kan det vara värt att fundera på vad punkten fyller för syfte då det verkar räcka med att ange metoder och antaganden som endast består i en antagen procentuell förändring och någon enstaka mening som förklarar att känslighetsanalysen utgår från de förhållanden som rådde på balansdagen eller under förutsättning att alla andra variabler hålls konstanta. I undersökningen har kravet för punkten som anger att företag ska upplysa om de metoder och antaganden som ligger till grund för känslighetsanalysen inte satts särskilt högt. Anledningen till det är bland annat att det inte gått att utröna vad kravet egentligen innefattar. IASB diskuterar marknadsrisk i *Guidance on Implementing* men anger inget särskilt som är relaterat till metoder och antaganden. Däremot lämnas ett exempel på hur en upplysning kan se ut som uppfyller kravet i den underpunkt som ställer krav på att en känslighetsanalys ska lämnas. I exemplet finns en mening som förutom att den anger en antagen procentuell förändring av riskvariabeln innehåller en förklaring gällande att alla andra variabler hålls konstanta¹⁰⁶. Det sistnämnda har i undersökningen räckt att ange som metod för att företaget ska ha ansetts uppfylla kravet på att lämna upplysning om metoder och antaganden som känslighetsanalysen bygger på men

---

¹⁰⁶ *Guidance on Implementing IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures*, IG36.

8 AVSLUTANDE REFLEKTIONER

---

frågan är vad IASB anser vara metod, vad deras tanke med punkten är och vad de anser ska krävas för att uppfylla den.

Förutom att införandet av IFRS 7 har lett till att mängden upplysningar gällande finansiella instrument har ökat kan tendenser urskiljas till att den nya standarden även lett till att nya sätt att framställa informationen på tagits fram. För de punkter som har undersökts med avseende på om presentationen är ny för 2007 eller om den bygger på den presentation som finns i 2006 års årsredovisning visar resultatet att en stor andel av bolagen presenterar informationen på ett nytt sätt i årsredovisningen för 2007.

Undersökningen som gjorts har tagit sin utgångspunkt i en ny standard. Även om det finns exempel på förtidstillämpning syns resultatet av de nya kraven i IFRS 7 för den stora mängden företag först nu. Således var det först nu, under våren 2008 då årsredovisningarna för 2007 började komma ut, som en undersökning av effekten av den nya standarden kunde genomföras. Undersökningen utgör därmed en källa för information kring resultatet av införandet av IFRS 7 och visar, om än inte på ett heltäckande plan, hur nya krav på upplysningar får genomslag i företags årsredovisningar.

8.3 FÖRSLAG TILL FORTSATTA STUDIER

Några av de punkter som ingår i undersökningen har en mer kvalitativ karaktär och kan, med den metod som använts, inte bedömas med avseende på kvaliteten i lämnad information. Ett exempel på detta är vad som ska anses krävas för att uppfylla kravet i punkt 40 b) gällande de *metoder och antaganden* som känslighetsanalysen för respektive marknadsrisk bygger på. Denna typ av upplysning skulle gynnas av en mer ingående studie för att utröna dels vad IASB ställer för krav på upplysning kring metoder och antaganden och dels för att kunna avgöra huruvida företag uppfyller detta krav. Även de punkter gällande övriga risker, det vill säga kreditrisk och likviditetsrisk, som har en mer kvalitativ prägel skulle kunna utvärderas mer ingående. Kvaliteten på dessa upplysningar skulle kunna bedömas genom en kvalitativ studie och därigenom påvisa eventuella skillnader som inte framkommit i denna undersökning.

REFERENSER

Anderson, David R., Sweeney, Dennis J. & Williams, Thomas A. (2008) *Statistics for Business and Economics*. Mason, OH: Thomson South-Western.

Ball, Ray, Kothari, S. P. & Robin, Ashok (2000) The effect of international factors on properties of accounting earnings. *Journal of Accounting & Economics*, Vol. 29, Issue 1, p 1-51.

Bushman, Robert M., Piotroski, Joseph D. & Smith, Abbie J. (2004) What Determines Corporate Transparency? *Journal of Accounting Research*, Vol. 42 Issue 2, p 207-252.

Bushman, Robert M. & Smith, Abbie J. (2003) Transparency, Financial Accounting Information, and Corporate Governance. *Economic Policy Review*, Vol. 9, Issue 1, p 65-87.

Diamond, Douglas W. & Verrecchia, Robert E. (1991) Disclosure, Liquidity, and the Cost of Capital. *Journal of Finance*, Vol. 46, Issue 4, p 1325-1359.

DiMaggio, Paul J. & Powell, Walter W. (1983) The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizational Fields. *American Sociological Review*, Vol. 48, Issue 2, p 147-160.

Einhorn, Eti & Ziv, Amir (2008) Intertemporal Dynamics of Corporate Voluntary Disclosures. *Journal of Accounting Research*, Vol. 46, Issue 3, p 567-589.

Finansinspektionen, *Beskrivning av IFRS 7 samt följdändringar i andra standarder*. Hämtad från Finansinspektionens hemsida <http://www.fi.se> 2008-02-02.

Furusten, Staffan (2007) *Den institutionella omvärlden*. Ljubljana: Liber.

Gold, Adam (2007) Understanding the Mann-Whitney Test. *Journal of Property Tax Assessment & Administration*, Vol. 4, Issue 3, p 55-57.

Gornik-Tomaszewski, Sylwia (2006) New International Standard for Disclosures of Financial Instruments. *Bank Accounting & Finance*, Vol. 19, Issue 2, p 43-44.

Jacobsen, Dag Ingvar (2002) *Vad, hur och varför?* Lund: Studentlitteratur.

Lambert, Richard, Leuz, Christian & Verrecchia, Robert E. (2007) Accounting Information, Disclosure and the Cost of Capital. *Journal of Accounting Research*, Vol. 45, Issue 2, p 385-420.

Leuz, Christian & Verrecchia, Robert E. (2000) The Economic Consequences of Increased Disclosure. *Journal of Accounting Research*, Vol. 38, Issue 3, p 91-124.

Lundqvist, Pernilla, Marton, Jan, Pettersson, Anna Karin & Rehnberg, Pernilla (2008) IFRS Implementation in Listed Companies – Identification of Factors Leading to Inconsistent Application. *Working Paper*.

Marton, Jan, Falkman, Pär, Lumsden, Marie, Pettersson, Anna Karin & Rimmel, Gunnar (2008) *IFRS – i teori och praktik*. Stockholm: Bonnier utbildning.

McDonnell, John (2007) Financial Instruments: IFRS 7 – Disclosure Requirements. *Accountancy Ireland*, Vol. 39, Issue 2, p 14-18.

Mensan, Michael O., Nguyen, Hong V. & Prattipati, Satya N. (2006) Transparency in Financial Statements: A Conceptual Framework from a Users Perspective. *Journal of American Academy of Business, Cambridge*, Vol. 9, Issue 1, p 47-51.

Patel, Runa & Davidson, Bo (2003) *Forskningsmetodikens grunder – att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Studentlitteratur: Lund.

Schipper, Katherine (2005) The Introduction of International Accounting Standards in Europe: Implications for International Convergence. *European Accounting Review*, Vol. 14, Issue 1, p 101-126.

Schroeder, Richard G., Clark, Myrtle W. & Cathey, Jack M. (2004) *Financial Accounting Theory and Analysis: Text Readings and Cases*. Hoboken, N.J.: Wiley.

Trombley, Mark A. (1989) Accounting Method Choice in the Software Industry: Characteristics of Firms Electing Early Adoption of SFAS No. 86. *Accounting Review*, Vol. 64, Issue 3, p 529-538.

Young, Joni J. (1996) Institutional Thinking: The Case of Financial Instruments. *Accounting, Organizations & Society*, Vol. 21, Issue 5, p 487-512.

Basis for Conclusions on IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures.

Guidance on Implementing IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures.

IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering.

IAS 32 Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering (föregående version).

IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering.

IASB:s Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter,

IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar.

Årsredovisningar för 2006 och 2007 från följande bolag:

AcadeMedia
Active Biotech
Alfa Laval
Artimplant

Assa Abloy
AstraZeneca
Atlas Copco
AudioDev
Axfood
Axis
Ballingslöv
BE Group
Beijer
Beijer Alma
Bilia
Biolin
Biotage
Biovitrum
Björn Borg
Boliden
Bong Ljungdahl
Borås Wäfveri
Brio
Broström
BTS Group
Cardo
Cision
Concordia Maritime
Connecta
Consilium
Duroc
Elanders
Electrolux
Eniro
Ericsson
Expanda
Fagerhult
Fenix Outdoor
Getinge
Gunnebo Industrier
Hakon Invest
Hexagon
HiQ International
HL Display
Holmen
Home Properties
Husqvarna
Höganäs
Industrial & Financial Syst.
Indutrade
Intrum Justitia
Kabe Husvagnar
Lindab International
Lundin Petroleum

Malmbergs Elektriska
Meda
Mekonomen
Metro International SDB
Micronic Laser Systems
Midelfart Sonesson
Midway
Millicom International Cellular S.A. SDB
Modern Times Group MTG
MSC Konsult
Munters
NCC
Nederman Holding
New Wave
Nilörngruppen
Nobel Biocare Holding AG
Nobia
Nova Cast Technologies
Novotek
OEM International
Orc Software
Oriflame Cosmetics S.A. SDB
PA Resources
PEAB
PEAB Industri
Poolia
Pricer
Probi
Proffice
Profilgruppen
Rejlerkoncernen
Rottneros
Q-Med
SAAB
Sandvik
SAS
SCA
Seco Tools
Securitas
Securitas Direct
Securitas Systems
Semcon
SinterCast
Skanska
SKF
Softronic
SSAB
Stora Enso
Svedbergs I Dalstorp
Svithoid Tankers

REFERENSER

SWECO
Swedish Match
Tele2
TeliaSonera
Ticket Travel Group
TietoEnator
TradeDoubler
Transcom WorldWide SDB
Trelleborg
Tricorona
Unibet Group
Uniflex
VBG Group
Volvo
Vostok Gas Ltd. SDB
XANO Industri
Zodiak Television
Ångpanneföreningen

BILAGA 1

BILAGOR

BILAGA 1

Här presenteras den komplett ifyllda kodningsnyckeln med avseende på 0/1-variabler. Den första delen är hänförlig till upplysningar kring balans- och resultaträkningen.

Bolag	Stl	Bransch	År	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR och EK				Rev.byrå
							a	b	d	e	
Axfood	L	1	2006	0	0	0	0	0	0		
Axfood	L	1	2007	1	0	1	1	0	0	1	KPMG
Electrolux	L	1	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Electrolux	L	1	2007	1	0	1	1	0	0	1	PWC
Eniro	L	1	2006	0	0	1	0	0	0	1	
Eniro	L	1	2007	1	0	1	0	0	0	1	PWC
Hakon Invest	L	1	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Hakon Invest	L	1	2007	1	0	1	0	0	0	1	E&Y
Husqvarna	L	1	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Husqvarna	L	1	2007	1	0	0	0	0	0	0	PWC
Modern Times Gro	L	1	2006	0	0	1	0	0	0	0	
Modern Times Gro	L	1	2007	1	0	1	0	0	0	1	KPMG
Nobia	L	1	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Nobia	L	1	2007	1	0	1	0	0	0	1	KPMG
Oriflame Cosmetics	L	1	2006	0	0	0	0	0	0	1	
Oriflame Cosmetics	L	1	2007	0	0	1	0	0	0	1	KPMG
Swedish Match	L	1	2006	0	0	1	0	0	0	1	
Swedish Match	L	1	2007	1	0	1	1	0	0	1	KPMG
Lundin Petroleum	L	2	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Lundin Petroleum	L	2	2007	1	0	0	0	0	0	0	PWC
Vostok Gas Ltd. SI	L	2	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Vostok Gas Ltd. SI	L	2	2007	1	0	0	0	0	0	0	PWC
AstraZeneca	L	3	2006	0	0	1	0	0	0	1	
AstraZeneca	L	3	2007	1	0	1	0	0	0	1	KPMG
Getinge	L	3	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Getinge	L	3	2007	0	0	1	0	1	0	1	Deloitte
Meda	L	3	2006	1	0	0	0	0	0	0	
Meda	L	3	2007	1	0	1	0	0	0	1	PWC
Nobel Biocare Holo	L	3	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Nobel Biocare Holo	L	3	2007	1	0	1	0	0	0	1	KPMG
Alfa Laval	L	4	2006	1	0	1	0	0	0	1	
Alfa Laval	L	4	2007	1	0	1	1	0	0	1	E&Y
ASSA ABLOY B	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
ASSA ABLOY B	L	4	2007	1	0	1	0	0	0	1	PWC
Atlas Copco	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Atlas Copco	L	4	2007	1	0	1	1	1	0	1	KPMG
Boliden	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Boliden	L	4	2007	1	0	0	0	0	0	0	Deloitte
Hexagon	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Hexagon	L	4	2007	1	0	1	0	0	0	1	E&Y

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR och EK				Rev.byrå
							a	b	d	e	
Holmen	L	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Holmen	L	4	2007	1	0	0	1	0	0	1	KPMG
Lindab Internationa	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Lindab Internationa	L	4	2007	1	0	0	0	0	0	0	E&Y
NCC	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	1	
NCC	L	4	2007	1	0	1	1	0	0	1	KPMG
SAAB	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	1	
SAAB	L	4	2007	1	0	1	0	0	0	1	E&Y
Sandvik	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	1	
Sandvik	L	4	2007	1	0	0	1	0	0	1	KPMG
SAS	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	1	
SAS	L	4	2007	1	0	1	1	1	0	1	Deloitte
SCA	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
SCA	L	4	2007	1	0	1	0	0	0	1	PWC
Seco Tools	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Seco Tools	L	4	2007	1	0	0	0	0	0	0	PWC
Securitas	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	1	
Securitas	L	4	2007	0	0	1	0	0	0	1	PWC
Skanska	L	4	2006	1	0	0	0	0	0	0	
Skanska	L	4	2007	1	0	1	1	0	0	1	KPMG
SKF	L	4	2006	1	0	0	0	0	0	1	
SKF	L	4	2007	1	0	1	1	1	0	1	KPMG
SSAB	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
SSAB	L	4	2007	1	0	1	0	0	0	0	PWC
Stora Enso	L	4	2006	0	0	1	0	0	0	0	
Stora Enso	L	4	2007	1	0	1	0	0	0	0	PWC
Trelleborg	L	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Trelleborg	L	4	2007	1	0	0	0	0	0	0	PWC
Volvo	L	4	2006	1	0	1	0	0	0	1	
Volvo	L	4	2007	1	1	1	1	1	0	1	PWC
Axis	L	5	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Axis	L	5	2007	0	0	0	0	0	0	0	PWC
Ericsson	L	5	2006	0	0	1	0	0	0	1	
Ericsson	L	5	2007	1	0	1	1	0	0	1	PWC
Millicom Internation	L	5	2006	1	0	0	0	0	0	1	
Millicom Internation	L	5	2007	0	0	0	0	0	0	0	PWC
Tele2	L	5	2006	0	0	1	0	0	0	1	
Tele2	L	5	2007	1	0	1	1	1	0	1	Deloitte
TeliaSonera	L	5	2006	0	0	0	0	0	0	1	
TeliaSonera	L	5	2007	1	0	1	0	0	0	1	PWC
TietoEnator	L	5	2006	0	0	0	0	0	0	0	
TietoEnator	L	5	2007	1	0	0	1	1	0	0	PWC

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR och EK				Rev.byrå
							a	b	d	e	
Ballingslöv	M	1	2006	0	0	0	0	0	0		
Ballingslöv	M	1	2007	0	0	0	0	0	1	PWC	
Bilia	M	1	2006	0	0	0	0	0	1		
Bilia	M	1	2007	1	0	1	0	0	1	KPMG	
Björn Borg	M	1	2006	0	0	0	0	0	1		
Björn Borg	M	1	2007	1	0	1	0	0	0	Deloitte	
Home Properties	M	1	2006	0	0	0	0	0	1		
Home Properties	M	1	2007	1	0	0	0	0	0	PWC	
Mekonomen	M	1	2006	0	0	1	0	0	1		
Mekonomen	M	1	2007	1	0	1	1	0	1	Deloitte	
Metro International	M	1	2006	0	0	0	0	0	0		
Metro International	M	1	2007	1	0	1	0	1	1	KPMG	
New Wave	M	1	2006	0	0	0	0	0	0		
New Wave	M	1	2007	0	0	1	0	0	1	E&Y	
Securitas Direct	M	1	2006	0	0	0	0	0	1		
Securitas Direct	M	1	2007	1	0	0	0	0	1	PWC	
Unibet Group	M	1	2006	0	0	0	0	0	0		
Unibet Group	M	1	2007	0	0	0	0	1	0	PWC	
PA Resources	M	2	2006	0	0	0	0	0	0		
PA Resources	M	2	2007	1	0	1	0	0	0	E&Y	
Broström	M	2	2006	0	0	0	0	0	0		
Broström	M	2	2007	0	0	1	0	0	1	PWC	
Active Biotech	M	3	2006	0	0	0	0	0	0		
Active Biotech	M	3	2007	1	0	0	0	1	0	KPMG	
Biovitrum	M	3	2006	0	0	0	0	0	0		
Biovitrum	M	3	2007	1	0	0	0	0	0	PWC	
Q-Med	M	3	2006	0	0	0	0	0	0		
Q-Med	M	3	2007	1	0	1	1	0	1	E&Y	
BE Group	M	4	2006	0	0	0	0	0	0		
BE Group	M	4	2007	1	0	1	0	0	1	KPMG	
Beijer	M	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Beijer	M	4	2007	0	0	1	0	0	1	PWC	
Beijer Alma	M	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Beijer Alma	M	4	2007	1	0	1	0	0	1	PWC	
Cardo	M	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Cardo	M	4	2007	1	0	1	0	0	1	E&Y	
Cision	M	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Cision	M	4	2007	1	0	1	0	0	1	E&Y	
Fagerhult	M	4	2006	0	0	0	0	0	1		
Fagerhult	M	4	2007	0	0	0	0	0	0	PWC	

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR och EK				Rev.byrå
							a	b	d	e	
Gunnebo Industrier	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	1	
Gunnebo Industrier	M	4	2007	0	0	0	0	0	0	1	PWC
Höganäs	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Höganäs	M	4	2007	1	0	0	0	0	0	1	KPMG
Indutrade	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	1	
Indutrade	M	4	2007	0	0	0	0	0	0	1	PWC
Intrum Justitia	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Intrum Justitia	M	4	2007	1	0	1	0	0	0	1	KPMG
Midway	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Midway	M	4	2007	1	0	0	0	0	0	0	PWC
Munters	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Munters	M	4	2007	1	0	1	0	0	0	1	E&Y
Peab	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Peab	M	4	2007	1	0	1	1	0	0	1	KPMG
Peab Industri	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Peab Industri	M	4	2007	1	0	1	1	0	0	1	KPMG
Securitas Systems	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	1	
Securitas Systems	M	4	2007	0	0	0	0	0	0	1	PWC
SWECO	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
SWECO	M	4	2007	1	0	1	0	0	0	1	PWC
Transcom WorldWi	M	4	2006	0	0	1	0	0	0	1	
Transcom WorldWi	M	4	2007	0	0	1	0	0	0	1	E&Y
Tricorona	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Tricorona	M	4	2007	1	0	0	0	0	0	0	E&Y
VBG Group	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
VBG Group	M	4	2007	0	0	0	0	0	0	0	PWC
Ångpanneföreninge	M	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Ångpanneföreninge	M	4	2007	1	0	1	0	0	0	1	E&Y
HiQ International	M	5	2006	1	0	0	0	0	0	1	
HiQ International	M	5	2007	1	0	1	0	0	0	1	PWC
Industrial & Financi	M	5	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Industrial & Financi	M	5	2007	0	0	0	0	0	0	0	PWC
Micronic Laser Sys	M	5	2006	1	0	0	0	0	0	0	
Micronic Laser Sys	M	5	2007	1	0	0	0	0	0	1	KPMG
Orc Software	M	5	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Orc Software	M	5	2007	1	0	0	0	0	0	1	E&Y
Semcon	M	5	2006	0	0	0	0	0	0	0	
Semcon	M	5	2007	0	0	1	0	0	0	1	Deloitte
TradeDoubler	M	5	2006	0	0	0	0	0	0	1	
TradeDoubler	M	5	2007	1	0	0	0	1	0	1	KPMG

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR och EK				Rev.byrå
							a	b	d	e	
<i>Borås Wäfveri B</i>	S	1	2006	0	0	0	0	0	0		
<i>Borås Wäfveri B</i>	S	1	2007	0	0	0	0	0	0	PWC	
<i>Brio B</i>	S	1	2006	0	0	0	0	0	0		
<i>Brio B</i>	S	1	2007	1	0	1	1	0	0	1	PWC
<i>Elanders B</i>	S	1	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Elanders B</i>	S	1	2007	1	0	0	1	0	0	0	Deloitte
<i>Fenix Outdoor B</i>	S	1	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Fenix Outdoor B</i>	S	1	2007	0	0	0	0	0	0	0	BDO
<i>Kabe Husvagnar B</i>	S	1	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Kabe Husvagnar B</i>	S	1	2007	0	0	1	0	0	0	1	E&Y
<i>Midelfart Sonesson</i>	S	1	2006	0	0	0	0	0	0	1	
<i>Midelfart Sonesson</i>	S	1	2007	0	0	0	0	0	0	1	KPMG
<i>Nilörngruppen B</i>	S	1	2006	0	0	0	0	0	0	1	
<i>Nilörngruppen B</i>	S	1	2007	0	0	1	0	0	0	0	E&Y
<i>Ticket Travel Group</i>	S	1	2006	0	0	0	0	0	0	1	
<i>Ticket Travel Group</i>	S	1	2007	1	0	1	1	1	0	1	E&Y
<i>Zodiak Television E</i>	S	1	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Zodiak Television E</i>	S	1	2007	0	0	1	0	0	0	1	PWC
<i>Concordia Maritime</i>	S	2	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Concordia Maritime</i>	S	2	2007	1	0	0	1	1	0	0	KPMG
<i>Svithoid Tankers B</i>	S	2	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Svithoid Tankers B</i>	S	2	2007	1	0	0	0	0	0	0	E&Y
<i>Artimplant B</i>	S	3	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Artimplant B</i>	S	3	2007	0	0	0	0	0	0	0	E&Y
<i>Biolin</i>	S	3	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Biolin</i>	S	3	2007	0	0	0	0	0	0	0	KPMG
<i>Biotage</i>	S	3	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Biotage</i>	S	3	2007	1	0	0	1	0	0	1	Deloitte
<i>Probi</i>	S	3	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Probi</i>	S	3	2007	0	0	0	0	0	0	0	PWC
<i>AcadeMedia B</i>	S	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>AcadeMedia B</i>	S	4	2007	0	0	0	0	0	0	0	PWC
<i>Bong Ljungdahl</i>	S	4	2006	0	0	0	0	0	0	1	
<i>Bong Ljungdahl</i>	S	4	2007	0	0	1	0	0	0	1	PWC
<i>BTS Group B</i>	S	4	2006	1	0	0	0	0	0	0	
<i>BTS Group B</i>	S	4	2007	1	0	0	0	0	0	0	PWC
<i>Consilium B</i>	S	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Consilium B</i>	S	4	2007	0	0	1	0	0	0	1	PWC
<i>Duroc B</i>	S	4	2006	0	0	1	0	0	0	1	
<i>Duroc B</i>	S	4	2007	1	0	1	0	0	0	1	KPMG

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR och EK				Rev.byrå
							a	b	d	e	
Expanda B	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Expanda B	S	4	2007	0	0	0	0	0	1	KPMG	
HL Display B	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
HL Display B	S	4	2007	0	0	1	0	0	1	KPMG	
Malmbergs Elektris	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Malmbergs Elektris	S	4	2007	1	0	0	0	0	0	PWC	
Nederman Holding	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Nederman Holding	S	4	2007	0	0	0	0	0	1	KPMG	
Nova Cast Technol	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Nova Cast Technol	S	4	2007	1	0	1	0	0	1	PWC	
OEM International I	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
OEM International I	S	4	2007	1	0	1	0	0	0	KPMG	
Poolia B	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Poolia B	S	4	2007	1	0	1	0	0	1	Deloitte	
Proffice B	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Proffice B	S	4	2007	0	0	0	0	1	0	KPMG	
ProfilGruppen B	S	4	2006	0	0	0	0	0	1		
ProfilGruppen B	S	4	2007	1	0	0	0	0	1	E&Y	
Rejlerkoncernen	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Rejlerkoncernen	S	4	2007	0	0	1	0	0	1	PWC	
Rottneros	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Rottneros	S	4	2007	0	0	1	0	0	1	PWC	
SinterCast	S	4	2006	1	0	0	0	0	0		
SinterCast	S	4	2007	1	0	0	0	0	0	PWC	
Svedbergs I Dalsto	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
Svedbergs I Dalsto	S	4	2007	0	0	1	0	0	1	E&Y	
Uniflex B	S	4	2006	0	0	1	0	0	0		
Uniflex B	S	4	2007	1	0	1	1	1	1	Deloitte	
XANO Industri B	S	4	2006	0	0	0	0	0	0		
XANO Industri B	S	4	2007	0	0	0	0	0	1	E&Y	
AudioDev ser B	S	5	2006	0	0	0	0	0	0		
AudioDev ser B	S	5	2007	1	0	1	0	0	1	E&Y	
Connecta	S	5	2006	0	0	0	0	0	0		
Connecta	S	5	2007	1	0	0	0	0	0	Deloitte	
MSC Konsult B	S	5	2006	0	0	0	0	0	0		
MSC Konsult B	S	5	2007	1	0	0	0	0	0	BDO	
Novotek B	S	5	2006	0	0	0	0	0	0		
Novotek B	S	5	2007	0	0	0	0	1	0	SET	
Pricer B	S	5	2006	0	0	0	0	0	0		
Pricer B	S	5	2007	0	0	1	0	0	1	KPMG	
Softronic B	S	5	2006	0	0	0	0	0	0		
Softronic B	S	5	2007	0	0	0	0	0	0	E&Y	

BILAGA 1

Den andra delen behandlar upplysningar relaterade till finansiella risker.

Bolag	Stl	Bransch	År	Kreditrisk		Likv.risk		Marknadsrisk											
				p 36		p 37		Valuta			Ränta			Pris			VaR		
				a	c	a	a	b	a	b	c	a	b	c	a	b		c	
Axfood	L	1	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Axfood	L	1	2007	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Electrolux	L	1	2006	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0
Electrolux	L	1	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0
Eniro	L	1	2006	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Eniro	L	1	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Hakon Invest	L	1	2006	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hakon Invest	L	1	2007	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Husqvarna	L	1	2006	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Husqvarna	L	1	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0
Modern Times Gro.	L	1	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Modern Times Gro.	L	1	2007	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nobia	L	1	2006	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nobia	L	1	2007	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Oriflame Cosmetics	L	1	2006	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oriflame Cosmetics	L	1	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Swedish Match	L	1	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Swedish Match	L	1	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Lundin Petroleum	L	2	2006	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lundin Petroleum	L	2	2007	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Vostok Gas Ltd. SC	L	2	2006	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vostok Gas Ltd. SC	L	2	2007	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0
AstraZeneca	L	3	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
AstraZeneca	L	3	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Getinge	L	3	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Getinge	L	3	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Meda	L	3	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Meda	L	3	2007	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Nobel Biocare Hold.	L	3	2006	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Nobel Biocare Hold.	L	3	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Alfa Laval	L	4	2006	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alfa Laval	L	4	2007	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ASSA ABLOY B	L	4	2006	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
ASSA ABLOY B	L	4	2007	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Atlas Copco	L	4	2006	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Atlas Copco	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0
Boliden	L	4	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Boliden	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0
Hexagon	L	4	2006	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Hexagon	L	4	2007	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	Kreditrisk		Likv.risk		Marknadsrisk										
				p 36		p 37		Valuta			Ränta			Pris			VaR	
				a	c	a	b	a	b	c	a	b	c	a	b	c		
<i>Holmen</i>	L	4	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
<i>Holmen</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
<i>Lindab Internationa.</i>	L	4	2006	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Lindab Internationa.</i>	L	4	2007	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>NCC</i>	L	4	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
<i>NCC</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
<i>SAAB</i>	L	4	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<i>SAAB</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<i>Sandvik</i>	L	4	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Sandvik</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
<i>SAS</i>	L	4	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>SAS</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0
<i>SCA</i>	L	4	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>SCA</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
<i>Seco Tools</i>	L	4	2006	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Seco Tools</i>	L	4	2007	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Securitas</i>	L	4	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Securitas</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Skanska</i>	L	4	2006	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Skanska</i>	L	4	2007	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>SKF</i>	L	4	2006	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>SKF</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
<i>SSAB</i>	L	4	2006	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>SSAB</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Stora Enso</i>	L	4	2006	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
<i>Stora Enso</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
<i>Trelleborg</i>	L	4	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Trelleborg</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Volvo</i>	L	4	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Volvo</i>	L	4	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Axis</i>	L	5	2006	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
<i>Axis</i>	L	5	2007	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
<i>Ericsson</i>	L	5	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Ericsson</i>	L	5	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<i>Millicom Internation</i>	L	5	2006	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Millicom Internation</i>	L	5	2007	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Tele2</i>	L	5	2006	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>Tele2</i>	L	5	2007	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
<i>TeliaSonera</i>	L	5	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>TeliaSonera</i>	L	5	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>TietoEnator</i>	L	5	2006	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>TietoEnator</i>	L	5	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	Kreditrisk			Likv.risk		Marknadsrisk									
				p 36		p 37	a	b	Valuta			Ränta			Pris			VaR
				a	c	a			a	b	c	a	b	c	a	b	c	
Ballingslöv	M	1	2006	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Ballingslöv	M	1	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Bilia	M	1	2006	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Bilia	M	1	2007	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Björn Borg	M	1	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Björn Borg	M	1	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Home Properties	M	1	2006	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Home Properties	M	1	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Mekonomen	M	1	2006	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mekonomen	M	1	2007	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Metro International	M	1	2006	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Metro International	M	1	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
New Wave	M	1	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
New Wave	M	1	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Securitas Direct	M	1	2006	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Securitas Direct	M	1	2007	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
Unibet Group	M	1	2006	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Unibet Group	M	1	2007	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
PA Resources	M	2	2006	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PA Resources	M	2	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Broström	M	2	2006	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Broström	M	2	2007	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Active Biotech	M	3	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Active Biotech	M	3	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biovitrum	M	3	2006	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biovitrum	M	3	2007	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Q-Med	M	3	2006	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Q-Med	M	3	2007	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BE Group	M	4	2006	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BE Group	M	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Beijer	M	4	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beijer	M	4	2007	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beijer Alma	M	4	2006	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beijer Alma	M	4	2007	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Cardo	M	4	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Cardo	M	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Cision	M	4	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cision	M	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Fagerhult	M	4	2006	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Fagerhult	M	4	2007	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	Kreditrisk		Likv.risk		Marknadsrisk										
				p 36		p 37		Valuta			Ränta			Pris			VaR	
				a	c	a	a	b	a	b	c	a	b	c	a	b		c
Gunnebo Industrier	M	4	2006	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
Gunnebo Industrier	M	4	2007	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
Höganäs	M	4	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Höganäs	M	4	2007	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0
Indutrade	M	4	2006	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Indutrade	M	4	2007	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Intrum Justitia	M	4	2006	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Intrum Justitia	M	4	2007	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Midway	M	4	2006	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Midway	M	4	2007	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Munters	M	4	2006	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Munters	M	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Peab	M	4	2006	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Peab	M	4	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0
Peab Industri	M	4	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Peab Industri	M	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Securitas Systems	M	4	2006	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Securitas Systems	M	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
SWECO	M	4	2006	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
SWECO	M	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Transcom WorldWi	M	4	2006	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transcom WorldWi	M	4	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Tricorona	M	4	2006	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tricorona	M	4	2007	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VBG Group	M	4	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
VBG Group	M	4	2007	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Ångpanneföreninge	M	4	2006	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ångpanneföreninge	M	4	2007	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
HiQ International	M	5	2006	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HiQ International	M	5	2007	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Industrial & Financi	M	5	2006	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Industrial & Financi	M	5	2007	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Micronic Laser Syst	M	5	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Micronic Laser Syst	M	5	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Orc Software	M	5	2006	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Orc Software	M	5	2007	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Semcon	M	5	2006	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Semcon	M	5	2007	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
TradeDoubler	M	5	2006	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TradeDoubler	M	5	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	Kreditrisk		Likv.risk		Marknadsrisk										
				p 36		p 37		Valuta			Ränta			Pris			VaR	
				a	c	a	a	b	a	b	c	a	b	c	a	b		c
Borås Wäfveri B	S	1	2006	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Borås Wäfveri B	S	1	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Brio B	S	1	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brio B	S	1	2007	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Elanders B	S	1	2006	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0
Elanders B	S	1	2007	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0
Fenix Outdoor B	S	1	2006	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fenix Outdoor B	S	1	2007	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kabe Husvagnar B	S	1	2006	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kabe Husvagnar B	S	1	2007	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Midelfart Sonesson	S	1	2006	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Midelfart Sonesson	S	1	2007	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Nilörngruppen B	S	1	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nilörngruppen B	S	1	2007	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ticket Travel Group	S	1	2006	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Ticket Travel Group	S	1	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Zodiak Television B	S	1	2006	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zodiak Television B	S	1	2007	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Concordia Maritime	S	2	2006	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Concordia Maritime	S	2	2007	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Svithoid Tankers B	S	2	2006	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svithoid Tankers B	S	2	2007	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Artimplant B	S	3	2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Artimplant B	S	3	2007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biolin	S	3	2006	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biolin	S	3	2007	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biotage	S	3	2006	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biotage	S	3	2007	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Probi	S	3	2006	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Probi	S	3	2007	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AcadeMedia B	S	4	2006	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AcadeMedia B	S	4	2007	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bong Ljungdahl	S	4	2006	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Bong Ljungdahl	S	4	2007	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
BTS Group B	S	4	2006	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
BTS Group B	S	4	2007	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Consilium B	S	4	2006	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Consilium B	S	4	2007	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Duroc B	S	4	2006	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duroc B	S	4	2007	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

BILAGA 1

Fortsättning

Bolag	Stl	Bransch	År	Kreditrisk		Likv.risk		Marknadsrisk										
				p 36		p 37		Valuta			Ränta			Pris			VaR	
				a	c	a	a	b	a	b	c	a	b	c	a	b		c
Expanda B	S	4	2006	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Expanda B	S	4	2007	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
HL Display B	S	4	2006	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
HL Display B	S	4	2007	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Malmbergs Elektrisi	S	4	2006	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Malmbergs Elektrisi	S	4	2007	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Nederman Holding	S	4	2006	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nederman Holding	S	4	2007	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Nova Cast Technol	S	4	2006	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Nova Cast Technol	S	4	2007	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
OEM International I	S	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OEM International I	S	4	2007	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Poolia B	S	4	2006	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Poolia B	S	4	2007	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Proffice B	S	4	2006	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Proffice B	S	4	2007	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
ProfilGruppen B	S	4	2006	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
ProfilGruppen B	S	4	2007	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Rejlerkoncernen	S	4	2006	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rejlerkoncernen	S	4	2007	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Rottneros	S	4	2006	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Rottneros	S	4	2007	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
SinterCast	S	4	2006	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SinterCast	S	4	2007	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svedbergs I Dalsto	S	4	2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svedbergs I Dalsto	S	4	2007	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uniflex B	S	4	2006	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Uniflex B	S	4	2007	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
XANO Industri B	S	4	2006	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
XANO Industri B	S	4	2007	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
AudioDev ser B	S	5	2006	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AudioDev ser B	S	5	2007	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Connecta	S	5	2006	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Connecta	S	5	2007	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
MSC Konsult B	S	5	2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MSC Konsult B	S	5	2007	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Novotek B	S	5	2006	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Novotek B	S	5	2007	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pricer B	S	5	2006	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pricer B	S	5	2007	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Softronic B	S	5	2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Softronic B	S	5	2007	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

BILAGA 2

BILAGA 2

Nedan presenteras summan av de 122 bolagen per respektive punkt med avseende på 0/1-variabler. Tabellerna visar även förändringen i mängden upplysningar mellan 2006 och 2007, både i absoluta tal och uttryckt i procent. Den övre tabellen är hänförlig till upplysningar kring balans- och resultaträkningen och den nedre tabellen hänför sig till upplysningar relaterade till finansiella risker.

Totalt	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR a)	RR b)	RR d)	RR e)
2006	10	0	13	0	0	0	34
2007	81	1	69	25	16	1	80
▲	71	1	56	25	16	1	46
▲%	710%	-	431%	-	-	-	135%

Large Cap	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR a)	RR b)	RR d)	RR e)
2006	6	0	9	0	0	0	16
2007	36	1	29	15	7	0	29
▲	30	1	20	15	7	0	13
▲%	500%	-	222%	-	-	-	81%

Mid Cap	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR a)	RR b)	RR d)	RR e)
2006	2	0	2	0	0	0	12
2007	27	0	22	4	4	0	29
▲	25	0	20	4	4	0	17
▲%	1250%	-	1000%	-	-	-	142%

Small Cap	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR a)	RR b)	RR d)	RR e)
2006	2	0	2	0	0	0	6
2007	18	0	18	6	5	1	22
▲	16	0	16	6	5	1	16
▲%	800%	-	800%	-	-	-	267%

Totalt	Kredit 36 a)	Kredit 36 c)	Kredit 37 a)	Likv. a)	Likv. b)	Valuta a)	Valuta b)	Valuta c)	Ränta a)	Ränta b)	Ränta c)	Pris a)	Pris b)	Pris c)
2006	40	96	0	72	86	50	31	0	52	39	0	13	8	0
2007	74	107	102	98	108	85	55	0	81	63	0	28	20	0
▲	34	11	102	26	22	35	24	0	29	24	0	15	12	0
▲%	85%	11%	-	36%	26%	70%	77%	-	56%	62%	-	115%	150%	-

Large Cap	Kredit 36 a)	Kredit 36 c)	Kredit 37 a)	Likv. a)	Likv. b)	Valuta a)	Valuta b)	Valuta c)	Ränta a)	Ränta b)	Ränta c)	Pris a)	Pris b)	Pris c)
2006	20	35	0	28	35	22	18	0	21	19	0	4	3	0
2007	28	38	37	38	41	30	24	0	31	28	0	13	11	0
▲	8	3	37	10	6	8	6	0	10	9	0	9	8	0
▲%	40%	9%	-	36%	17%	36%	33%	-	48%	47%	-	225%	267%	-

Mid Cap	Kredit 36 a)	Kredit 36 c)	Kredit 37 a)	Likv. a)	Likv. b)	Valuta a)	Valuta b)	Valuta c)	Ränta a)	Ränta b)	Ränta c)	Pris a)	Pris b)	Pris c)
2006	10	36	0	25	27	14	8	0	17	14	0	4	2	0
2007	26	37	35	33	36	30	21	0	26	23	0	10	6	0
▲	16	1	35	8	9	16	13	0	9	9	0	6	4	0
▲%	160%	3%	-	32%	33%	114%	163%	-	53%	64%	-	150%	200%	-

Small Cap	Kredit 36 a)	Kredit 36 c)	Kredit 37 a)	Likv. a)	Likv. b)	Valuta a)	Valuta b)	Valuta c)	Ränta a)	Ränta b)	Ränta c)	Pris a)	Pris b)	Pris c)
2006	10	25	0	19	23	14	5	0	14	6	0	5	3	0
2007	20	32	30	28	31	25	10	0	24	12	0	5	3	0
▲	10	7	30	9	8	11	5	0	10	6	0	0	0	0
▲%	100%	28%	-	47%	35%	79%	100%	-	71%	100%	-	0%	0%	-

BILAGA 3

BILAGA 3

Nedan visas resultaten från Kruskal-Wallis test samt Mann-Whitneys test. Signifikansvärdet har markerats med en stjärna i de fall resultatet är signifikant.

Följande tabeller visar resultaten för sambanden med avseende på år och lämnade upplysningar, det vill säga förändringen som skett i lämnade upplysningar mellan 2006 och 2007.

År	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR a)	RR b)	RR d)	RR e)
Z-värde	-9.380	-1.000	-7.574	-5.267	-4.129	-1.000	-5.890
Signifikans	0.000*	0.317	0.000*	0.000*	0.000*	0.317	0.000*

År	Kredit 36 a)	Kredit 36 c)	Kredit 37 a)	Likv. a)	Likv. b)
Z-värde	-4.354	-1.880	-13.212	-3.767	-3.517
Signifikans	0.000*	0.060	0.000*	0.000*	0.000*

År	Valuta a)	Valuta b)	Valuta c)	Ränta a)	Ränta b)	Ränta c)	Pris a)	Pris b)	Pris c)
Z-värde	-4.498	-3.209	0.000	-3.721	-3.109	0.000	-2.563	-2.405	0.000
Signifikans	0.000*	0.001*	1.000	0.000*	0.002*	1.000	0.010*	0.016*	1.000

År	Totalt
Z-värde	-16.373
Signifikans	0.000*

Följande tabeller visar resultaten för sambanden med avseende på företagets storlek och lämnade upplysningar, det vill säga skillnaden i lämnade upplysningar beroende på börslista.

Storlek	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR a)	RR b)	RR d)	RR e)
Chi-Square	12.623	1.976	9.509	8.896	0.866	1.976	8.027
Signifikans	0.002*	0.372	0.009*	0.012*	0.649	0.372	0.018*

Storlek	Kredit 36 a)	Kredit 36 c)	Kredit 37 a)	Likv. a)	Likv. b)
Chi-Square	8.045	16.619	1.408	10.786	19.464
Signifikans	0.018*	0.000*	0.495	0.005*	0.000*

Storlek	Valuta a)	Valuta b)	Valuta c)	Ränta a)	Ränta b)	Ränta c)	Pris a)	Pris b)	Pris c)
Chi-Square	4.157	19.449	0.000	4.827	21.956	0.000	2.170	4.080	0.000
Signifikans	0.125	0.000*	1.000	0.089	0.000*	1.000	0.338	0.130	1.000

Storlek	Totalt
Chi-Square	45.608
Signifikans	0.000*

BILAGA 3

Följande tabeller visar resultaten för sambanden med avseende på anlita revisionsbyrå och lämnade upplysningar.

Revbyrå	BR	Bortbokn.	Avs.konto	RR a)	RR b)	RR d)	RR e)
Chi-Square	6.167	1.490	8.188	14.695	11.114	9.167	14.884
Signifikans	0.187	0.828	0.085	0.005*	0.025*	0.057	0.005*

Revbyrå	Kredit 36 a)	Kredit 36 c)	Kredit 37 a)	Likv. a)	Likv. b)
Chi-Square	18.818	15.718	9.743	15.895	7.479
Signifikans	0.001*	0.003*	0.045*	0.003*	0.113

Revbyrå	Valuta a)	Valuta b)	Valuta c)	Ränta a)	Ränta b)	Ränta c)	Pris a)	Pris b)	Pris c)
Chi-Square	5.580	5.238	0.000	15.430	4.314	0.000	7.909	5.477	0.000
Signifikans	0.233	0.264	1.000	0.004*	0.365	1.000	0.095	0.242	1.000

Revbyrå	Totalt
Chi-Square	82.528
Signifikans	0.000*